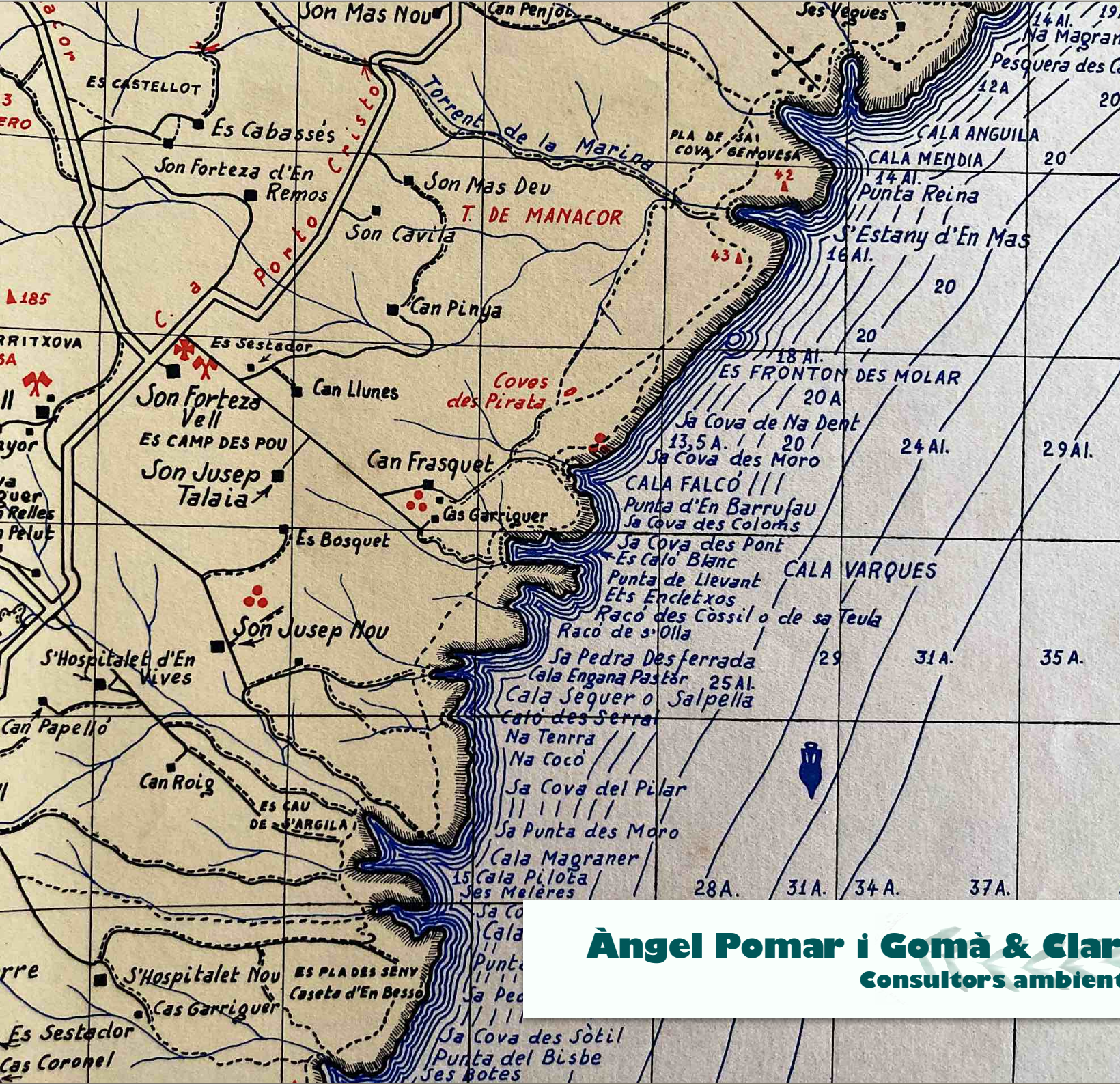

**AVALUACIÓ AMBIENTAL
SIMPLIFICADA DE PLANS I
PROGRAMES**

TR LLEI D'AVALUACIÓ
AMBIENTAL DE LES ILLES
BALEARS
LLEI 21/2013/ES D'AVALUACIÓ
AMBIENTAL

**DOCUMENT
AMBIENTAL
ESTRATÈGIC**

PLA D'ÀMBIT TERRITORIAL REDUÏT

**PLA ESPECIAL PER
L'ADEQUACIÓ DE
L'ACCÉS A CALA
VARQUES I DOTACIÓ
D'APARCAMENT DE
VEHICLES**

**MANACOR.
MALLORCA
NOVEMBRE 2021**

Àngel Pomar i Gomà & Clara Fuertes Salom
Consultors ambientals

**Document ambiental estratègic.
Pla d'àmbit territorial reduït**

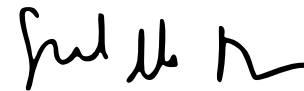
**Pla Especial per l'adequació de l'Accés a Cala Varques i
dotació d'aparcament de vehicles**

Novembre 2021

Format del document optimitzat per al visionat per mitjans electrònics no impresos, d'acord amb el que preveu el TR de la Llei 12/2016 caib, i amb els objectius de minimització del consum de recursos naturals i generació de residus i els objectius d'utilització de mitjans electrònics com a mode habitual de comunicació a l'administració, per facilitar la participació, la transparència i l'accés a la informació, d'acord amb els principis bàsics de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

TR Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears

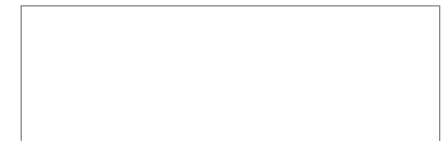
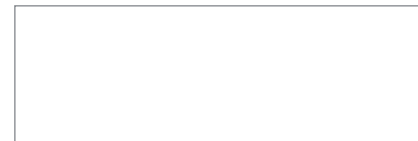
Article 5.- Ús de mitjans telemàtics. 4. Els promotors presentaran en suport digital la documentació relativa als procediments que regula aquesta Llei ... / ...

Àngel Maria Pomar i Gomà
Consultor Ambiental
Biólogo colegiado 6.047 C

Clara Fuertes Salom
Consultora ambiental
ambientóloga

Consultors ambientals

Àngel Pomar i Gomà
637 57 67 87
angelpomar@gmail.com

Clara Fuertes Salom
627 864 294
clara.fuertes.salom@gmail.com

Taula de Continguts

I.- Introducció i justificació del procediment d'avaluació ambiental simplificada	4
Motivació de l'aplicabilitat del procediment d'avaluació ambiental estratègica simplificada.....	4
Plans que necessiten d'avaluació ambiental estratègica.....	4
Tramitació de l'avaluació ambiental estratègica simplificada.....	6
Continguts del Document ambiental estratègic	7
Necessitat de l'Estudi d'avaluació de les repercussions ambientals sobre els objectius de conservació d'un espai de Xarxa Natura 2000	8
II. Descripció del Pla de reduït àmbit territorial	10
Introducció. Continguts	10
Promotor i tècnic redactor.....	10
Situació actual i necessitat d'ordenació de l'accés.....	10
Necessitat d'ordenació de l'accés a Cala Varques, segons el Pla d'intervenció en àmbits turístics de Mallorca (PIAT)	11
Abast i capacitat del Pla Especial.....	11
Obligacions derivades del PIAT respecte a Cala Varques	12
Emplaçament i sensibilitat ambiental de l'emplaçament	13
Geomorfologia del litoral Cala Varques - S'Estant d'en Mas.....	17
Accés actual a Cala Varques	18
Previsions del Pla Especial.....	26
Desenvolupament previsible del Pla d'Àmbit Reduït	31
III. Estudi d'alternatives. Identificació de les alternatives raonables, tècnica i ambientalment viables.....	32
Introducció. Continguts	32
Alternativa zero	32
Alternatives d'accés i traçat a Cala Varques	34
Alternatives de l'ús de camins públics (accés actual).....	42
Alternatives a la capacitat de l'estacionament	42
Alternatives a l'emplaçament de l'estacionament.....	42
Alternatives al disseny de l'estacionament.....	43
Alternatives al tractament de la base d'estacionament i camins.....	43
Alternatives a la secció del tram de sender condicionat dins xarxa natura .	43
Alternatives a la secció del camí públic existent	43
IV.- Caracterització ambiental de l'àmbit afectat.....	44
Introducció	44
Geografia	45
Climatologia.....	46
Relleu i caràcter topogràfic.....	47
Geologia	48

Hidrologia superficial.....	49
Hidrologia subterrània	50
Coves i cavitats inundables	51
Vegetació i hàbitats de la Directiva Hàbitats	52
Fauna i figures legals relacionades amb la fauna	57
Usos del territori.....	59
Economia	60
Població.....	61
Valors d'interès	62
Infraestructures i equipaments	64
Paisatge	64
Riscos ambientals i Àrees de Prevenció de Riscos	65
V.- Efectes derivats del Pla Especial.....	66
Introducció	66
Abast del pla i de la seva avaluació	66
Accions del Pla Especial	67
Descripció dels efectes i dels impactes.....	68
VI.- Estudi de incidència paisatgística	74
Introducció	74
Caracterització del paisatge.....	74
Valoració dels efectes sobre el paisatge	78
VII.- Avaluació de les Repercussions sobre els objectius de Conservació del Lloc d'Interès Comunitari	79
Espais de Xarxa Natura relacionats.....	79
Necessitat d'avaluació de les repercussions sobre Xarxa Natura 2000....	79
Elements clau amb objectius de conservació.....	80
Objectius de conservació dels elements clau.....	86
Avaluació de l'actuació sobre els objectius de conservació	87
Conclusió de l'avaluació sobre els objectius de conservació del Lloc de Natura 2000	88
Justificació de la no afecció a la integritat del lloc Xarxa natura 2000	91
VIII.- Efectes sobre plans sectorials i territorials concurrents	93
IX.- Millores ambientals i seguiment ambiental	93
Introducció	93
Millores ambientals a tenir en compte pel projecte	94
Aspectes de de vigilància ambiental a tenir en compte en l'execució del projecte	94
X.- Síntesis i conclusions	95

I.- Introducció i justificació del procediment d'avaluació ambiental simplificada

Motivació de l'aplicabilitat del procediment d'avaluació ambiental estratègica simplificada

Plans que necessiten d'avaluació ambiental estratègica

La legislació vigent de procediments d'avaluació d'impacte ambiental, *Decret Legislatiu 1/2020/caib*, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la *Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears*, en el seu article 12, i la *Llei 21/2013/es d'avaluació d'ambiental*, en el seu article 6, preveuen ambdues dos itineraris d'avaluació en funció de la magnitud de cada pla o programa: avaluació ambiental estratègica ordinària i avaluació ambiental estratègica simplificada.

Avaluació ambiental estratègica. Decret Legislatiu 1/2020/caib

12.1. Seran objecte d'una avaluació ambiental estratègica ordinària els plans i els programes, així com les seves revisions, que adoptin o aprovin les administracions autonòmica, insular o local de les Illes Balears, l'elaboració i l'aprovació dels quals s'exigeixi per una disposició legal o reglamentària o per acord del Consell de Govern o del Ple d'un consell insular, quan:

- a) Estableixin el marc per a la futura autorització de projectes legalment sotmesos a avaluació d'impacte ambiental i es refereixin a l'agricultura, ramaderia, silvicultura, aquicultura, pesca, energia, mineria, indústria, transport, gestió de residus, gestió de recursos hídrics, ocupació del domini públic maritimoterrestre, utilització del medi marí, telecomunicacions, turisme, ordenació del territori urbà i rural, o de l'ús del sòl, inclosa la delimitació d'usos portuaris o aeroportuaris.
- b) Requereixin una avaluació per afectar espais de Xarxa Natura 2000 en els termes prevists en la legislació sobre patrimoni natural i biodiversitat.
- c) Els que requereixin una avaluació ambiental estratègica simplificada, quan es produeixi algun dels supòsits següents:
 - I. Quan així ho decideixi, cas per cas, l'òrgan ambiental en l'informe ambiental estratègic d'acord amb els criteris de l'annex V de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.
 - II. Quan així ho determini l'òrgan ambiental, a sol·licitud del promotor.

12.2. També seran objecte d'una avaluació ambiental estratègica ordinària les modificacions dels plans i programes inclosos en les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article quan, per si mateixes, impliquin:

- a) Establir un marc nou per a l'autorització futura de projectes legalment sotmesos a l'avaluació d'impacte ambiental en les matèries incloses en l'apartat 1.a) anterior.
- b) S'entendrà que les modificacions comporten un nou marc per a l'autorització futura de projectes legalment sotmesos a avaluació ambiental quan la seva aprovació generi la possibilitat d'executar algun projecte nou sotmès a avaluació ambiental, o augmenti les dimensions o l'impacte eventual de projectes sotmesos a

avaluació ambiental ja permesos en el pla o programa que es modifica.

- c) Requerir una avaluació perquè afecten espais Xarxa Natura 2000 en els termes prevists en la legislació del patrimoni natural i de la biodiversitat.

12.3. Seran objecte d'avaluació ambiental estratègica simplificada:

- a) Els plans i els programes esmentats en les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article, i les seves revisions, que estableixin l'ús, en l'àmbit municipal, de zones d'extensió reduïda.
- b) Els plans i els programes, i les seves revisions, que estableixin un marc per a l'autorització de projectes en el futur, però no compleixin els altres requisits que s'indiquen en les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article.

12.4. També seran objecte d'avaluació ambiental estratègica simplificada:

- a) Les modificacions esmentades en l'apartat 2 d'aquest article, quan siguin de caràcter menor, en els termes que es defineixen en l'article 5 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental¹.
- b) Les modificacions de plans o programes que, tot i no estar incloses en l'apartat 2 d'aquest article, suposin, per si mateixes, un nou marc per a l'autorització de projectes. Es considerarà que les modificacions de plans i programes comporten un nou marc de projectes quan la seva aprovació generi la possibilitat d'executar nous projectes, o augmenti les dimensions o l'impacte eventual dels permesos en el pla o programa que es modifica i, en tot cas, quan suposin un increment de la capacitat de població, residencial o turística, o habilitin la transformació urbanística d'un sòl en situació rural.

No requereixen d'avaluació ambiental estratègica. Decret Legislatiu 1/2020/caib

12.5. Quan l'òrgan substantiu valori que un pla o programa, sigui en la seva primera formulació o sigui en la seva revisió, o la modificació d'un pla o programa vigent, no està inclòs en cap dels supòsits dels apartats anteriors d'aquest article, i, per tant, no està subjecte a avaluació ambiental estratègica, ho justificarà mitjançant un informe tècnic que quedarà a l'expedient.

¹ Article 5. Definicions. 2. A l'efecte de l'avaluació ambiental estratègica regulada en aquesta llei, s'entén per

f) «**Modificacions menors**»: canvis en les característiques dels plans o programes ja adoptats o aprovats que no constitueixen variacions fonamentals de les estratègies, directrius i propostes o de la seva cronologia però que produeixen diferències en els efectes previstos o a la zona d'influència .

Motivació del procediment d'avaluació estratègica simplificada

Entenem que el Pla Especial de Cala Varques s'emmarca clarament en el supòsit definit per l'article 12.3 del *text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears (Decret Legislatiu 1/2020/caib relatiu als programes d'extensió reduïda*:

12.3. Seran objecte d'avaluació ambiental estratègica simplificada:

*Els **plans** i els programes esmentats en les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article, i les seves revisions, que estableixin l'ús, en l'àmbit municipal, de zones d'**extensió reduïda**.*

D'acord amb els supòsits establerts a la llei, entenem que el Pla Especial d'Adequació de l'accés a Cala Varques que inclou la dotació d'un aparcament de vehicles, correspon a un pla que afecta exclusivament a un indret que correspon a una extensió reduïda de territori (supòsit art. 12.2.a) i que estableix un marc per a autorització futura de projectes (supòsit art. 12.1.a), a més de requerir-se avaluació (supòsit art. 12.1.b) per per afectar a espais de Xarxa Natura.

Per una altra part, el Pla Especial objecte d'avaluació és un instrument de desenvolupament previst per un instrument amb rang de *pla director sectorial*, el qual ha estat objecte d'avaluació de plans i programes, tal com es desenvolupa més endavant.

Tramitació de l'avaluació ambiental estratègica simplificada

Tramitació i documentació

El Decret Legislatiu 1/2020/caib, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears, preveu en el seu article 17.1 que l'avaluació ambiental ordinària, l'avaluació ambiental estratègica simplificada, la modificació de la declaració ambiental estratègica i la presentació de la documentació per a aquests tràmits, es durà a terme de conformitat amb el procediment i els terminis que preveu la normativa bàsica estatal d'avaluació ambiental i amb les particularitats que preveu aquesta llei.

Per tant, d'acord amb el que estableix la llei autonòmica, en el present document s'inclouen els continguts que estableix l'article 29 de la *Llei 21/2013/es, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental* on s'indica la documentació i continguts que ha de presentar el promotor [o l'Òrgan Substantiu].

El promotor ha de presentar davant l'òrgan substantiu, juntament amb la documentació exigida per la legislació sectorial, la següent documentació:

- Esborrany de el Pla o Programa [del pla d'extensió reduïda].
- Sol·licitud d'inici de l'avaluació ambiental estratègica simplificada.
- Document ambiental estratègic.

Continguts del Document ambiental estratègic

Legislació estatal

A l'article 29 de la Llei 21/2013/es, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental s'estableixen i continguts del document ambiental estratègic:

- a) *Els objectius de la planificació.*
- b) *L'abast i contingut del pla proposat i de les seves alternatives raonables, tècnica i ambientalment viables.*
- c) *El desenvolupament previsible del pla o programa.*
- d) *Una caracterització de la situació de l'entorn abans del desenvolupament del pla o programa a l'àmbit territorial afectat.*
- e) *Els efectes ambientals previsibles i, si escau, la seva quantificació.*
- f) *Els efectes previsibles sobre els plans sectorials i territorials concurrents.*
- g) *La motivació de l'aplicació del procediment d'avaluació ambiental estratègica simplificada.*
- h) *Un resum dels motius de la selecció de les alternatives contemplades.*
- i) *Les mesures previstes per prevenir, reduir i, en la mesura del possible, corregir qualsevol efecte negatiu rellevant en el medi ambient de l'aplicació del pla o programa, tenint en compte el canvi climàtic.*
- j) *Una descripció de les mesures previstes per al seguiment ambiental del pla.*

Legislació autonòmica. Continguts addicionals

L'article 19 de la Llei autonòmica d'avaluació d'impacte, de particularitats de l'avaluació ambiental estratègica simplificada, no preveu continguts addicionals per als Documents ambientals estratègics.

Continguts del Document ambiental estratègic (avaluació simplificada). Llei 21/2013/es		
A	a) Els objectius de la planificació.	Descripció de la modificació del pla (alternativa seleccionada)
B	b) L'abast i contingut del pla proposat i de les seves alternatives raonables, tècnica i ambientalment viables.	
C	c) El desenvolupament previsible del pla o programa.	
H	h) Un resum dels motius de la selecció de les alternatives contemplades.	Estudi d'alternatives
D	d) Una caracterització de la situació de l'entorn abans del desenvolupament del pla o programa a l'àmbit territorial afectat.	Inventari Ambiental
E	e) Els efectes ambientals previsibles i, si escau, la seva quantificació.	Avaluació d'efectes ambientals
F	f) Els efectes previsibles sobre els plans sectorials i territorials concurrents.	
I	i) Les mesures previstes per prevenir, reduir i, en la mesura del possible, corregir qualsevol efecte negatiu rellevant en el medi ambient de l'aplicació del pla o programa, tenint en compte el canvi climàtic.	Mesures ambientals
J	j) Una descripció de les mesures previstes per al seguiment ambiental del pla.	Seguiment ambiental
		Conclusions

Necessitat de l'Estudi d'avaluació de les repercussions ambientals sobre els objectius de conservació d'un espai de Xarxa Natura 2000

La Directiva Hàbitats i les lleis estatals de Patrimoni Natural i Biodiversitat, i la d'avaluació d'impacte, així com les lleis de les Illes Balears relatives als espais de rellevància ambiental i a d'avaluació d'impacte, preveuen que per als plans o projectes que no tinguin relació amb la gestió del Lloc de Xarxa Natura, ni siguin necessaris per aquesta gestió, i que puguin afectar de forma apreciable, només podran autoritzar-se després d'assegurar-se que la actuació no causarà perjudici a la integritat del lloc afectat.

DIRECTIVA HÁBITATS. APARTADOS 3 Y 4 DEL ARTÍCULO 6.

Cualquier plan o proyecto que, sin tener relación directa con la gestión del lugar o sin ser necesario para la misma, pueda afectar de forma apreciable a los citados lugares, ya sea individualmente o en combinación con otros planes y proyectos, se someterá a una adecuada evaluación de sus repercusiones en el lugar, teniendo en cuenta los objetivos de conservación de dicho lugar. A la vista de las conclusiones de la evaluación de las repercusiones en el lugar y supeditado a lo dispuesto en el apartado 4, las autoridades nacionales competentes sólo se declararán de acuerdo con dicho plan o proyecto tras haberse asegurado de que no causará perjuicio a la integridad del lugar de que se trate y, si procede, tras haberlo sometido a información pública.

D'acord amb el que preveu les legislacions estatal i la de la CAIB, la valoració de si es pot produir una afectació apreciable es desenvolupa mitjançant els **estudis de repercussions**, i, en el cas que es detectàs que pot haver aquesta afectació apreciable, cal avaluar si causa, o no, perjudici a la **integritat del lloc**, segons les eines i criteris que desenvolupa la legislació o en desenvolupament de l'esmentada legislació, mitjançant el **procediment de l'avaluació adequada**.

Decreto Legislativo 1/2020, de 28 de agosto, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de evaluación ambiental de las Illes Balears

*arti 31.2. Los planes, los programas y los proyectos que puedan afectar a espacios Red Natura 2000, y que se sometan a la evaluación ambiental no solo por esta posible afección, no están sujetos a ninguna actuación previa y directamente **se someterán al procedimiento de evaluación ambiental que corresponde**, en el que se han de evaluar adecuadamente las repercusiones en el lugar.*

En el present cas, **el pla de reduït àmbit territorial** es desenvolupa parcialment a un lloc d'interès comunitari, (LIC) del que hi ha procediment obert, no caducat, per a la seva declaració com a ZEC.

El Pla Especial, dins l'àmbit de LIC, proposa el condicionament, ordenació i gestió d'un camí per a vianants que doni accés a la Platja de Cala Varques, entenent-se que es requereix ara l'avaluació del pla, i més endavant, l'avaluació del del futur projecte, sobre l'afectació dels objectius de conservació d'un Lloc de Xarxa Natura 2000.

En el cas que es determinàs que es produeixen afectacions apreciables, caldria valorar si es causa o no un perjudici sobre la integritat del lloc, segons els paràmetres definits reglamentàriament, tal com preveu l'article 46.4, de la Llei 42/2007/es, tractant-se d'un aspecte no recollit a la LECO ni a la normativa d'avaluació d'impacte de la CAIB.

Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad

Artículo 46 Medidas de conservación de la Red Natura 2000

4. Cualquier plan, programa o proyecto que, sin tener relación directa con la gestión del lugar o sin ser necesario para la misma, pueda afectar de forma apreciable a las especies o hábitats de los citados espacios, ya sea individualmente o en combinación con otros planes, programas o proyectos, se someterá a una adecuada evaluación de sus repercusiones en el espacio, que se realizará de acuerdo con las

normas que sean de aplicación, de acuerdo con lo establecido en la legislación básica estatal y en las normas adicionales de protección dictadas por las comunidades autónomas, teniendo en cuenta los objetivos de conservación de dicho espacio.

*A la vista de las conclusiones de la evaluación de las repercusiones en el espacio y supeditado a lo dispuesto en el apartado 5, los órganos competentes para aprobar o autorizar los planes, programas o proyectos sólo podrán manifestar su conformidad con los mismos tras haberse asegurado de que no causará perjuicio a la integridad del espacio en cuestión y, si procede, tras haberlo sometido a información pública. **Los criterios^{2,3} para la determinación de la existencia de perjuicio a la integridad del espacio** serán fijados mediante orden del Ministro de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente, oída la Conferencia Sectorial de Medio Ambiente.*

El contingut dels estudis de repercussions que han d'incorporar els estudis d'avaluació d'impacte, es troba definit de forma genèrica a l'article 39.2 de la LECO, el qual només assenyalava que es tenen que avaluar els efectes tenint en compte els objectius de conservació.

Ley 5/2005/caib de 26 de mayo, para la conservación de los espacios de relevancia ambiental (LECO)

Artículo 39 Evaluación de repercusiones

*1. Las repercusiones de los planes, los programas y los proyectos que, sin tener relación directa con la gestión de un espacio de la Red Natura 2000, o sin que sean necesarios para esta gestión, puedan afectar de manera apreciable los lugares o espacios mencionados, ya sea individualmente o en combinación con otros planes, programas o proyectos, **se tienen que evaluar teniendo en cuenta los objetivos de conservación del lugar**, de conformidad con lo que dispone la Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del patrimonio natural y de la biodiversidad.*

*Los planes, los **programas** y los proyectos que puedan afectar espacios de la Red Natura 2000, pero **que están sometidos a la evaluación ambiental no solo por esta posible afección, se tienen que someter directamente al procedimiento de evaluación ambiental que corresponda**, dentro de los procedimientos que prevén la Ley 21/2013, de 9 de diciembre, de evaluación ambiental, y la Ley 12/2016, de 17 de agosto, de evaluación ambiental de las Illes Balears, en los cuales se tienen que evaluar adecuadamente las repercusiones al espacio de la Red Natura 2000.*

² La LECO, a les seves disposicions, no té previst el procediment per a determinar si hi ha, o no, perjudici a la integritat de l'espai, entenent-se que és d'aplicació directa la normativa bàsica estatal, on aquesta determinació ha de seguir criteris objectius determinats.

³ MITECO 2019. **Guía metodológica de evaluación de impacto ambiental en Red Natura 2000**. Criterios utilizados por la Subdirección General de Biodiversidad y Medio Natural para la determinación del perjuicio a la integridad de Espacios de la Red Natura 2000 por afección a Hábitats de interés comunitario. Versión enero 2019.
https://www.miteco.gob.es/es/biodiversidad/temas/espacios-protectidos/criteriossgbymnperjuiciohabitats_tcm30-481533.pdf

II. Descripció del Pla de reduït àmbit territorial

Introducció. Continguts

En el present capítol s'inclouran els continguts del Document Ambiental Estratègic previstos a l'article 29.1 de la Llei 21/2013:

- a) *Els objectius de la planificació [modificació menor del planejament urbanístic].*
- b) *L'abast i contingut del pla proposat i les seves alternatives raonables, tècnica i ambientalment viables.*
- c) *El desenvolupament previsible del pla o programa.*

Promotor i tècnic redactor

Promotor	Ajuntament de Manacor
Equip tècnic redactor	Mateu Carrió Muntaner (arquitecte)

Situació actual i necessitat d'ordenació de l'accés

Cala Varques és una cala en un indret de costa sense transformar i protegida, situat entre els espais urbans de les Cales de Mallorca i s'Estany d'en Mas. La platja no presenta cap servei ni instal·lacions de temporada.

En els darrers anys la cala i el seu accés terrestre han patit els efectes d'un mal ús, per la qual cosa l'Ajuntament de Manacor considera necessari adoptar les mesures adients per aconseguir una utilització raonable i proporcionada a la seva capacitat, de forma que el seu ús sigui compatible amb la conservació de

l'indret on es troba, i l'experiència de l'ús sigui adient amb el tipus d'espai on es troba.

L'entorn de la cala, de gran qualitat paisatgística, presenta a més elements que enriqueixen el valor paisatgístic de l'entorn.

En el seu entorn pròxim es realitzen, a més de les activitats de gaudi de la platja i activitats associades, la variant d'escalada sobre aigua anomenada *psicobloc*, que ha estat prohibida per motius de seguretat i manca d'accés per a vehicles d'emergència.

L'itinerari actual consta de dos trams diferenciats, un tram a través de camí públic fora d'espais protegits, amb capacitat per a circular vehicles, amb sistema de control que només permet el pas de veïnats, i un tram de sender privat que discorre per ANEI i per Xarxa Natura. Per accedir al sender privat és necessari saltar diferents parets, al menys en 3 indrets diferents, i també es transita per diferents finques privades⁴, sense figurar l'esmentat sender a l'inventari de camins de titularitat pública municipal.

Els vehicles estacionen a tram desafectat de la carretera, que ha quedat sense ús, com a conseqüència d'una rectificació de l'esmentada carretera, i fent el recorregut des d'aquest indret fins al camí per les voreres de la carretera, que no té arcén.

La situació actual, d'accés dificultós i amb punts perillosos, i sense cap possibilitat d'intervenció i ordenació, genera problemes i riscos que convé que siguin corregits.

La manca de senyalització i ordenació de l'ús també fa que hi hagi transit per altres senders menys freqüentats, implicant-ne més dispersió de persones dins l'espai protegit, amb els riscos que això comporta sobre la seva conservació.

⁴ Actualment el tram de camí privat està tancat per decisió de la propietat, com a conseqüència dels problemes generats per la saturació generada per l'excés d'usuaris, així com per problemes d'amenaces per part de l'explotador d'un quiosc il·legal

Necessitat d'ordenació de l'accés a Cala Varques, segons el Pla d'intervenció en àmbits turístics de Mallorca (PIAT)

El 9 juliol 2020 va ser aprovat el PIAT de Mallorca, és un Pla Director Sectorial, essent l'instrument d'ordenació i de planificació de les diferents polítiques territorials sectorials en matèria de turisme a l'illa de Mallorca, i que, en diferents aspectes, ha de ser incorporat en els planejaments generals o desenvolupar-se mitjançant altres instruments.

En aquest sentit el PIAT de Mallorca estableix, al seu article 32, que es regulin i ordenin els aparcaments de determinades platges aïllades de Mallorca (Annexe VII) per tal de controlar l'accés i la sobrecàrrega d'aquestes platges. Aquesta regulació i ordenació es pot fer mitjançant l'adaptació del planejament al PIAT o mitjançant un Pla Especial, o també la pot fer el Consell de Mallorca atès el seu interès supramunicipal d'aquesta ordenació.

El PIAT estableix uns criteris per a ordenar els accessos i l'estacionament a la planificació urbanística, incloent-hi la capacitat dels estacionaments necessaris, així com uns indicadors del seguiment del desenvolupament del PIAT mitjançant els instruments que han desenvolupar-ho.

Article 32 PIAT

1. *El control d'accés i de sobrecàrrega de les platges aïllades de Mallorca s'ha de fer mitjançant la regulació i l'ordenació dels aparcaments, que s'han de preveure en els planejaments municipals quan aquests s'adaptin al PIAT o mitjançant plans especials urbanístics.*
2. *.../...*

Abast i capacitat del Pla Especial

El Pla Especial, objecte d'avaluació, està condicionat per la pròpia naturalesa urbanística i dependència jeràrquica d'altres instruments de rang superior:

- S'ha d'ajustar al PIAT, ja que pla especial és l'instrument que desenvolupa instruments d'ordenació territorial o municipal, i s'ha d'ajustar a les previsions del pla que desenvolupa (article 45 LUIB).
- Ha de considerar el planejament urbanístic, que, en el present cas, el complementa en aspectes que no estan definits per planejament urbanístic general.

Obligacions derivades del PIAT respecte a Cala Varques

D'acord amb la normativa del PIAT:

- S'entén que, en compliment del PDS, hi ha un interès supramunicipal en ordenar els accessos a les platges singulars que figuren a l'Annex VI del PIAT, on apareix Cala Varques.
- L'ordenació pot fer-se directament al planejament general, mitjançant pla especial municipal específic, o mitjançant pla especial elaborat pel Consell de Mallorca, en el cas que no ho fes l'ajuntament.
- El Pla Especial haurà d'incorporar i complir els criteris del PIAT.
- La capacitat de l'estacionament necessari es troba regulada pel PIAT, que estableix un nombre màxim de places.

Criteris del PIAT per a ordenar l'accés i aparcament a la platja aïllada de Cala Varques

L'article 32.3 del PIAT ([descarregueu](#)) estableix, per a les platges aïllades, els criteris per a l'ordenació dels accessos i estacionament i la seva capacitat, la qual està definida a l'annex VI ([descarregueu](#)):

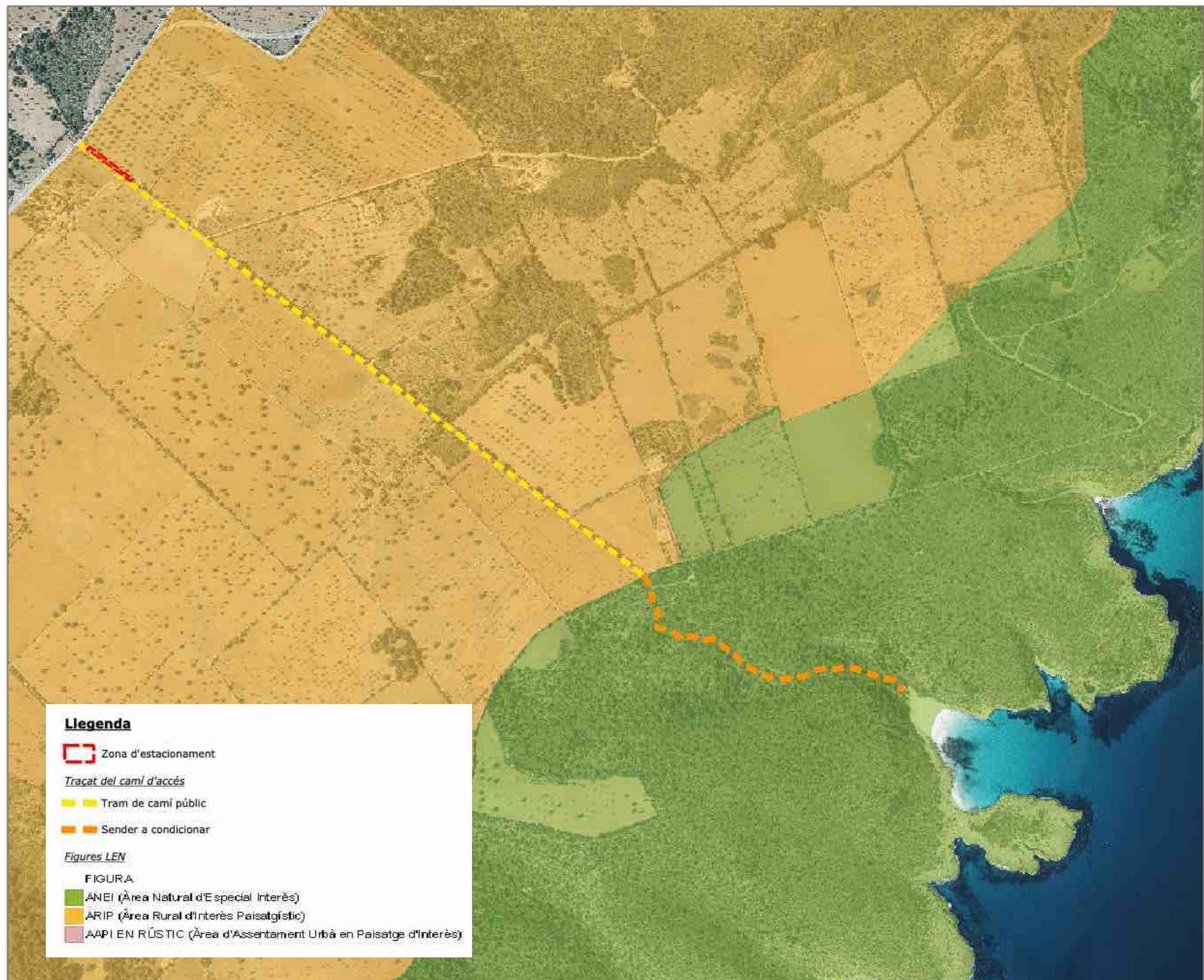
a. Capacitat	Capacitat de la platja (15 m ² /usuari)	129
	Places d'aparcament estimades (1 plaça/4 usuaris)	32
b. Criteris constructius	- Cercar la menor transformació possible del medi aprofitant camins existents.	
	- Evitar la impermeabilització de les superfícies d'aparcament	
	- Utilitzar vegetació autòctona pròpia de l'àmbit.	
	- Disposar d'un mínim d'1 arbre per cada 2 places d'aparcament.	
	- Proveir només els serveis imprescindibles.	
	- Establir mesures adequades per evitar que s'aparqui fora dels àmbits assenyalats.	
	- Habilitar un espai per estacionar bicicletes equivalent a un mínim de la desena part de la capacitat d'afluència (13).	
c. Situació general	- Implantar, sempre que sigui possible, sistemes de recàrrega de vehicles elèctrics, d'acord amb la normativa sectorial corresponent.	
	- Els aparcaments s'han de situar, de manera general i sempre que això no pugui implicar efectes ambientals negatius.	
	- A una distància superior als 100 metres de la costa.	
d. Espais protegits	- Fora de zona de protecció del domini públic marítim terrestre.	
	- En cas que els accessos i aparcaments s'hagin d'ubicar en un espai natural protegit, s'ha de respectar el que es disposa en la figura de protecció corresponent.	
e. Titularitat	- La titularitat i l'ús dels aparcaments ha de ser públic , sense perjudici dels mecanismes de cooperació amb entitats privades que es puguin establir en el marc de la legislació vigent per explotar-los.	

Emplaçament i sensibilitat ambiental de l'emplaçament

Emplaçament en relació a la Llei d'Espais Naturals

Tant la zona d'estacionament prevista com el traçat de camí públic existent que no es modifica es troben a ARIP. El traçat de sender que s'ha de condicionar discorre per ANEI.

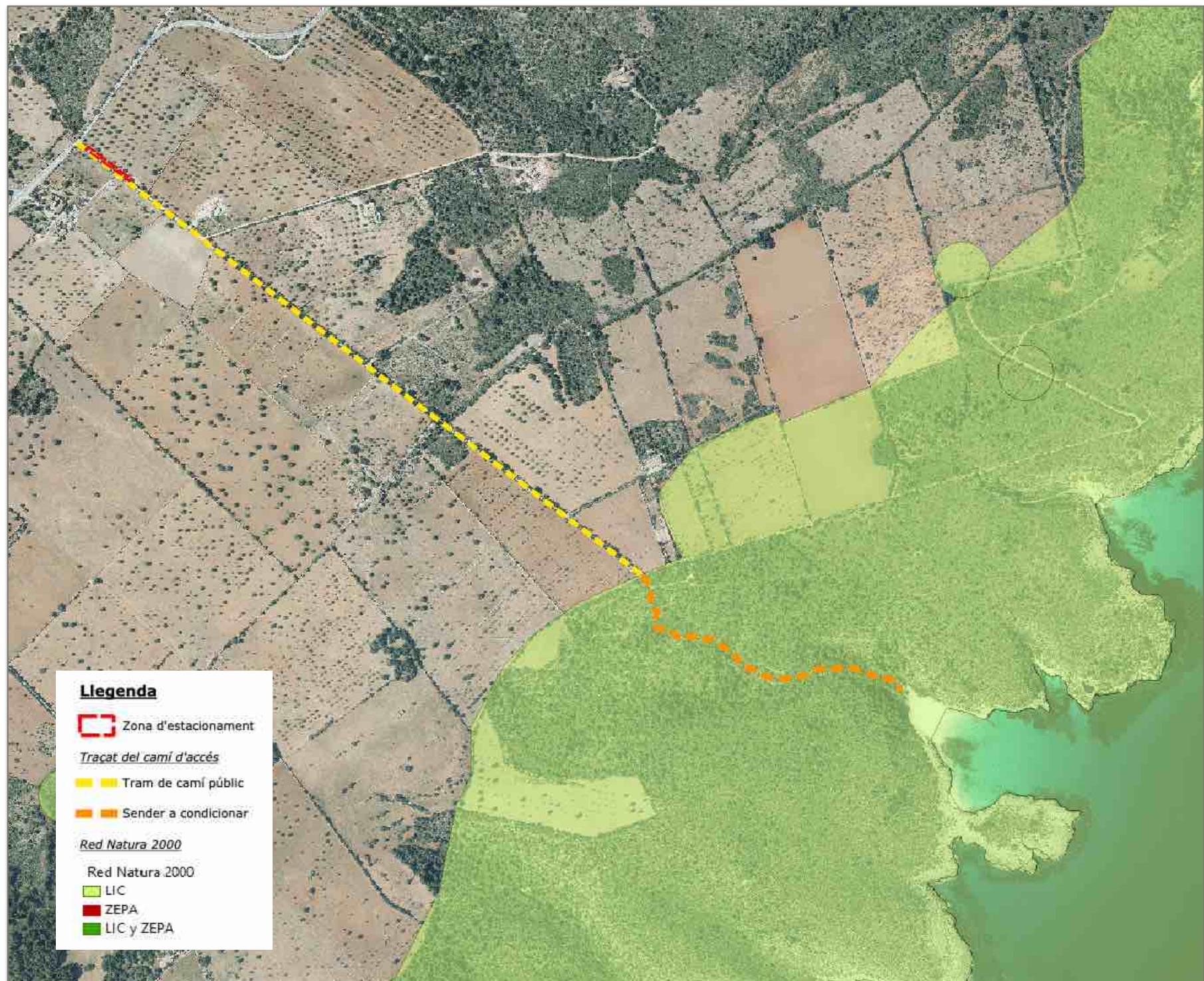

Emplaçament en relació a la Llei d'Espais Naturals.

Emplaçament en relació als espais de la Xarxa Natura 2000

El traçat del sender que es condiona discorr per LIC (en tramitació declaració de ZEC) Cales de Manacor

ES5310098 Cales de Manacor (zona terrestre) i proper al LIC marítim
ES5310030 Costa de Llevant.

Emplaçament en relació als espais de la XN2000.

Emplaçament en relació a la vegetació i risc de incendi

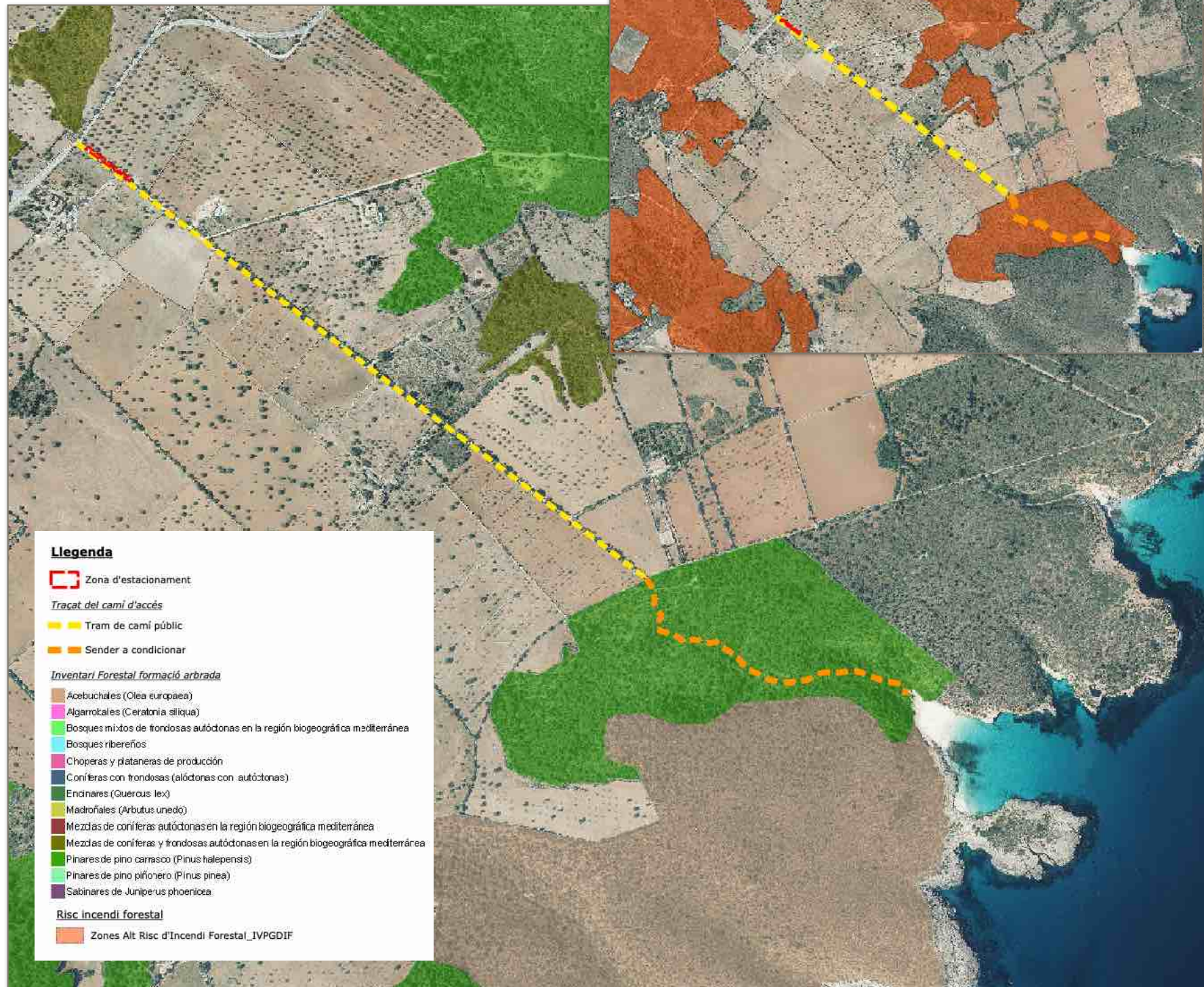
L'actual camí públic discorre entre zones de conreu.

L'actuació de l'estacionament es realitza sobre conreus de secà, amb vegetació agrícola sense valor específic.

El traçat del sender que s'ha de condicionar discorre per garriga de matollar amb masses localitzades de pinar.

- Garrigas (*matorrales pluriespecíficos calcícolos + termófilos*)
- Pinares de pino carrasco (*Pinus halepensis*)

Tal com es veu al mapa de Zones d'Alt Risc d'Incendi (ZAR), del IV Pla de defensa d'incendis, les zones de risc coincideixen amb les masses arbrades i arbustives cartografiades.

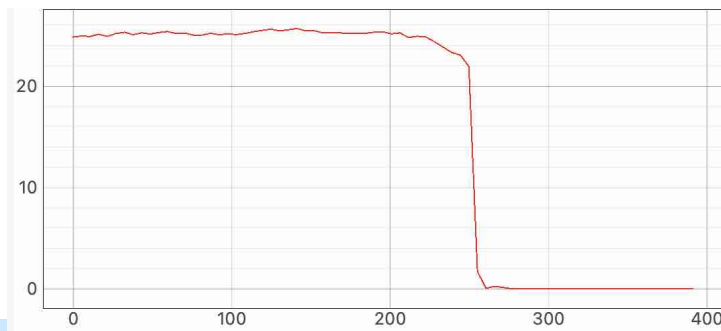

Geomorfologia del litoral

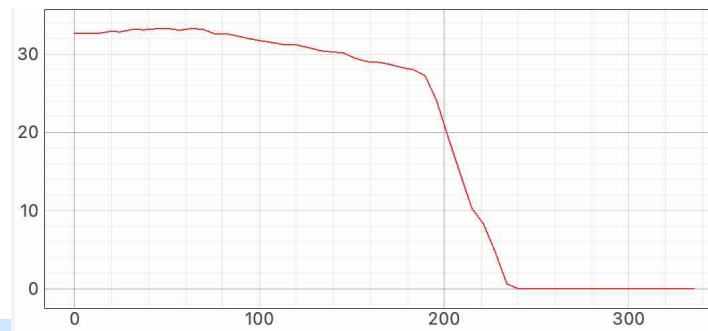
Cala Varques - S'Estany d'en Mas

La costa, on es troba Cala Varques, correspon a una plataforma rocosa horitzontal amb una potència d'entre 35 i 40 m, que els itineraris hauran de salvar, amb parets molt verticals a la costa i a penya-segats excavats pels torrents, com indica el topònim del Frontó del Molar, la qual es troba interrompuda per les àrees que han estat excavades pels torrents com són Cala Varques, Cala Falcó i s'Estany d'en Mas.

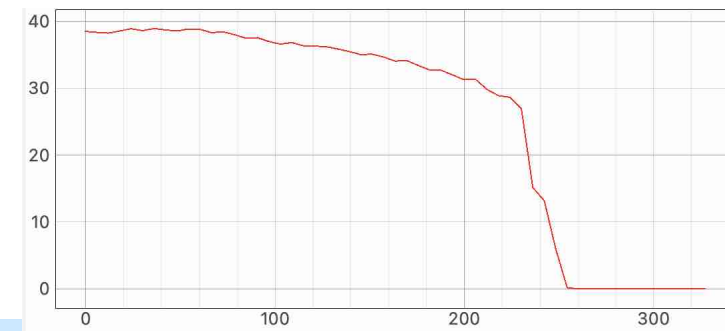
El litoral presenta en aquesta zona abundància de coves, com sa Cova de na Dent, Sa Cova des Moro, sa Cova des Coloms, entre d'altres, així com coves parcialment col·lapsades de les que resta un pont o pontàs.

Cala Varques

Cala Falcó

Es Frontó des Molar

S'estany d'en Mas

Accés actual a Cala Varques

A més de l'accés marítim, l'accés a Cala Varques es realitza actualment des de la carretera costanera Ma-4014, de Felanitx a Porto Cristo, que dona servei, entre d'altres, a les urbanitzacions turístiques situades entre Portocolom i Porto Cristo (Cala Murada, Cales de Mallorca, Cala Romànica).

Els vehicles només poden estacionar-se, en condicions de seguretat, en dos trams del traçat antic desafectat de la carretera, que va ser rectificada.

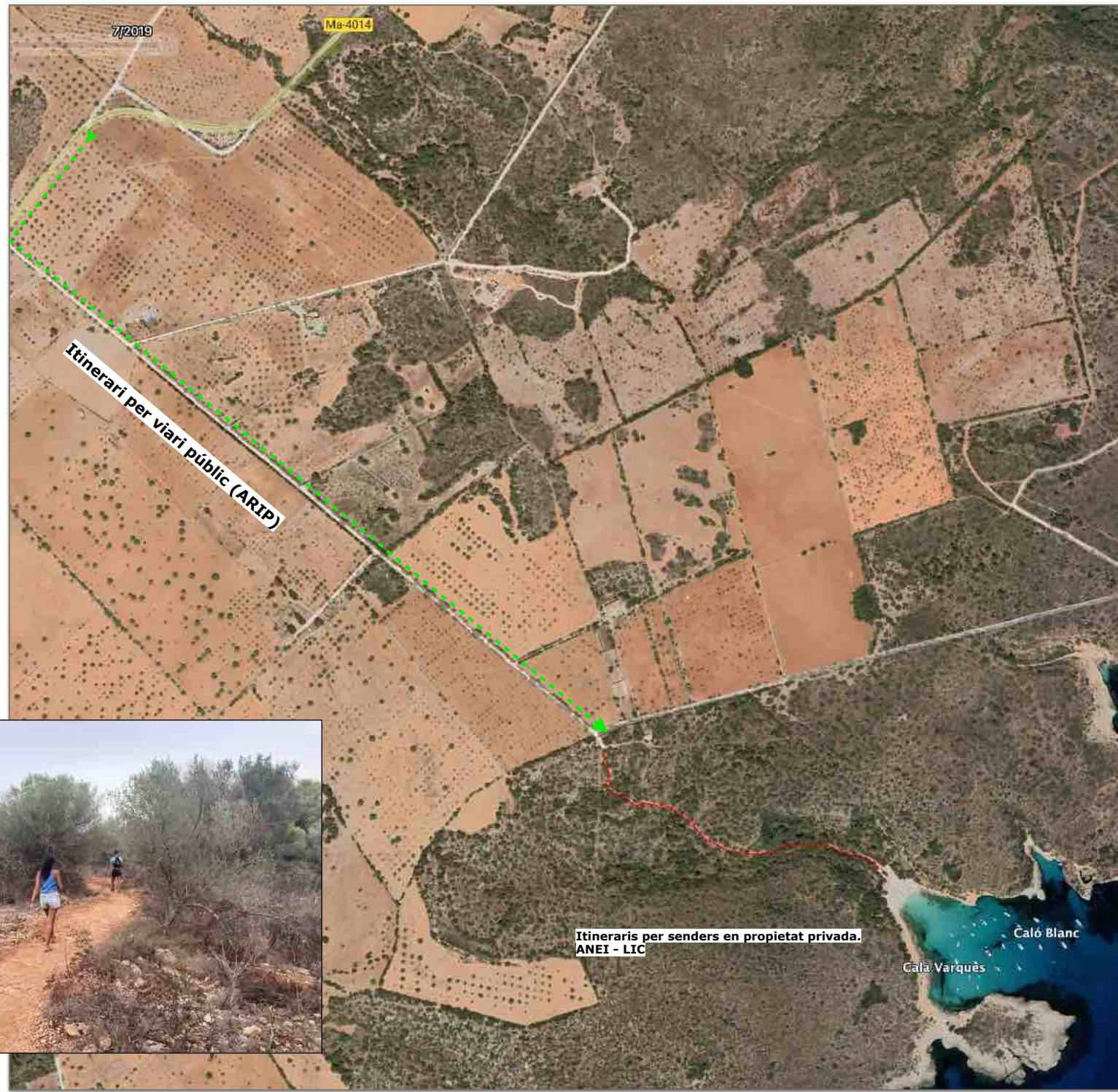
El primer tram de l'itinerari des d'on s'estaciona, es realitza per la vora de la carretera, sense *arcén*. El segon tram de l'itinerari és per camí públic amb accés controlat. El tercer tram es realitza per una senda per a vianants que discorre per propietat privada amb accessos tancats al públic, on es boten les parets o tanques que separen les finques.

Aquest tercer tram discorre per ANEI i per LIC.

Accessos públics (inexistents)

Des del camí veïnal, per travessar la zona forestal i davallar des de la plataforma rocosa fins a la mar, ja no hi ha cap accés públic, no existint camí ni sender de titularitat municipal o de domini públic (exceptuant-ne el tram que discorr pel DPMT). A través del DPMT no hi ha cap itinerari que permeti la connexió entre s'Estany d'en Mas i Cala Varques.

Accessos públics des de s'Estany d'en Mas (inexistents)

Si bé la caminada més habitual es realitza per l'itinerari descrit, hi ha també una trama senders estrets, principalment privats i altres al DPMT, que permetrien, d'alguna manera, el pas de vianants des del nucli de s'Estany d'en Mas a través de la zona forestal costanera, inclosa íntegrament en espai delimitat com a ANEI i LIC (en tramitació com a ZEC) de Xarxa Natura 2000.

S'han analitzat i descartat alternatives per aquest indret, tant per l'inadequació de l'itinerari, com per la distància excessiva que caldria condicionar dins espai protegit, així com per la impossibilitat de regular l'estacionament i limitar la intensitat de l'ús d'aquesta cala.

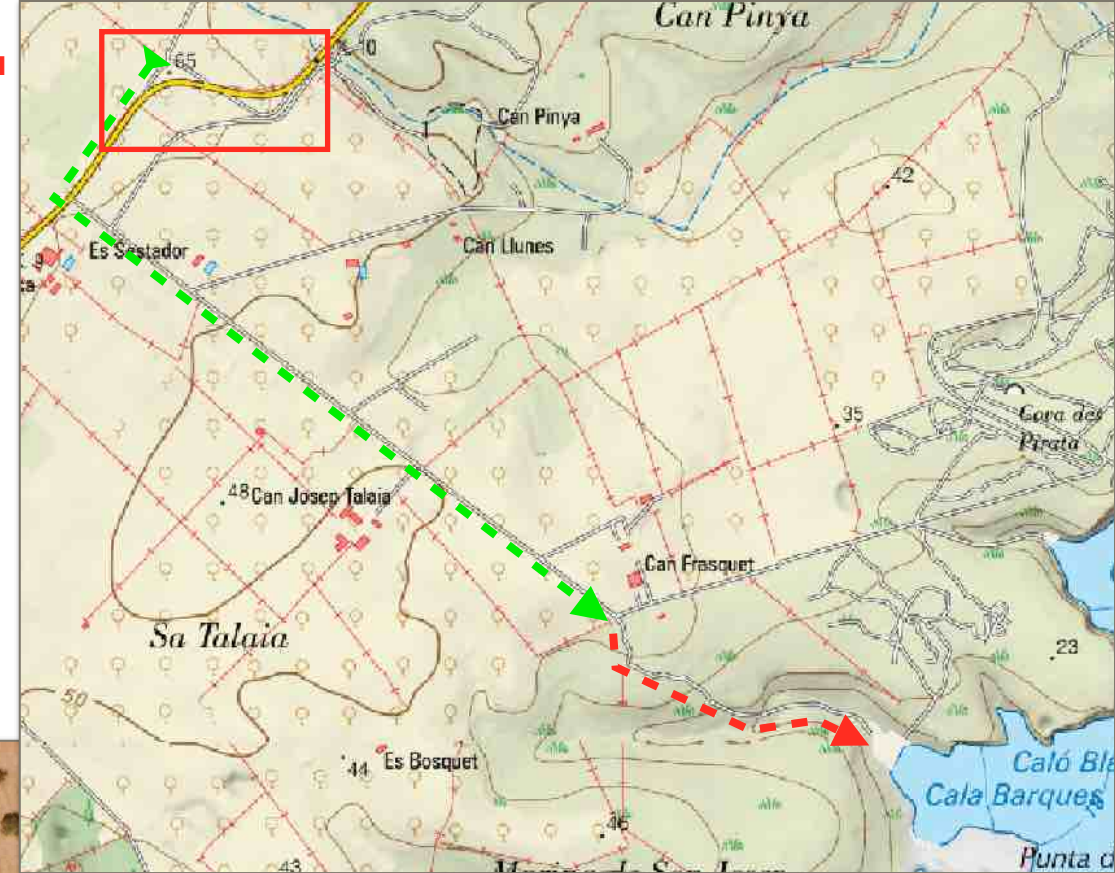
Aquesta indret no presenta cap sender viable continu. Amb una longitud de 3 km, recorreria per trams molt abruptes incompatibles amb un trànsit segur per a vianants, relacionades amb les Penyes de na Mossa, Cala Falcó i el Caló Blanc.

Estacionament actual i capacitat estimada

A l'espai conformat per la carretera rectificada i que a dia d'avui s'empra com a estacionament, tal com es pot veure a la fotografia de 2019, hi ha una capacitat d'estacionament d'uns 143-150 vehicles. La capacitat d'estacionament d'aquest indret, en relació a l'espai disponible que podria emprar-se, podria arribar a duplicar-se si emprés la totalitat del viari i de l'antic espai agrícola que ara és de domini públic.

Zones d'estacionament actual. Foto Google 12/7/2019 14:00 h.

Tram de vianants de carretera (espai no protegit)

Des de la zona d'estacionament, fins al tram de camí públic, els vianants utilitzen les dues voreres de la carretera secundària Ma-4014. La carretera és de titularitat del Consell de Mallorca i s'hi permet la circulació de vianants, bicicletes i vehicles motoritzats.

La carretera té dos carrils, amb una secció de 7 m, sense voral. A la vorera nord la calçada de circulació de vehicles limita directament amb una paret de pedra seca. A la vorera sud hi ha una franja d'uns 0,5-0,8 m entre la calçada i la paret, la qual no es troba condicionada per al trànsit de vianants.

La longitud total a recórrer pels vianants per la vorera de la carretera és de 275 m o 465 m, depenent de a quina de les dues zones marginals han estacionat el vehicle.

Hi ha trams amb corba que queda disminuïda la distància a la que es pot veure als vianants.

Tram de vianants per carretera. Foto Google 12/7/2019 14:00 h.

Itinerari de vianants per camí públic
amb ús de vehicles restringit

Tram de camí públic (espai no protegit)

L'itinerari actual, i el que preveu el PE, pel camí públic de veïnats que connecta amb la carretera Ma-4014, té una longitud total de **1.500 m**, amb un traçat rectilini i una secció regular de 4,5-6 m que permet la circulació simultània puntual de dos vehicles. El camí no té paviment.

El camí té ús per a vianants que van a la platja, i per a vehicles de veïnats, disposant de sistema de tancament que es menté, si bé caldrà desplaçar-lo i situar-lo al final del tram de camí que limiti amb la zona nova d'estacionament.

Tram de sender privat (espai protegit)

Coincidint aproximadament amb els límits de l'espai Protegit (ANEI i LIC), l'itinerari o itineraris actuals, són senders per a vianants que es mantenen sense vegetació com a conseqüència d'un trànsit de vianants que s'ha mantingut al llarg dels anys. La longitud total de l'itinerari més freqüentat és de **700 m** aproximadament. La secció és molt variable, ja que depèn de les condicions topogràfiques de cada indret i la vegetació, amb una **amplada propera als 3 m**, des 2,15 m fins a 4,5 m, segons mesures preses sobre fotografia aèria, on, llevat d'alguns punts més estrets, poden transitar dues persones o encreuar-se sense cap dificultat.

A les fotografies aèries antigues i al mapa de Mascaró Passarius, reproduït a la portada, s'aprecia un antic camí de carro, si bé ha estat recolonitzat per la vegetació, atès que és un itinerari amb menor intensitat d'ús.

Representació
3D itinerari
actual

Previsions del Pla Especial

El Pla Especial desenvolupa i concreta els aspectes establerts pel PIAT, que s'han descrit anteriorment, ja que es troba vinculat al PIAT i depèn d'aquest Pla de forma jeràrquica.

El Pla Especial, que desenvolupa les previsions del PIAT, proposa un espai per a estacionar que eviti la situació de risc i permeti controlar el nombre d'usuaris de la platja, indirectament, a través de les places d'estacionament.

El Pla es desenvoluparà mitjançant projecte tècnic específic, que s'adequarà a les determinacions finals que estableixi el Pla Especial, després de la tramitació ambiental, discorrent pels espais de domini públic (després de l'expropiació).

El PE proposa un traçat del camí d'accés, on s'aprofita gran part del sender principal actual, i unes característiques tècniques bàsiques, les quals es desenvoluparan mitjançant un projecte tècnic i la seva execució, així com altres mesures complementàries, es desenvoluparan a través de la gestió municipal directa.

D'aquesta manera, el Pla Especial proposa les actuacions següents, necessàries per complir i desenvolupar les previsions del PIAT:

- Adequació del camí públic sense pavimentar, de titularitat municipal, adequant-ne els trams que ho necessitin. La definició precisa dels trams i les actuacions es realitzarà mitjançant el projecte tècnic. El camí públic connecta la carretera Ma-4014a fins a terrenys particulars per on discorre el sender principal d'accés de vianants fins a la cala.

- Instal·lació d'una zona d'aparcament a l'inici del camí, amb previsió d'ubicació d'una caseta de servei.
- Instal·lació d'una zona d'aparcament per a 15 bicicletes al final de l'actual camí públic.
- Adequació de l'actual sender o camí de vianants que discorre per domini privat i que connecta el camí públic amb la cala, si bé es rectifica un primer tram.

Per tal de poder executar les actuacions previstes serà necessari fer les següents actuacions complementàries:

- Expropiació de l'espai necessari per a l'estacionament i expropiació de la franja per on discorre el sender de vianants que s'ha de adequar.
- Senyalització, d'acord amb les característiques estètiques pròpies dels espais de Xarxa Natura.
- Desplaçament de l'actual sistema de limitació d'accés, de forma que quedi situat immediatament després de l'estacionament.
- Implementació d'un sistema de reserves i gestió de les places d'aparcament.
- Desenvolupar accions per a evitar l'estacionament de vehicles a la zona d'estacionament actual, per tal de que l'actuació impliqui un increment del nombre d'usuaris.
- Redistribució del parcel·lari, de forma que es mantinguin les superfícies de les actuals parcel·les, sense fer canvis físics en el terreny.

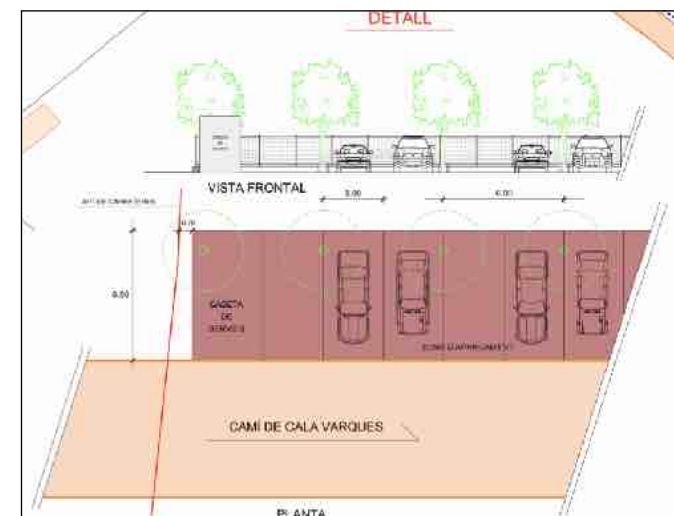
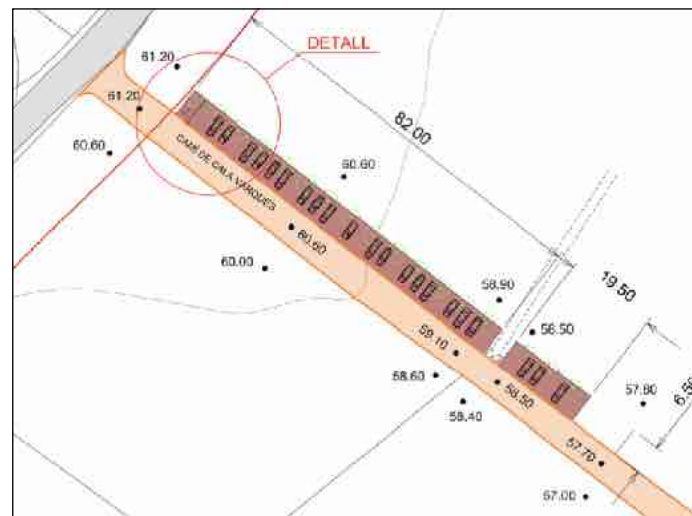
Estacionament

Es preveu un estacionament molt proper a la carretera Ma-4014a, just a l'inici del tram del camí públic, amb una superfície a ocupar i expropiar de **0,066 ha** i una longitud lineal de 101,5 m (82,0 + 19,5) i una profunditat de 6,5 m.

L'estacionament, d'acord amb el PIAT, disposarà de **32 places** d'automòbils, totes adaptades, així com un espai per una caseta de control.

Es plantaran 17 arbres, preveient-se la possibilitat de conservar els arbres que siguin compatibles i segurs, i trasplantar els arbres que reuneixin les condicions per aquesta operació (garrovers en bon estat de conservació). Es mantindran els ullastres que siguin compatibles funcionalment.

Es preveu la compactació del sòl sense utilització de paviment impermeables. El tancament serà de reixeta cinètica i pals de fusta.

Adequació/reparació del camí públic

El camí disposa d'una traça rectilínia, des de la carretera Ma-4014a fins a les barreres que impedeixen actualment l'accés a la cala, i té una longitud d'uns 1.460 metres i una amplària de entre sis i set metres, segons els trams.

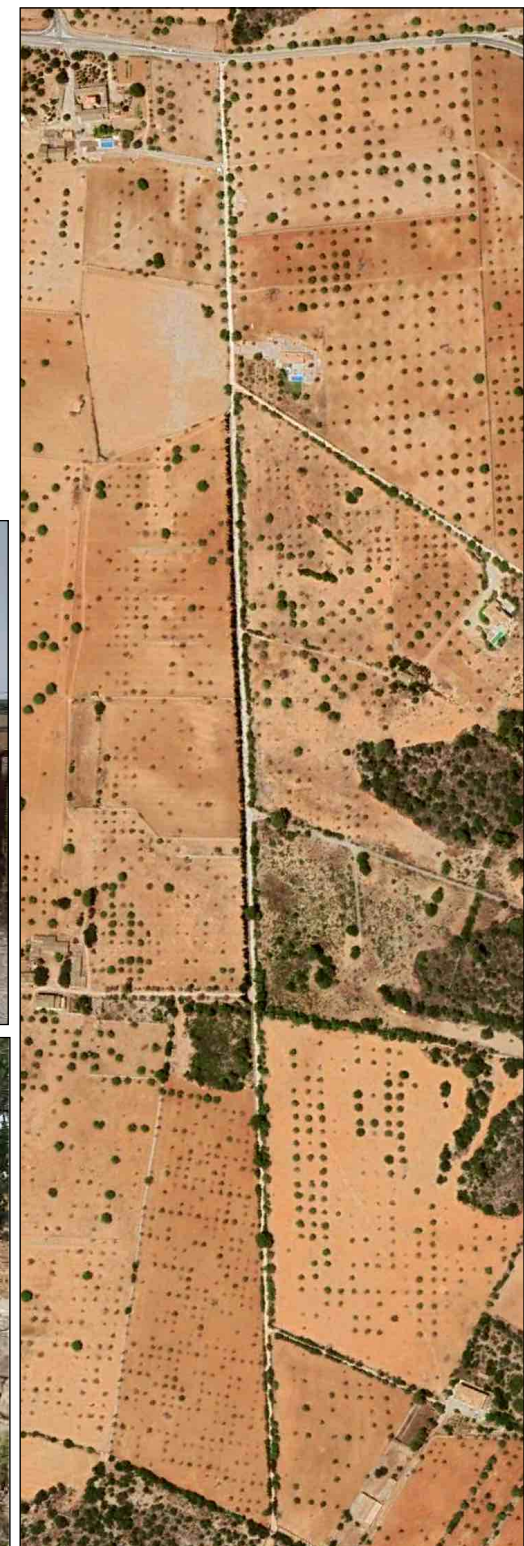
Es preveu la regularització del terreny, en els punts que sigui necessari, per tal de facilitar el trànsit de bicicletes i que disposi dels estàndards actuals de qualitat, per tal de facilitar l'accés de veïnats i vehicles d'emergències, i, en el seu cas, d'extinció d'incendis.

El camí no presentarà paviment impermeable, mantenint les característiques actuals.

Estacionament de bicicletes

Al camí públic, abans de l'inici del traçat del camí que discorre per espai protegit (ANEI i LIC), es disposarà d'elements mobiliaris per a estacionar bicicletes, un mínim de **15 bicicletes**.

La capacitat podrà ser superior per tal de fomentar la circulació amb aquests vehicles, atès que l'aparcament estarà molt més proper a la platja que el previst per a automòbils.

Tram de camí de vianants per espai protegit

Es preveu el condicionament de l'actual sender de forma que disposi d'una superfície més regular, que permeti el trànsit de vianants amb persones que no siguin joves, i el pas de vehicles d'emergències i, en el seu cas, per poder circular vehicles d'extinció d'incendi.

Per tal de poder condicionar aquest tram de camí, es preveu la **expropiació d'una franja de 5,5 m d'amplada** que inclourà el sender actual, que serà objecte de regularització del sòl i de la secció. La superfície a expropiar és molt reduïda de **0,38 ha** que inclou el sender actual i les seves voreres.

Coincidint amb la parcel·la que té un habitatge (Cas Garriguer), i per tenir un traçat adient, s'ha previst regularitzar la traça del primer tram del sender, adequant-lo a les tanques de pedra existent i al límit cadastral de la parcel·la on hi ha l'habitatge, tal com s'ha senyalat sobre la imatge, on també hi han zones transitades i amb escassa vegetació, tal com es pot veure a les fotografies que s'aporten a continuació.

—Traçat actual del sender
—Rectificació parcial del traçat

Tancament del sender

Es preveu el tancament del camí a ambdós costats mitjançant reixeta cinegètica de malla ampla suportada per pals de fusta al llarg de tot el camí, d'acord amb el que determina la norma 22 del Pla Territorial de Mallorca, l'article 6 del Decret-Llei 9/2020 i la normativa del planejament general municipal respecte de les malles metàl·liques de tancament.

Senyalització

El projecte que desenvoluparà el PE preveurà la senyalització necessària, tant a nivell informatiu com en relació a aspectes educatius per un bon comportament i evitar efectes perniciosos, així com d'identificar aquelles activitats que no es poden realitzar, ja sigui a l'itinerari com a la platja i zona costanera.

Desenvolupament previsible del Pla d'Àmbit Reduït

El desenvolupament previsible del Pla Especial és el condicionament d'un accés per a vianants, i puntualment per a vehicles especials, de forma que es pugui accedir a la platja de Cala Varques de forma segura i legal, i amb control indirecte de l'aforament mitjançant el control de l'estacionament.

El desenvolupament previsible del Pla de Reduït Àmbit territorial, correspon al desenvolupament de les previsions fetes per un d'un pla director sectorial, que correspon al PIAT, de major rang que el pla especial, on el pla especial objecte d'avaluació desenvolupa el grau de concreció de la planificació del PIAT.

D'aquesta manera, el Pla Especial defineix l'itinerari considerat més adient des del punt de vista de la planificació territorial i els efectes ambientals, així com les característiques del camí i els elements relacionats.

El projecte de condicionament sender existent, requerirà també de procediment d'avaluació de les repercussions sobre un indret de Xarxa Natura, si bé els aspectes a nivell de les possibles afeccions, entenem que es poden deduir en aquesta fase de la planificació, on es pretén que es pugui fer les valoracions amb el necessari nivell de detall.

III. Estudi d'alternatives. Identificació de les alternatives raonables, tècnica i ambientalment viables

Introducció. Continguts

En el present capítol s'inclouran els continguts del Document Ambiental Estratègic previstos a l'article 29.1 de la Llei 21/2013/es:

- b) L'abast i contingut del pla proposat i de les seves alternatives raonables, tècnica i ambientalment viables.*
- h) Un resum dels motius de la selecció de les alternatives contemplades.*

Alternativa zero

L'alternativa 0 correspon a no fer actuació, entenem que mantenint l'accés i l'estacionament per accedir amb les condicions actuals, a través de senders de titularitat privada, sense consentiment de la propietat, amb els riscos associats. En aquest sentit, entenem que l'alternativa 0 no és viable des de 2 punts de vista diferents:

- Entenem que no és admissible, des del punt de vista de les administracions, no fer cap actuació quan existeix una problemàtica que requereix de solució des de les administracions públiques. En aquest sentit entenem que l'alternativa 0 és més desfavorable que una actuació adequada.
- Entenem que l'ordenació urbanística del municipi ha de donar compliment als instruments d'ordenació de rang superior, ja sigui a través del planejament general o a través d'un pla especial, de desenvolupar les previsions del PIAT.

En aquest sentit, entenem que l'Ajuntament té obligació de desenvolupar les obligacions que ha imposat un instrument de rang superior, i no és una alternativa raonable no fer-ho, ni des del punt de vista ambiental ni des del punt de vista legal, ja que l'alternativa 0 implica un incompliment de deures legals.

Inaplicabilitat conceptual de l'alternativa 0

El concepte d'alternativa 0 consisteix en la no realització del projecte o pla, en aquest cas el Pla Especial.

En el present cas, a nivell conceptual i d'avaluació ambiental, atès que ens trobem davant un sistema de planificació per fases, on cada fase de planificació depèn jeràrquicament de l'instrument superior, entenem conceptualment que no és aplicable l'alternativa 0 pel següent: la necessitat de resoldre l'accés i l'estacionament està establerta pel PIAT, amb rang de Pla Directori Sectorial, on el Pla Especial ha de determinar la millor alternativa per fer-ho.

D'aquesta manera, l'alternativa 0, de fer un condicionament de l'accés i estacionament, correspon a la fase de planificació del PIAT i implicaria la seva modificació, entenent-se que legalment un Pla Especial no pot modificar un instrument de rang superior (PIAT). D'aquesta manera, la no realització del pla requeriria d'un procediment de modificació del PIAT, si bé aquest instrument va ser objecte del procediment administratiu d'avaluació ambiental estratègica.

Previsions de la Circular Conseller de Medi Ambient del 6.11.2015 sobre l'alternativa 0

D'altra banda, entenent que, en el sentit de l'exposat anteriorment, la necessitat del Pla Especial (o la seva incorporació al planejament general) es troba determinada pel PIAT, que és un pla jeràrquicament superior, s'entén que és aplicable el contingut del punt set de la Circular del Conseller de 6 de novembre de 2015⁵

***Circular** del conseller de Medi Ambient, Agricultura i Pesca sobre la tramitació de les avaluacions ambientals. Palma, 6 de novembre de 2015*

CIRCULAR

Setè.- Anàlisi tècnica de l'expedient i propostes d'acord

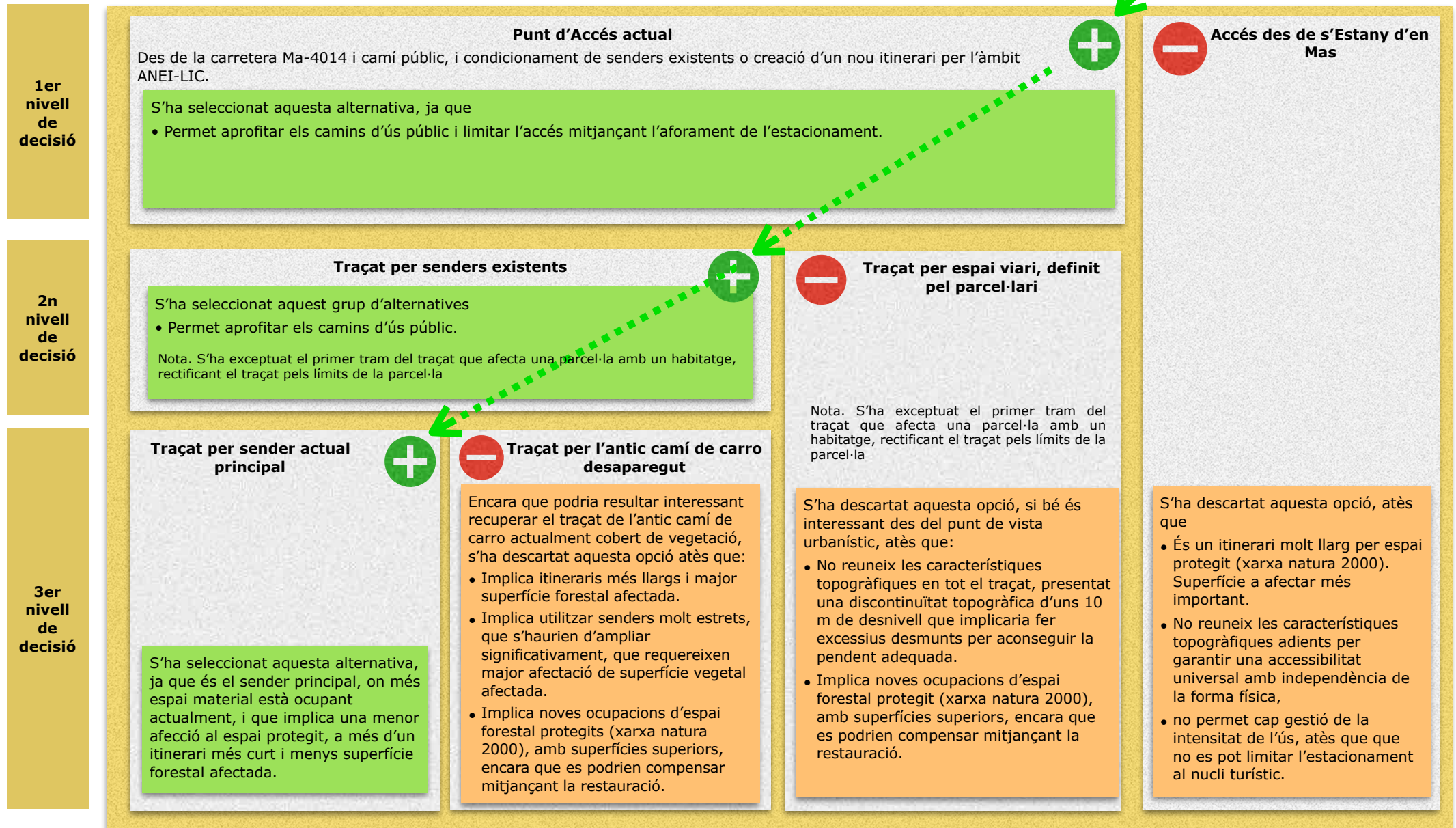
1.- L'anàlisi tècnica de l'expedient s'elaborarà a partir d'un informe-proposta tècnic que haurà de tenir en compte els següents criteris:

f) A les avaluacions d'impacte ambiental i avaluacions ambientals estratègiques, els informes no han de tenir en compte la manca de l'alternativa zero, quan l'execució del projecte o l'activitat, l'imposi un pla o programa aprovat, de rang superior al que és objecte d'avaluació, sempre i quan el pla o programa tingui un grau de concreció suficient.

⁵ Descarregar Circular <http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST7085ZI202620&id=202620&lang=ca>

Alternatives d'accés i traçat a Cala Varques

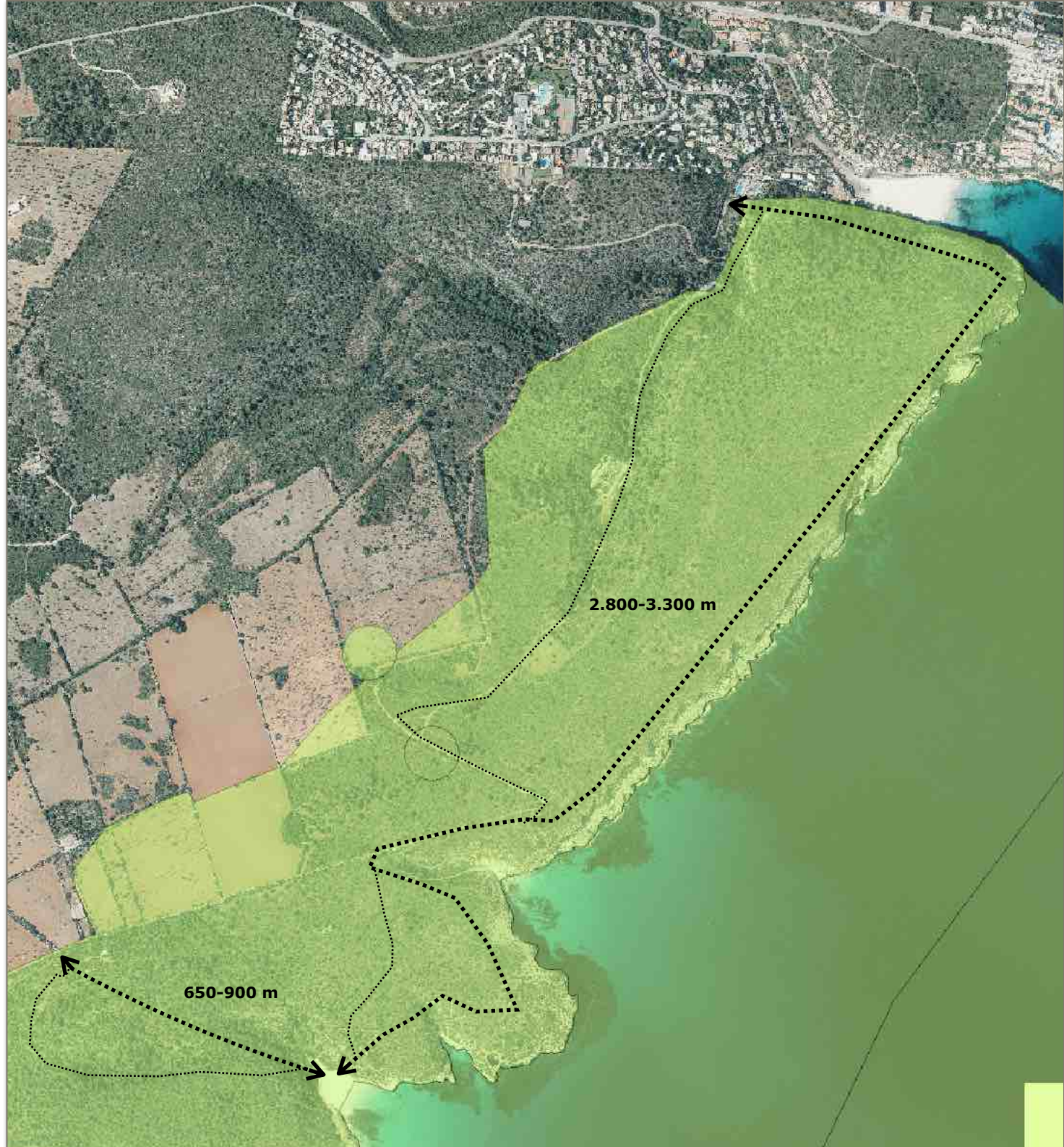
A l'esquema, s'ha representat el procés de selecció de la millor alternativa mitjançant selecció dicotòmica a cada nivells de grups d'alternatives, tal com s'explica a continuació:

PRIMER nivell de decisió: punt d'origen de l'itinerari des de camins o accessos públics: Camí públic veïnal o nucli turístic de l'Estany d'en Mas

Al primer nivell de decisió s'ha seleccionat entre els dos possibles orígens de itinerari, des de l'itinerari actual o des del nucli turístic de s'Estany d'en Mas. Al quadre es troben indicats els motius o criteris d'aquesta elecció, tant per la longitud per Xarxa Natura, per una inadequació de la topogràfica, així com per la manca de possibilitat de limitar l'estacionament i la quantitat d'usuaris de la platja.

S'ha considerat més adient explorar les diferents possibilitat de l'itinerari actual, que implica longitud per espai protegit molt més curta, així com la gestió de l'accés.

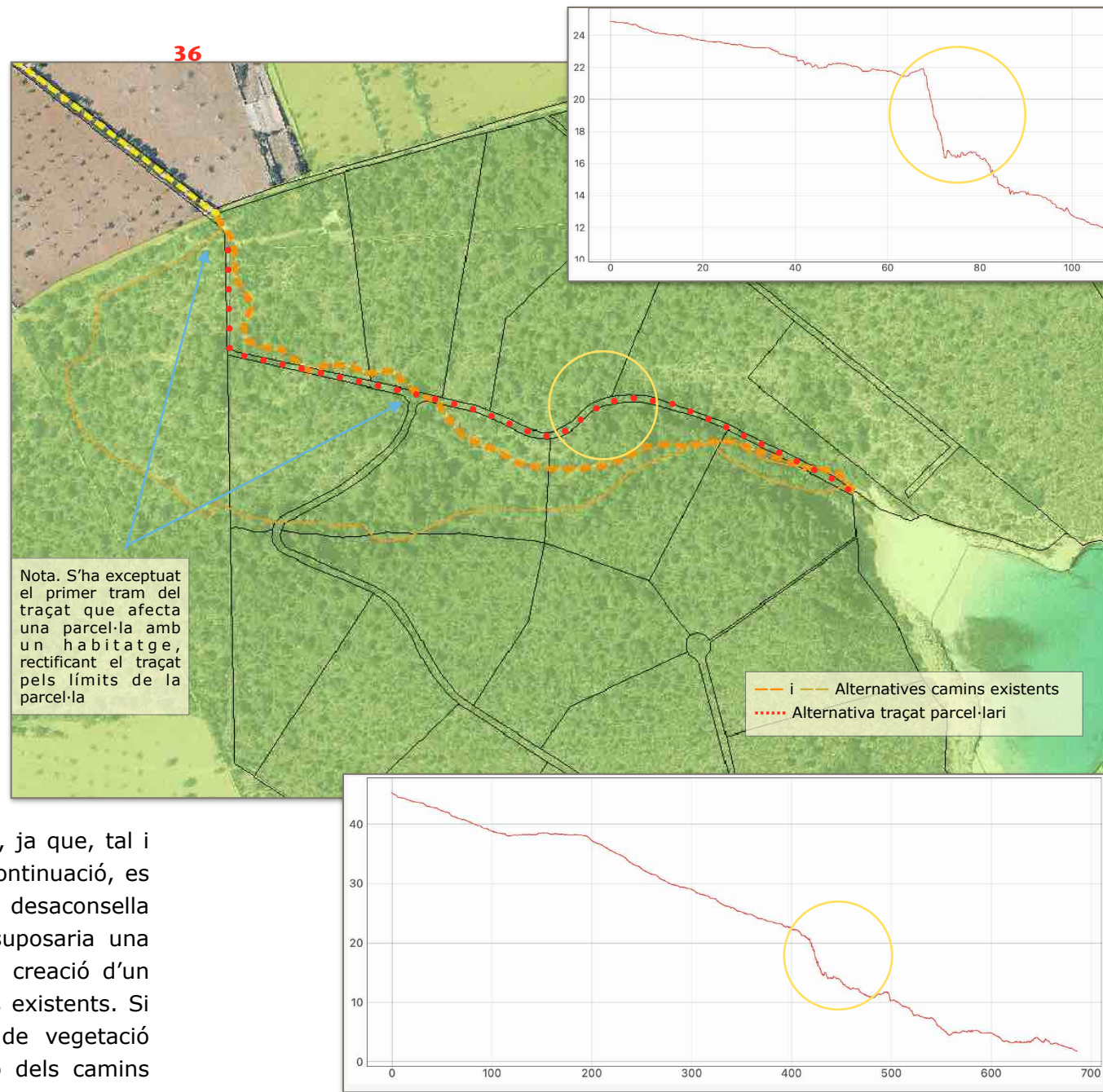
SEGON nivell de decisió: traçat per senders existents versus traçat segons el parcel·lari i la destinació de les parcel·les

El segon nivell de decisió correspon a escollir entre les alternatives per a l'itinerari actual, pel que fa al tram que discorrerà per espai protegit: alternativa d'ús de camins existents o alternativa del camí previst pel parcel·lari (passadís no materialitzat previst pel parcel·lari).

Per a la selecció de l'alternativa més adequada s'ha analitzat quina traça pot ser apropiada per als vianants, tenint en compte el criteri de minimitzar els efectes sobre l'espai protegit (xarxa natura 2000).

Per analitzar l'adequació dels diferents itineraris (actuals o prevists pel parcel·lari), s'han realitzat estudis de la topografia mitjançant les eines 3D desenvolupades amb dades LIDAR i reconeixement de camp.

S'ha descartat la viabilitat de l'alternativa del traçat previst pel parcel·lari per motius topogràfics, ja que, tal i com es pot observar als perfils que s'adjunten a continuació, es pot identificar un salt topogràfic rellevant que desaconsella aquesta alternativa. A més, aquesta alternativa suposaria una major afecció sobre l'espai protegit, al suposar la creació d'un nou camí, en comptes de l'aprofitament de camins existents. Si bé, s'ha de tenir en compte que la superfície de vegetació afectada es podria compensar amb la restauració dels camins existents.

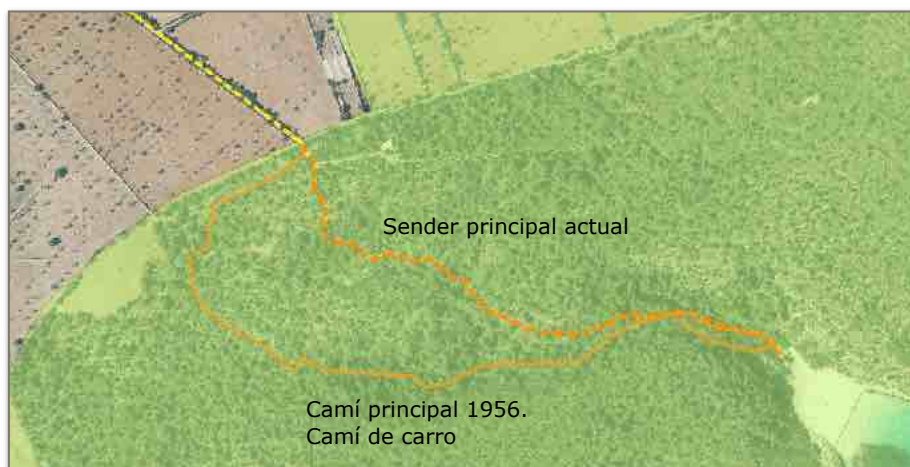
Nota.- Si bé s'ha descartat l'alternativa del traçat previst pel parcel·lari, a la sol·lució final s'ha considerat convenient reajustar lleugerament la traça del camí actual al parcel·lari, en el primer tram del camí, per tal minimitzar les interferències amb la parcel·la edificada des d'antic, en una zona també transitada i amb escassa vegetació, considerant-se, aquest reajustament al tram inicial, una sol·lució convenient i viable des del punt de vista tècnic i ambiental. Aquesta sol·lució de reajustar el primer tram del sender actual s'ha proposat una vegada s'ha seleccionat l'alternativa de l'aprofitament d'aquest sender com a la més adequada (vegeu justificació apartat següent, 3er nivell de decisió).

TERCER nivell de decisió: traçat per senders existent 2021 versus traçat antic camí 1957

El tercer nivell de decisió correspon a escollir la millor traça entre els senders existents.

En aquest sentit ens trobem dues alternatives bàsiques: l'itinerari principal utilitzat actualment, que ja existia al 1956, que es utilitza per la majoria dels usuaris (alguns no l'utilitzen potser perquè no hi ha senyalització clara), i l'alternativa de l'antic traçat del camí d'accés a la platja, que es veu molt clarament a les fotografies antigues i que ara és un sender estret. Es tracta de dos senders adequats per a la circulació de vianants.

A més d'aquests dos senders, també apareixen diferents senders estrets i menys definits que interconnecten entre ells i formen una xarxa d'interconnexions amb diferents possibilitats, si bé, a efecte d'anàlisi i selecció d'alternatives, pareix raonable simplificar a l'estudi de les dues solucions bàsiques esmentades.

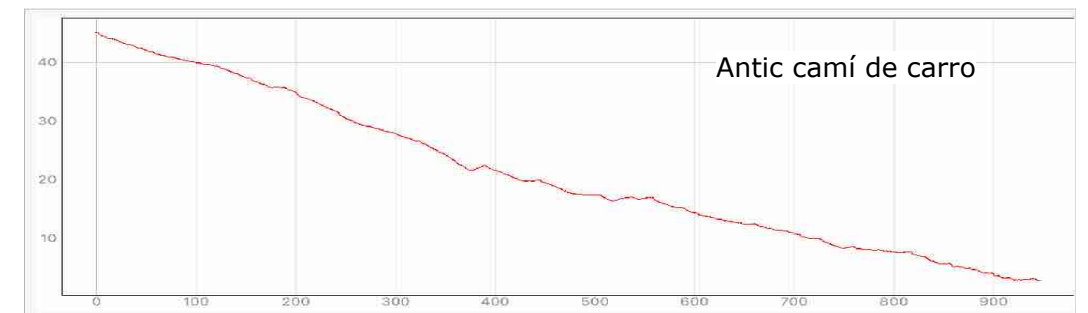
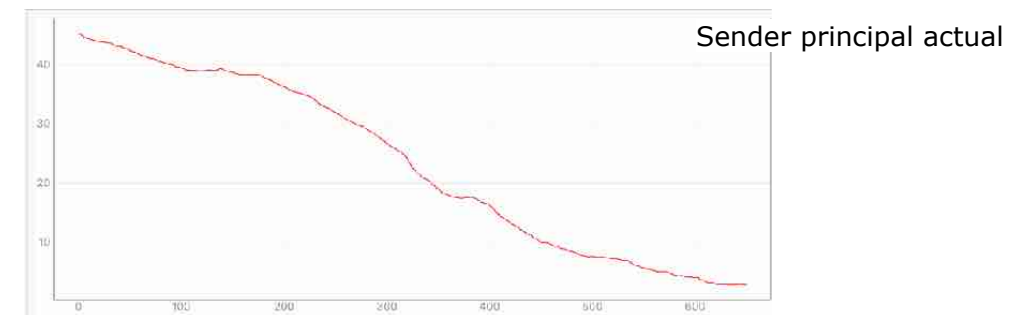
Entre les dues alternatives de traçat sobre senders existents, es pot apreciar que el sender principal actual té un ús molt més important, i una major amplada, així com una longitud inferior. L'antic antic camí de carro presenta un pendent més baix, atès que allargava la longitud per tal que fos més fàcilment transitable amb les bèsties de càrrega. En qualsevol cas, es consideren adequades les dues alternatives per a la circulació de vianants. S'aporten, més endavant, fotografies de les dues alternatives.

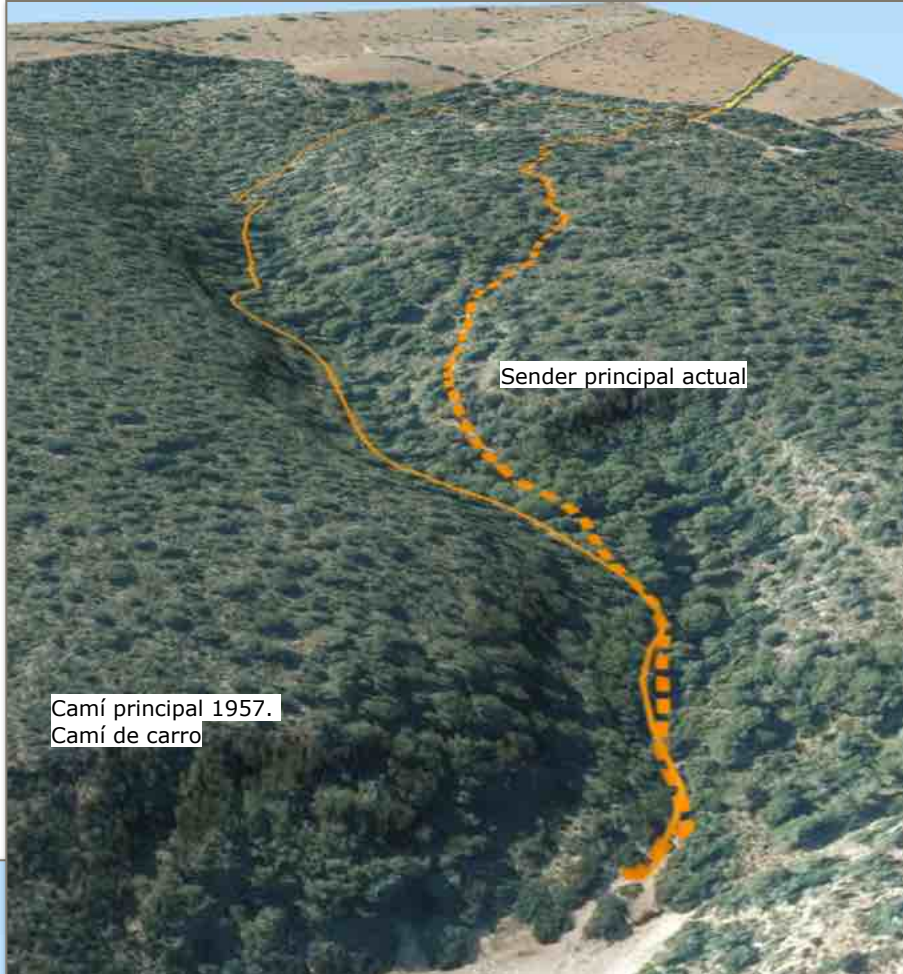
Tal i com es pot observar a la taula i als perfils topogràfics, si bé el traçat de l'antic camí de carro presenta una pendent més suau, també suposa una major superfície de vegetació afectada dins l'espai protegit, així com una major longitud, tenint en compte que en l'actualitat és un sender molt estret degut a la menor intensitat d'ús respecte al traçat actual principal.

Per aquests motius, de menor longitud i principalment de menor afecció a vegetació dins l'espais protegit, s'ha considerat més adequada l'alternativa d'aprofitar traçat del sender actual.

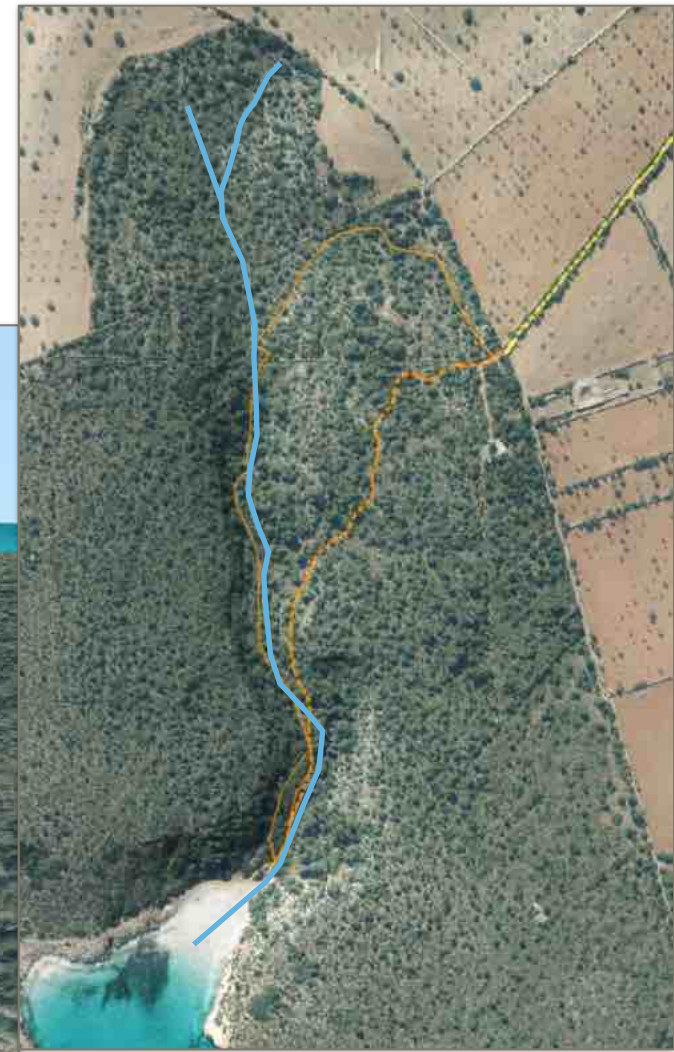
No obstant, si bé tal com s'ha justificat anteriorment, s'ha descartat l'alternativa del traçat previst pel parcel·lari, s'ha considerat convenient reajustar lleugerament la traça del camí actual al parcel·lari, en el primer tram del camí, per tal minimitzar les interferències amb la parcel·la edificada des d'antic, en una zona també transitada i amb escassa vegetació, considerant-se, aquest reajustament al tram inicial, una sol·lució convenient i viable des del punt de vista tècnic i ambiental.

		Sender principal actual (reajustat parcialment)	Antic camí de carro	Diferència
Longitud aproximada, m	m	700	950	250
Amplada actual	m	3,0	0,5	2,5
Cota altimètrica màxima	m	44,0	44,0	0
Cota altimètrica mínima	m	2,7	2,7	0
Diferència altimètrica	m	41,3	41,3	0
Pendent mitja	%	5,9	4,3	1,55
Comparativa aproximada superfície a expropiar	secció de 5,5 m, m²	3.850	5.225	1.375
Hipòtesi de superfície vegetació afectada màxima per millora secció, amb restauració traça actual reajustada	secció de 5 m, m²	1.400	4.275	2.875
	secció de 4 m, m²	700	3.325	2.625
Vegetació entorn		Garriga amb taques de pinar de pi comú.		

Alternatives i xarxa hidràulica (tàlveg)

Sender principal actual

Antic camí de carro

Tram inicial del camí a rectificar

Alternatives de l'ús de camins públics (accés actual)

Les alternatives estudiades que utilitzen l'itinerari actual des de la carretera, utilitzen ambdues la totalitat del traçat de camí públic disponible. Es descarta l'alternativa de crear nous camins públics que substitueixin el camí públic existent. La resta del traçat, al ser de domini privat, requerirà d'expropiació, per totes les alternatives estudiades.

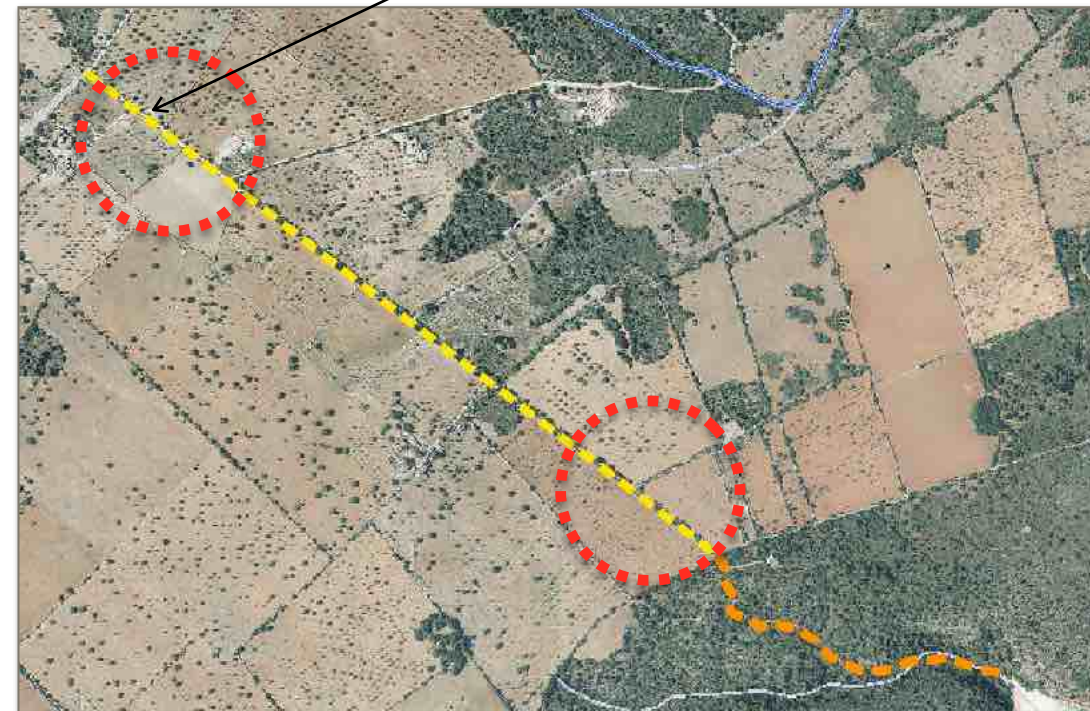
Alternatives a la capacitat de l'estacionament

No s'han considerat alternatives, atès que la capacitat de 32 places ve determinada per un instrument de rang superior, el PIAT, que ha determinat el nombre de places en funció de la capacitat de la platja.

Alternatives a l'emplaçament de l'estacionament

L'estacionament es podia ubicar, quan a l'afecció per les característiques de l'espai, dins de les parcel·les agrícoles situades a l'àmbit de l'ARIP. S'ha descartar la ubicació dins la massa forestal de l'espai qualificat com a ANEI i com a LIC, al existir alternatives viables que no suposen l'afecció a la massa forestal de l'espai protegit.

En relació a l'emplaçament de l'estacionament, s'han plantejat alternatives en els dos extrems del camí públic, considerant-se més adequada l'alternativa més propera a la carretera, de manera que no s'aproximi l'estacionament a la zona LIC, es fomenti la circulació de vianants i minimitzar la circulació de vehicles pel camí, tenint en compte el criteri d'arribar a peu per desincentivar una afluència molt elevada. Dins la ubicació propera a la carretera, s'ha considerat més adient situar-lo a la vorera nord del camí, per motius topogràfics, atès que a la vorera sud faria falta terraplenar el terreny, tal com s'aprecia al perfil adjunt, així com per l'existència d'una paret a la vorera sud que actua també com a mur de contenció o marjada que és millor conservar.

Alternatives al disseny de l'estacionament

El Pla ha previst dissenyar l'estacionament de forma que es minimitzi la superfície necessària, d'aquesta manera s'ha previst un estacionament **sense zones de circulació i maniobra**, operacions que es podran fer al viari públic sense ser necessària la utilització de superfície afegida.

S'han previst plantacions, que, en el cas que sigui possible, aprofitarà els elements arboris existents o, en el seu cas es trasplantarien (només els que tinguen les tenen les condicions adequades).

Alternatives al tractament de la base l'estacionament i camins

S'han descartat les alternatives de pavimentació mitjançant paviments impermeables, **mantenint-se les característiques de base de terra compactada**, tant per l'estacionament, el camí públic actual i el tram condicionat de camí public que arribarà fins a la platja.

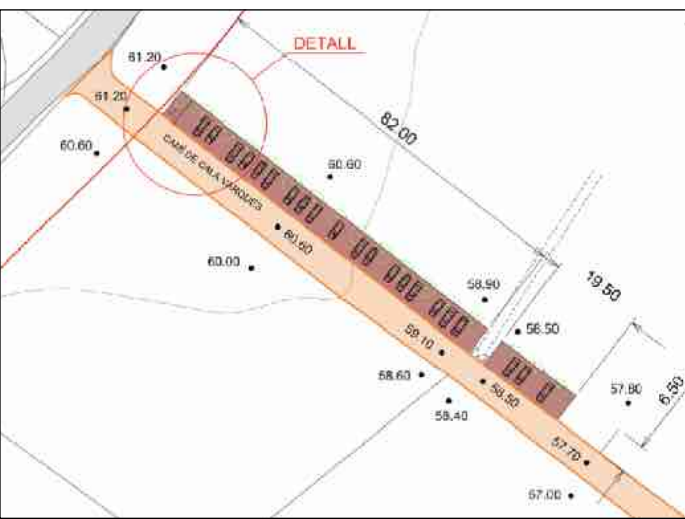
Alternatives a la secció del tram de sender condicionat dins xarxa natura

S'ha considerat necessari que tot el traçat tingui capacitat de permetre la circulació de vehicles en circumstàncies excepcionals, vehicles d'emergència i extinció d'incendis, així com tasques de conservació si fossin necessàries. En aquest sentit s'ha previst una franja d'expropiació de 5,5 m d'amplada, que implicarà una secció sense vegetació superior a l'actual.

S'ha descartat l'alternativa de mantenir una secció incompatible amb el transit de vehicles d'emergència, considerant-se necessari per motius de salut i seguretat, com de defensa davant el risc d'incendi en un espai protegit, si bé s'ha de tenir en compte que està previst i és necessari mantenir i gestionar el control de l'accés dels vehicles dels usuaris de la platja. Com hem vist anteriorment la superfície total de vegetació afectada per la nova secció és molt reduïda, estimada entre **0,14 ha i 0,07 ha** (1.400 m² i 700 m²).

Alternatives a la secció del camí públic existent

Es manté, sense modificar, la secció actual.

IV.- Caracterització ambiental de l'àmbit afectat

Introducció

En el present capítol s'inclouran els continguts del Document Ambiental Estratègic previstos a l'article 29.1 de la Llei 21/2013:

d) Una caracterització de la situació de l'entorn abans del desenvolupament del pla o programa a l'àmbit territorial afectat.

El present capítol està destinat a aportar la descripció del medi afectat.

Tant en el capítol de descripció del projecte, com en el d'estudi d'alternatives, s'ha considerat adient descriure l'estat actual des de molts de punts de vista, per facilitar la comprensió i l'anàlisi i la presa de decisions.

Geografia

El municipi de Manacor, situat en el Migjorn de Mallorca, limita amb els municipis de Felanitx, al sud; Sant Llorenç des Cardassar, al nord; i Petra i Vilafranca de Bonany, a l'oest. Té una superfície de 260 km² i una població de 44.527 habitants (manacorins), segons l'últim padró realitzat l'any 2020.

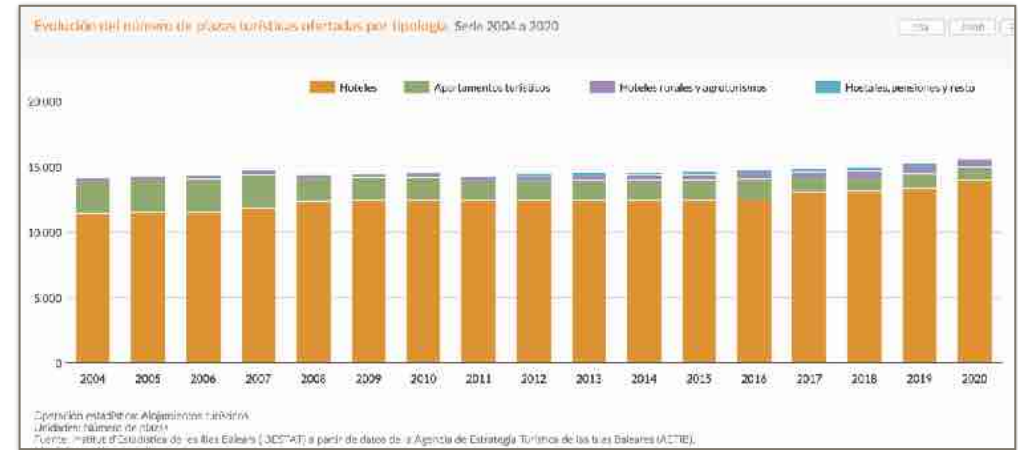
El relleu de Manacor s'inscriu a les comarques del Pla, Serra de Llevant i Sa Marina. El municipi és accidentat; en la zona del Pla l'altitud oscil·la entre 100–150 m, i té aspecte d'una depressió tectònica; la Serra de Llevant és relativament deprimida i discontinua; i Sa Marina té forma tabular, d'uns 3-4 km d'ample i un desnivell de 25 a 30 m.

Geològicament, el Pla està cobert per fèrtils al·luvions quaternaris; la Serra de Llevant està formada per materials mesozoics, i Sa Marina està formada per materials miocènics.

Les activitats econòmiques més importants de Manacor són les industrials i les turístiques. Entre les activitats industrials destaquen els mobles, els materials de construcció i el vidre mallorquí.

Referent a les activitats turístiques, cal destacar que la fisonomia del municipi s'ha vist substancialment alterada pel turisme, ja que compta amb més de 15.000 places d'allotjament turístic.

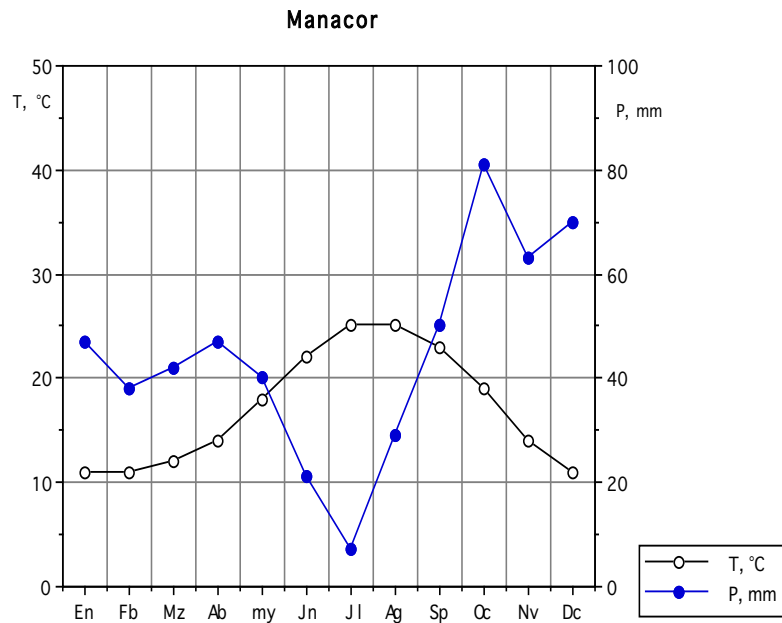
Zona d'estudi

La zona objecte del Pla correspon a una franja costanera de sa Marina, amb forma tabular de 2-4 km d'ample. La costa on es troba Cala Varques correspon a una plataforma rocosa horitzontal amb una potència entre 35 i 40 m, que l'itinerari salva hauran de salvar, amb parets molt verticals a la costa i a penya-segats excavats pels torrents, com indica el topònim del Frontó del Molar, la qual es troba interrompuda per les àrees que han estat excavades pels torrents de Cala Varques, Cala Falcó i el de s'Estany d'en Mas.

El litoral presenta en aquesta zona abundància de coves, com sa Cova de na Dent, Sa Cova des Moro, sa Cova des Coloms, entre d'altres, així com coves parcialment col·lapsades de les que resta encara un pont o pontàs.

Climatologia

Per a definir la climatologia de l'àrea afectada pel projecte utilitzarem les taules i valors calculats mitjançant el mètode CLIBA2, obtinguts per extrapolació de les estacions meteorològiques pròximes.

Font: J.A. Guijarro (1986). Contribució a la *Bioclimatología de Balears. Tesis doctoral

Es pot observar, en el diagrama de WALTER I LIETH, la representació gràfica de l'evolució anual de la temperatura, expressada en graus centígrads, i la precipitació, expressada en mm. En l'època de màxima aridesa existeix dèficit hídric en ser màxima l'evaporació i mínima la precipitació. En el diagrama es pot observar que les precipitacions s'acumulen principalment en el període tardor - hivern i que en la temporada estival existeix una demanda d'aigua positiva.

La zona de Manacor, amb una precipitació mitjana anual de 535,5 mm, està enclavada en una àrea pluviomètrica situada entre les isoyetes de 500 i 600 mm. Les màximes precipitacions es donen el mes d'octubre, mentre que juliol és el mes més sec, amb una precipitació mitjana d'uns 7 mm.

El clima de la zona afectada pel projecte el podem considerar, segons la classificació de Emberguer, com a clima temperat subhúmit; el pis bioclimàtic termo-mediterrani i l'ombroclima subhúmit, segons la classificació de Rivas-Martínez.

TAULA DE VALORS CLIMÀTICS BÀSICS MANACOR							
MES	P	T	TM	Tm	Tma	E(L.)	ETP (L.)
Enero	47,3	10,6	14,5	6,6	1,8	81,3	65,0
Febrero	38,4	10,9	15,0	6,8	1,7	75,1	59,8
Marzo	41,6	11,8	16,2	7,4	2,1	88,6	70,1
Abril	47,2	13,9	18,5	9,4	4,3	102,9	81,2
Mayo	39,9	17,6	22,5	12,8	8,0	143,2	113,4
Junio	20,5	21,5	26,5	16,5	12,0	183,1	145,8
Julio	7,3	24,8	29,9	19,6	15,6	235,8	189,0
Agosto	29,4	25,2	30,2	20,3	16,2	236,8	188,6
Septiembre	49,5	22,7	27,3	18,1	13,4	191,0	150,8
Octubre	81,1	18,6	22,9	14,4	8,9	148,6	116,7
Noviembre	63,1	14,2	18,4	10,1	4,3	105,2	83,1
Diciembre	70,3	11,4	15,2	7,6	2,3	88,0	70,3
ANUAL	535,5	16,9	30,2	6,6	1,7	1679,6	1333,7

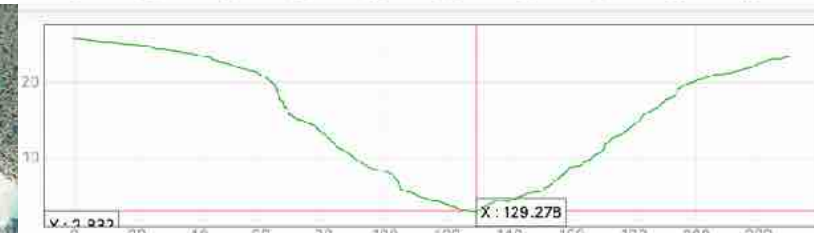
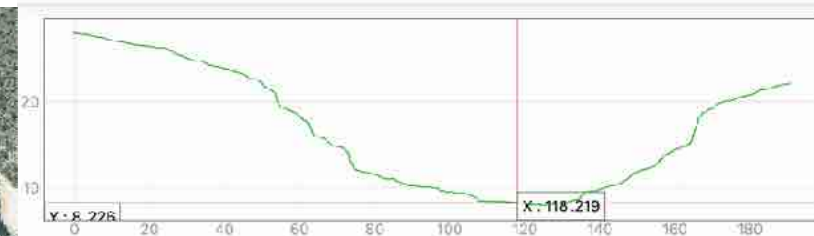
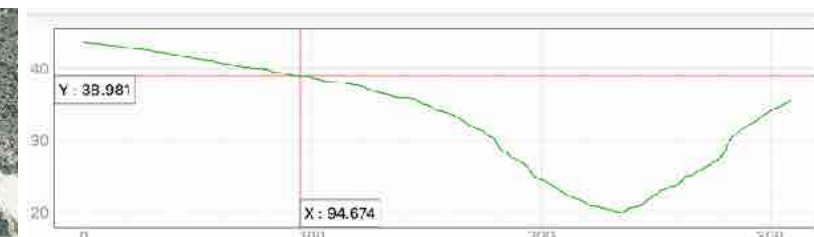
P	Precipitació	mm
T	Temperatura mitjana	°C
TM	Mitjana de las temperaturas màximes	°C
Tm	Mitjana de las temperaturas mínimes	°C
Tma	Mitjana de las temperaturas mínimes absolutes	°C
E(L.)	Evaporació segons Linacre	mm
ETP(L)	Evapotranspiració potencial, segons Linacre,	mm

Relleu i caràcter topogràfic

El municipi de Manacor, amb una altitud mitjana d'uns 125 m, presenta un relleu poc acusat i comprèn tres àrees ben diferenciades: la zona del Pla, on s'assenteixi el principal nucli urbà, caracteritzada per la ser molt plana; el sector de la Serra de Llevant, caracteritzat pel relleu suau; i La Marina, constituïda per una plataforma d'uns 4 km d'amplària inclinada lleugerament cap a la mar.

A efectes del present estudi, l'àmbit del Pal Especial el podem dividir en dues unitats, la zona planera situada a la part superior de la plataforma rocosa costanera, i la zona de davallada d'aquesta plataforma fins a la mar, a través de la zona de la plataforma excavada pel torrent al llarg del temps.

D'aquesta manera, la part superior de la plataforma presenta un relleu pla, mentre que la zona excavada pel torrent presenta relleu variable, amb zones amb pendents suaus i zones amb pendents molt elevats, amb penya-segats significatius.

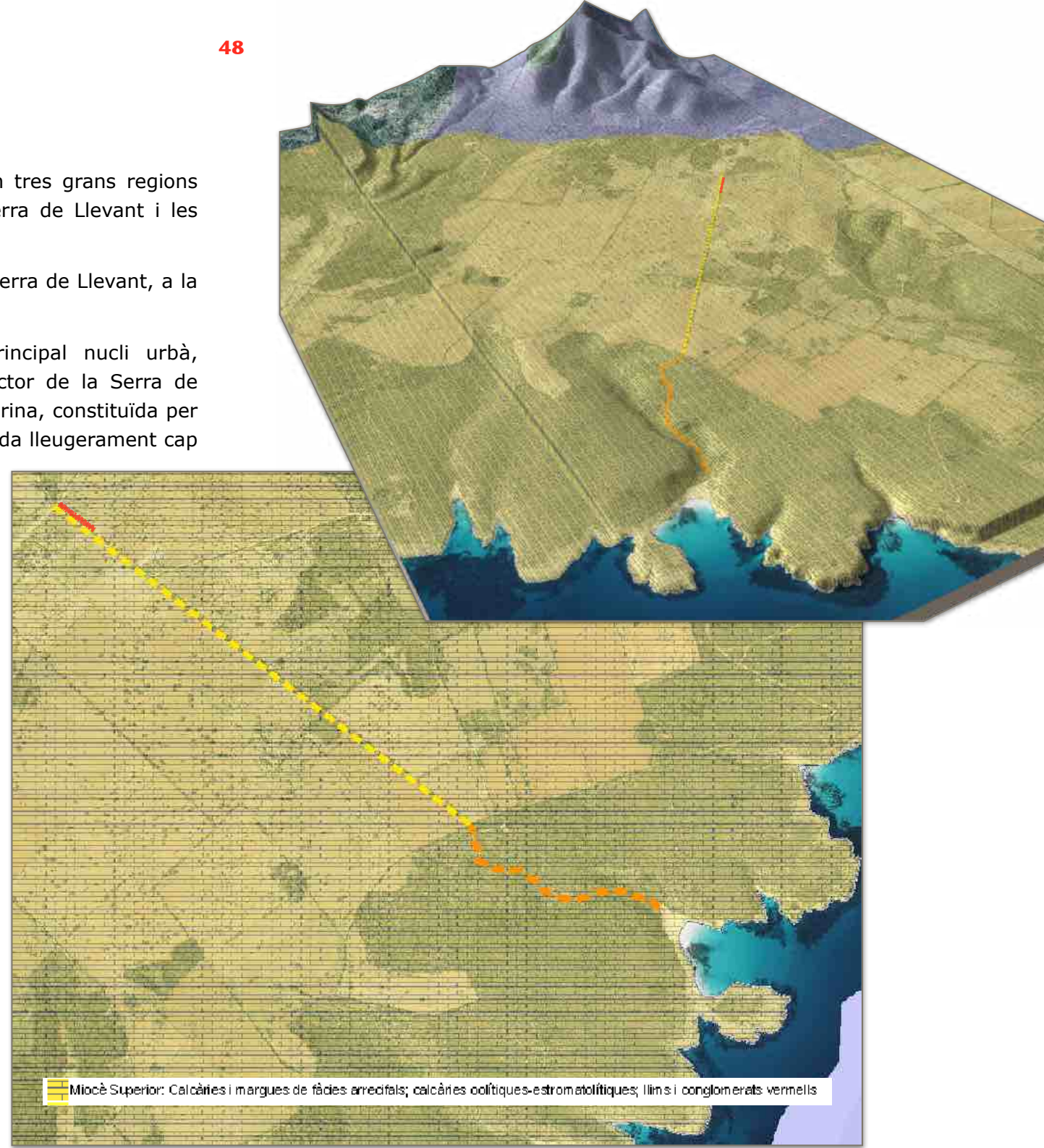
Geologia

L'illa de Mallorca es troba configurada en tres grans regions geològiques: la Serra de Tramuntana, la Serra de Llevant i les Planes Centrals.

La zona d'estudi es troba al sector de la Serra de Llevant, a la plataforma horitzontal de la Marina,

la zona del Pla, on s'assenteixi el principal nucli urbà, caracteritzada per la ser molt plana; el sector de la Serra de Llevant, caracteritzat pel relleu suau; i La Marina, constituïda per una plataforma d'uns 4 km d'amplària inclinada lleugerament cap a la mar.

Els materials que afloren a la zona d'estudi, que són els que conformen la plataforma litoral corresponen a materials del Miocè superior (Tortonità-Messinià) , conformats per calcàries i margues de fàcies arrecifals, calcàries oolítiques-estromatolítiques, llims i conglomerats vermells.

Hidrologia superficial

La plataforma litoral està excavada per molt de torrents, que presenten conques d'aportació petites de l'entorn més proper.

D'aquesta manera el traçat de l'itinerari descendeix de la part superior de la plataforma litoral fins a la cala, que va estar formada per l'erosió d'un torrent de reduïda conca d'aportació.

En l'actualitat, a la classificació provisional de la xarxa hidràulica no té denominació com a torrent, tractat-se d'un element de drenatge o tàlveg, poc apreciable en el terreny.

El camí actual, i altres variants que hi ha, travessen el tàlveg a diferents indrets.

Zones potencialment inundables i Àrees amb Risc Potencial Significatiu d'Inundació (ARPSI)

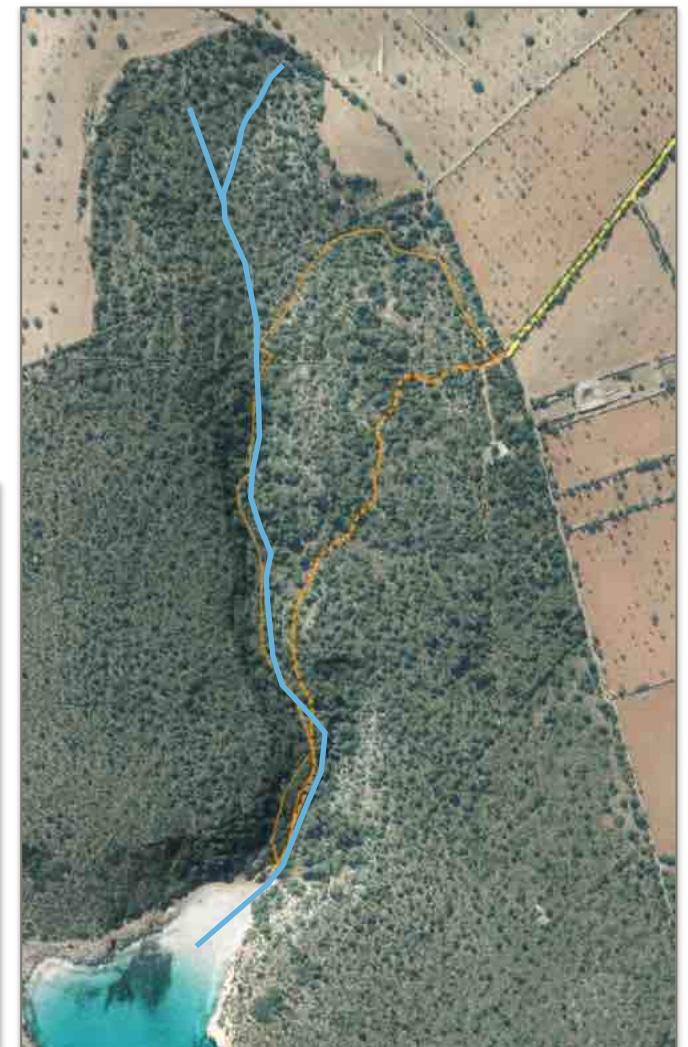
L'àmbit del Pla Especial no forma part de cap zona susceptible de ser inundada segons l'*Atles de Delimitació Geomorfològica de Xarxes de Drenatge i Planes d'Inundació de les Illes Balears*.

Igualment, d'acord amb el vigent Pla de Gestió del Risc d'Inundació, aprovat el 19 de febrer de 2016 (BOIB núm.24, de 20 de febrer de 2016), l'àmbit del Pla Especial no es troba situat a una Àrea amb risc potencial significatiu d'inundació (ARPSI).

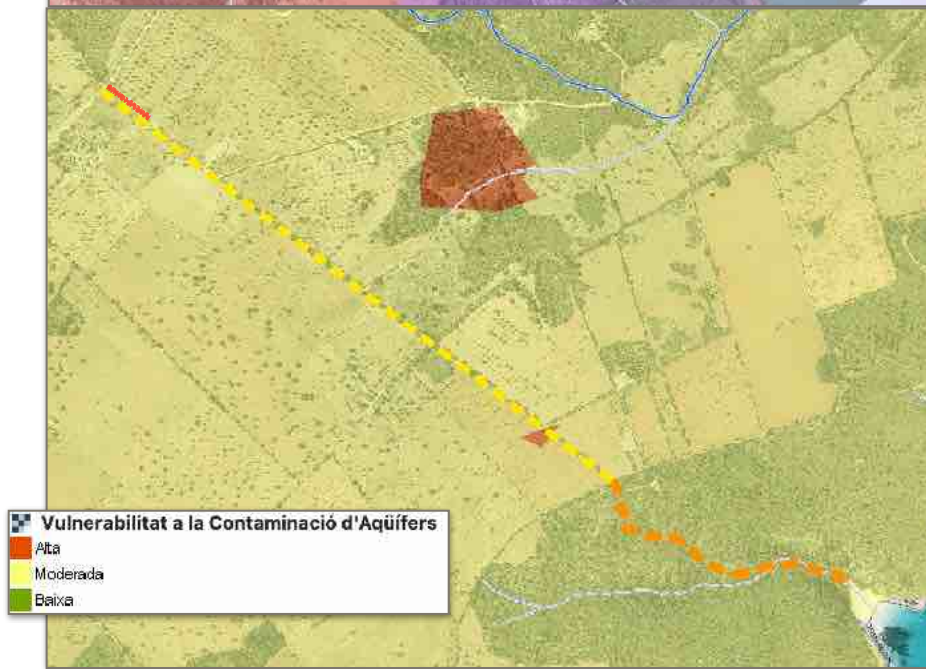
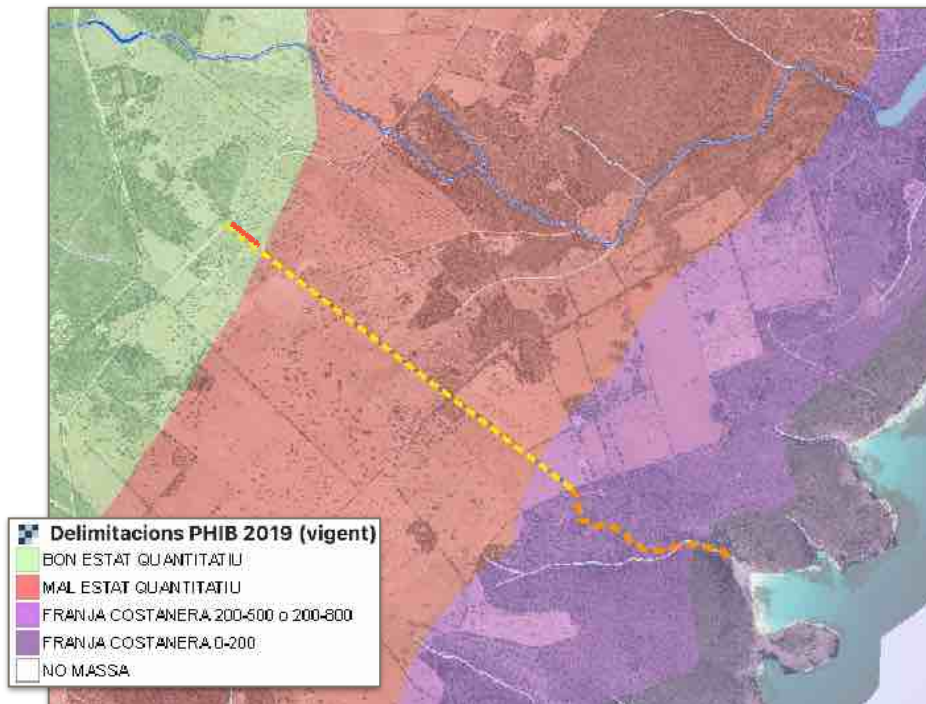
Hidrologia superficial en relació a l'àmbit de la MP. Font: WMS IDEIB.

Alternatives i xarxa hidràulica (tàlveg)

Hidrologia subterrània

Vulnerabilitat d'aqüífers

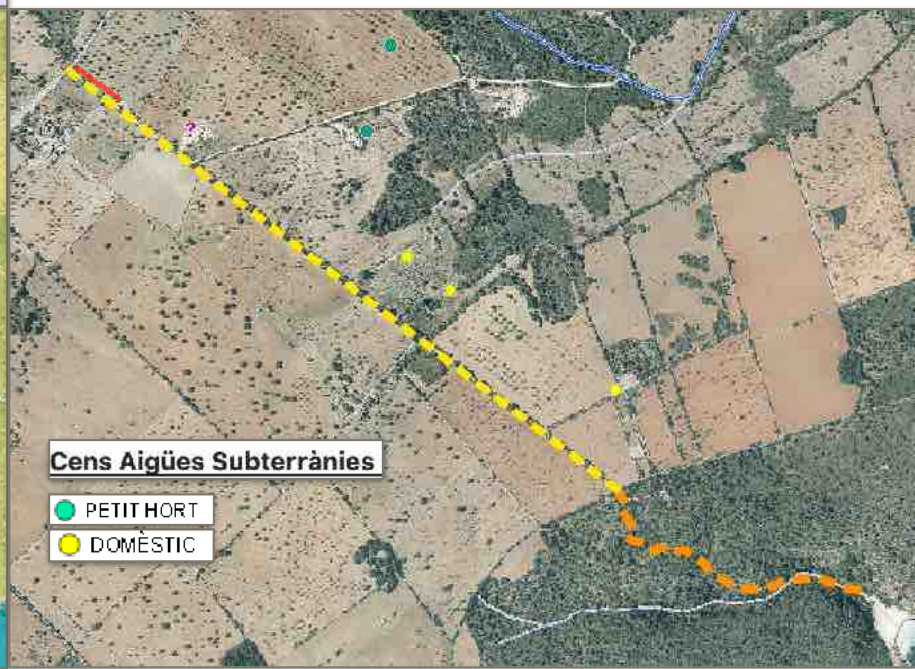
L'itinerari discorre sobre masses d'aigua amb estat diferent des de l'interior cap a la costa, que empitjora el seu estat qualitatiu.

La vulnerabilitat de contaminació d'aqüífers a la zona és moderada.

L'àmbit de la modificació puntual es troba situat sobre la massa d'aigua subterrània 18.09M1 (Lloseta), que pertany a la unitat hidrogeològica 18.09 Alaró.

Sondejos

A les finques agrícoles que es troben devora el camí hi han sondejos destinats al proveïment domèstic i petits horts.

Coves i cavitats inundables

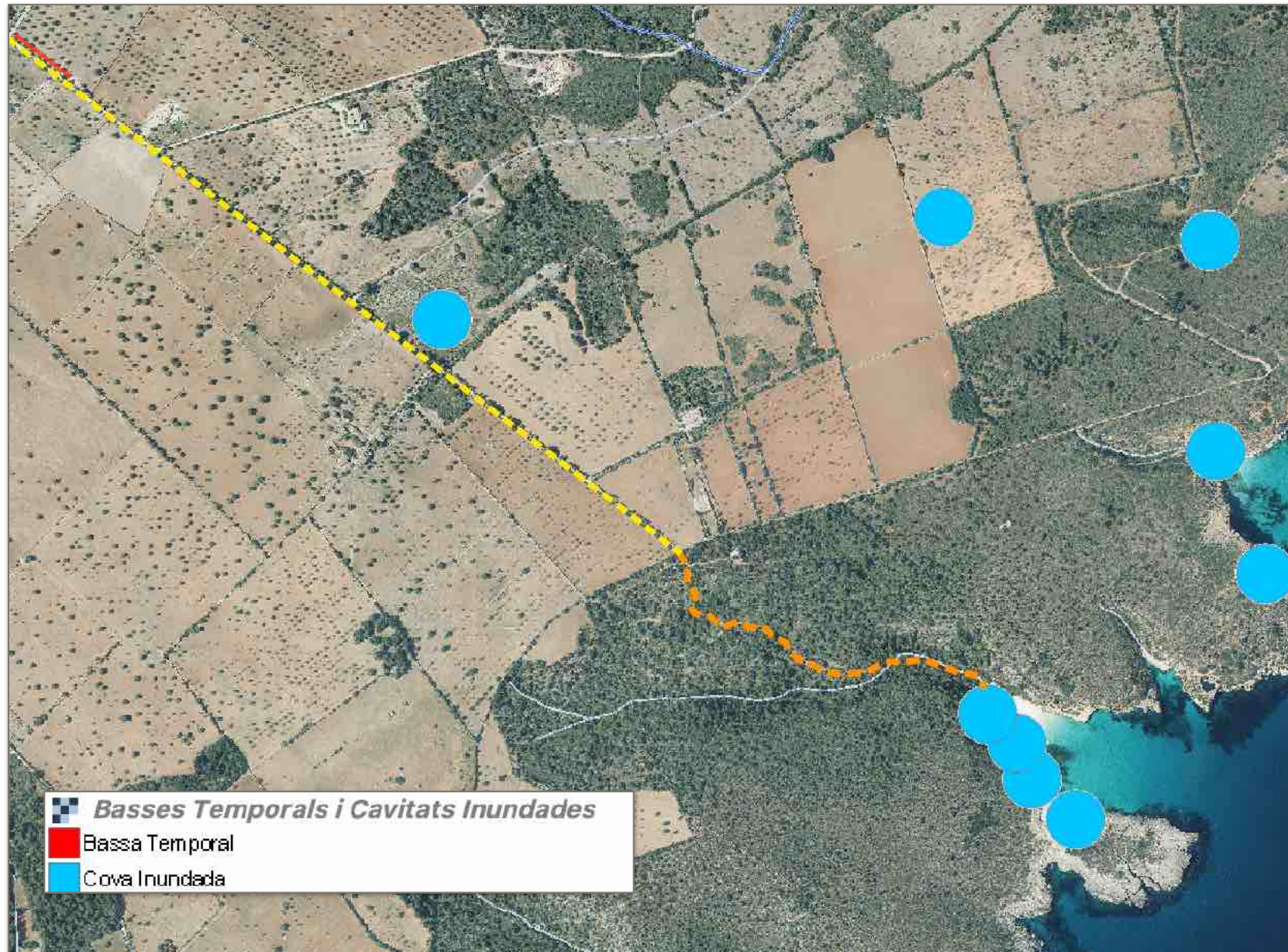
Zones protegides i vulnerables que tenen l'objectiu de protegir les aigües superficials i subterrànies i el bon estat químic i quantitatiu de les masses d'aigua subterrània

No pareixen basses temporals inventariades a l'entorn de l'àmbit del Pla Especial.

A l'entorn, sense estar afectades pel desenvolupament del Pla hi ha diferents cavitats, principalment al litoral que corresponen a coves que corresponen a coves locals vulnerables.

Aquestes coves no estan declarades com a LIC específic de l'hàbitat de coves no afectades pel turisme.

Algunes d'aquestes, a més coves es troben al catàleg de Patrimoni. (Coves de Cala Varques).

Vegetació i hàbitats de la Directiva Hàbitats

L'àmbit del Pla Especial es troba enclavat al domini de vegetació de la màquia d'ullastre i olivella (*Cneoro - Ceratonietum*), la vegetació climàtica del qual -sense intervenció de l'home i quan aconsegueix el seu propi equilibri- és l'ullastrar mallorquí. Aquest domini ocupa les terres baixes de Mallorca que reben precipitacions inferiors als 600 mm, formant una sanefa perifèrica, estreta a la costa septentrional i molt ampla a les planes centrals.

L'àmbit del PE, i les seves actuacions, es troben situats, a efectes de la vegetació, en els següents espais (al capítol dedicat a l'avaluació dels efectes sobre l'indret de Xarxa natura es descriu amb més detall les comunitats vegetals):

	Espai afectat	Entorn
Estacionament	Vegetació agrícola de conreus. Presència d'arbres conreats (garrovers)	Vegetació agrícola i camí, sense vegetació
Camí públic	Sense vegetació	Vegetació agrícola de conreus.
Condicionament del sender actual i reajustament de la traça	• Sense vegetació • Ullastrar, amb masses de pinar	• Ullastrar, amb masses de pinar

Vegetació agrícola
Estacionament

Sense vegetació
Condicionament de camí públic

Sense vegetació
Sender: traça actual

Matollar d'ullastre
Sender: ampliació secció de la traça i reajustament

L'actuació de **condicionament del camí existent** es realitza sobre espai viari sense vegetació

L'actuació de l'estacionament es realitza sobre conreus de secà, amb vegetació agrícola sense valor específic.

El condicionament **sender, ampliació secció**, permetrà una expropiació i amplada màxima de 5,5 m, incloent-hi els elements de drenatge que siguin necessaris. S'ha representat, aproximadament, l'amplada màxima mitjançant segments

transversals de 5,5 m que representa, aproximadament amb petits desplaçaments, la franja d'expropiació (al capítol dedicat a l'avaluació dels efectes sobre l'indret de Xarxa natura es descriu amb més detall les comunitats vegetals).

Fauna i figures legals relacionades amb la fauna

Consideracions prèvies

A efectes de la fauna cal fer les primeres consideracions prèvies:

- L'itinerari actual i el previst travessen una zona forestal que és declarat LIC.
- L'hàbitat faunístic travessat pel camí és un hàbitat de boscos i garrigues.
- L'itinerari no es troba relacionat amb l'hàbitat de penya-segats litorals, que és un hàbitat d'interès per a reproducció de rapinyaires.
- Els efectes sobre la fauna es centraran en el condicionament del camí i el reajustament del traçat, tenint efectes de reducció del trànsit per la garriga, i la concentració del pas de vianants en un únic itinerari, per la qual cosa, a nivell global, entenem que el balanç correspon a una millora de l'espai com a hàbitat faunístic.
- El Pla de gestió de Xarxa Natura, en tramitació, identifica els elements clau en relació a la Directiva.
- El Pla no afecta indrets ni hàbitats marins. Indirectament es preveu una disminució de la pressió.

ZEPA

L'espai no es troba en una Zona d'Especial Protecció per a les Aus (ZEPA), ni correspon a un hàbitat d'interès faunístic específic.

Àrees importants per als rapinyaires a les Illes Balears (AIRIB)

D'acord amb la cartografia d'Àrees importants per a rapinyaires a les Balears (AIRIB) del Pla Terrasse⁶, l'àmbit de del Pla **no es troba en AIRIB ni en AIRIB-migració**.

Si bé hi ha zones properes, corresponen als penya-segats costaners, que no són afectats pel projecte.

Àrees importants per a la conservació d'aus (BirdLife)

L'àmbit del Pla **no es troba** en IBA, no apareixent cap IBA propera.

Zones de protecció electrocució avifauna

L'àmbit del Pla, **no es troba** en zona de protecció contra l'electrocució, segons l'establert al *Reial Decret 1432/2008, de 29 d'agost, pel que s'estableixen mesures per a la protecció de l'avifauna contra la col·lisió i l'electrocució a línies elèctriques d'alta tensió*.

⁶ <https://www.caib.es/sites/proteccioespecies/ca/d/airib/>

El catàleg d'AIRIBs és una eina de caràcter tècnic i informatiu, no de protecció legal, que ofereix informació sobre zones sensibles per als rapinyaires tant reproductors i sedentaris, com en migració. Tots els rapinyaires es troben legalment protegits.

Especies faunístiques clau i d'interès

A efectes d'identificació de les espècies clau i d'interès per fer l'avaluació dels efectes sobre la fauna, cal assenyalar les següents. S'ha de tenir en compte, que més endavant, al capítol d'anàlisi de les repercussions sobre XN2000, es troben analitzats i descrits amb més detall els aspectes de les poblacions faunístiques d'interès per Xarxa Natura.

ESPECIES FAUNÍSTIQUES CLAU I D'INTERÈS

- Tortuga mediterrànea (***Testudo hermanni***). Molt abundant al matollar d'aquest indret, segons observació directa.

HÀBITATS D'INTERÈS QUE NO TENEN RELACIÓ AMB L'ÀMBIT DEL PROJECTE

- En el entorn no afectat, hi ha coves amb interès per a diverses espècies de quiròpters: *Rhinolophus ferrumequinum*, *Miniopterus schreibersi*, *Myotis myotis*.
- En el entorn no afectat, hi ha penya-segats marítims d'interès per a les rapinyaires: *Falco peregrinus*.
- En el entorn no afectat, apareixen zones costaneres d'interès per a les poblacions de *Phalacrocorax aristotelis desmarestii*, *Calonectris diomedea*, *Larus audouinii*, *Puffinus mauretanicus*, *Phalacrocorax aristotelis desmarestii*, *Hydrobates pelagicus*.
- En el entorn afectat, no apareixen zones humides ni basses temporals.
- En el entorn afectat, no apareixen hàbitats marins, on el més significatiu correspondria a les praderies de *Posidonia oceanica*.

Usos del territori

Usos directes de l'espai afectat i entorn immediat

L'ús actual del territori afectat pel Pla, és segons el tram o actuació, son el següents:

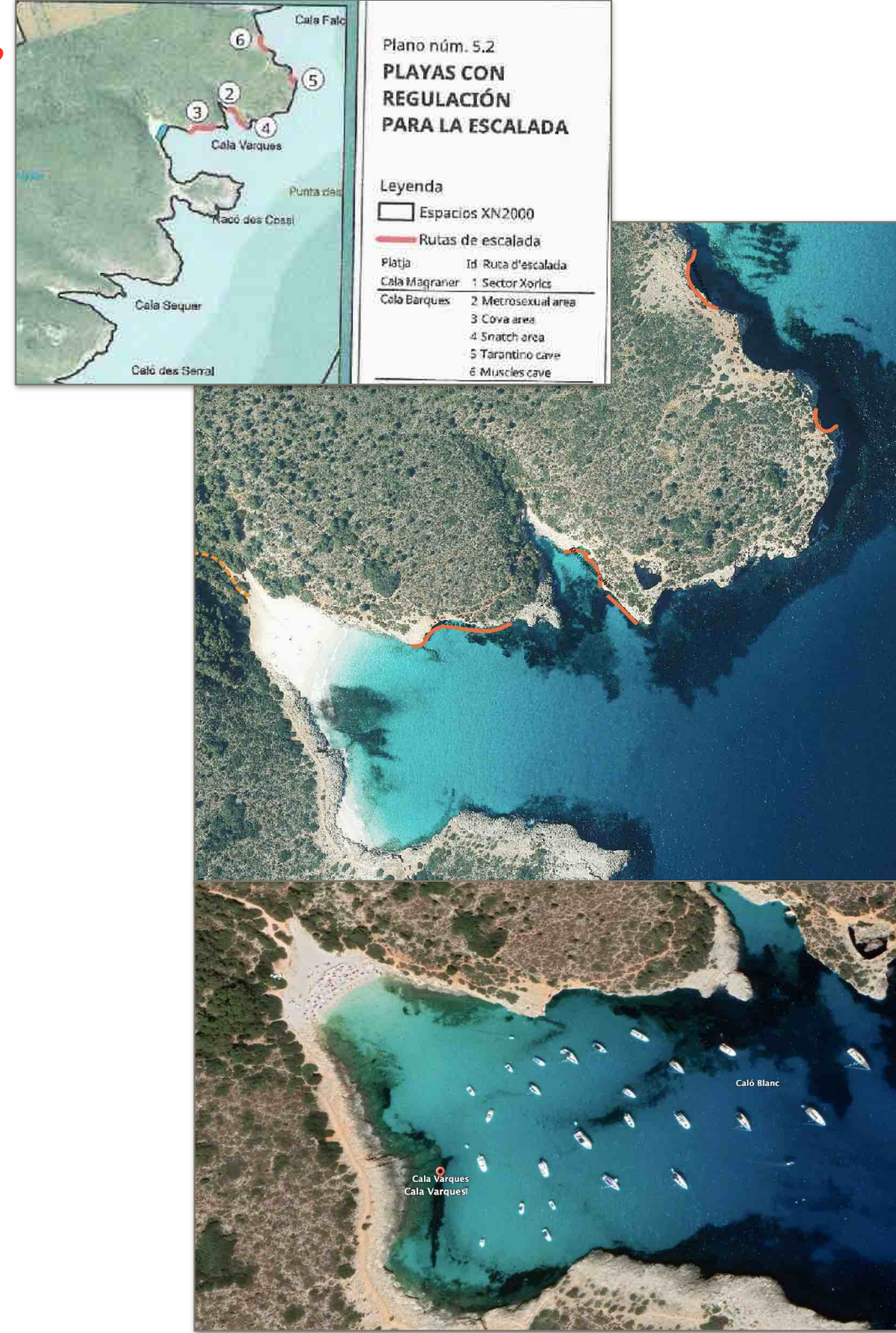
	Espai afectat	Entorn immediat
Estacionament	Conreus	Conreus i camí
Camí públic	Us viari, de vianants i vehicles restringit	Conreus i parcel·les amb habitatges.
Condicionament del sender actual	Us viari, exclusivament de vianants	Forestal (sense aprofitament econòmic ni gestió forestal). Conservació de la naturalesa, LIC.

Usos indirectes

L'accés a Cala Varques és un itinerari existent que és necessari regular, com a eina per a ordenar indirectament els usos marítims del litoral, en aquest cas la platja de Cala Varques, però també el litoral rocós.

En aquest litoral rocós es desenvolupen, o han desenvolupat, activitats relacionades amb **escalada i psicoblog**, que poden ser activitats perilloses o afectar a zones d'interès biològic de l'espai LIC. El Pla de Gestió de Xarxa Natura que es troba en tramitació, estableix la prohibició (pendent d'aprovació) d'aquestes activitats als indrets determinats (esberrany, norma 5.2.11).

També a la cala es realitza fondeig d'embarcacions, el qual és un altre sistema d'accés fins a la cala, que no es troba relacionat amb l'ús del camí.

Economia

Les activitats econòmiques més importants de Manacor són les industrials i les turístiques.

Referent a les activitats turístiques, en l'actualitat el municipi disposa de més de 15.000 places d'allotjament turístic, principalment hotels o apartaments turístics, i molt petita proporció d'agroturismes i hotels rurals.

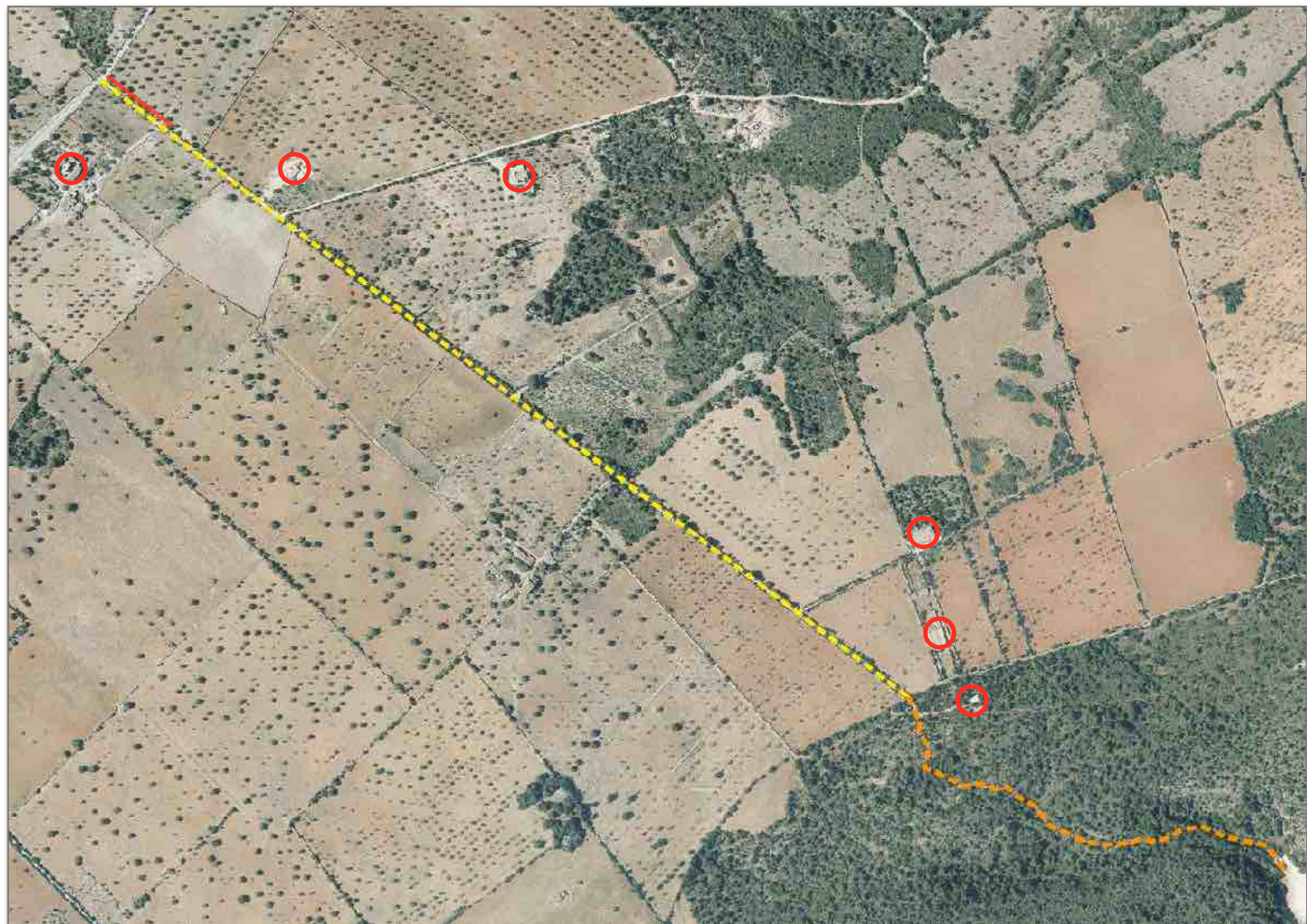
Les activitats econòmiques dels espais afectats i de l'entorn són:

	<i>Espai afectat</i>	<i>Entorn immediat</i>
<i>Estacionament</i>	Activitat econòmica agrària, de baixa rendibilitat econòmica	Activitat econòmica agrària, de baixa rendibilitat econòmica
<i>Camí públic</i>	Sense activitat directa. Incidència indirecta com a recurs que és utilitzat per	
<i>Condicionament del sender actual</i>	altres activitats econòmiques relacionades amb la prestació de serveis.	-

Població

Manacor disposa d'una població de 44.527 habitants (manacorins), segons l'últim padró realitzat l'any 2020.

A algunes parcel·les que limiten amb l'itinerari, ja sigui en ARIP o ANEI-LIC, apareix un nombre reduït d'habitatges.

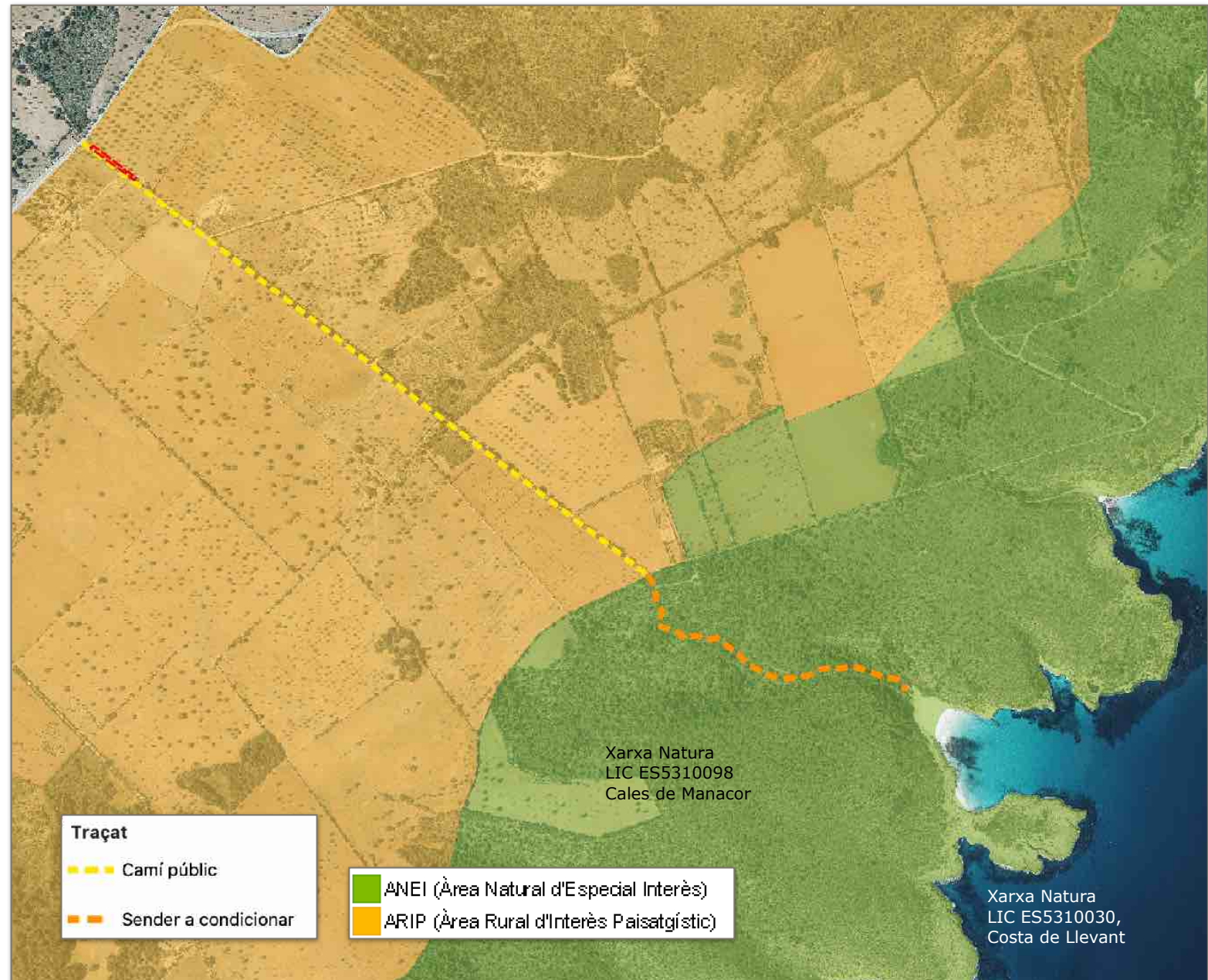
Valors d'interès

Espais protegits i zones humides

El Pla Especial, tal com ja hem descrit, discorre per espais d'interès ambiental, el primer tram per ARIP, caracteritzat per tractar-se de conreus, i el segon tram per ANI i LIC de Xarxa Natura (Xarxa Natura ES5310098, Cales de Manacor), tractant-se d'un espai d'elevat valor paisatgístic.

La zona marina annexa també forma part de xarxa natura 2000 (ES5310030, Costa de Llevant).

No hi ha zones humides, ni basses temporals, en l'espai relacionat amb l'itinerari, on la Cala Varques no presenta zones humides de desembocadura de torrent, ni apareixen basses temporals.

Elements d'interès cultural

A les immediacions del camí apareixen diferents elements que es troben en el Catàleg de Patrimoni municipal, i d'altres tenen l'estatus de Bé d'Interès Cultural.

L'element més proper a la traça correspon una de les coves de Cala Varques, on, si n'es el cas, s'hauran d'adoptar mesures de protecció en el projecte executiu i la seva tramitació ambiental:

26-230. Cova de Cala Varques-B

BIC

Ses Cotanes / Son Forteza Vell. Jaciment arqueològic

Catàleg de Patrimoni

C-110. Son Fortesa-S'estadors i Barraca de Roter

26-132. Son Fortesa Vell-Ses Cotanes

26-136. Son Fortesa Vell-Camp des Pou

26-133. Son Fortesa Vell

26-281. Son Josep de Sa Talaia

C-140. Sant Josep de sa Talaia

C-141. Ca'n Fresquet

26-230. Cova de Cala Varques-B

26-229. Cova de Cala Varques-A

26-232. Cova de Cala Varques-D

26-232.Cova de Cala Varques-D

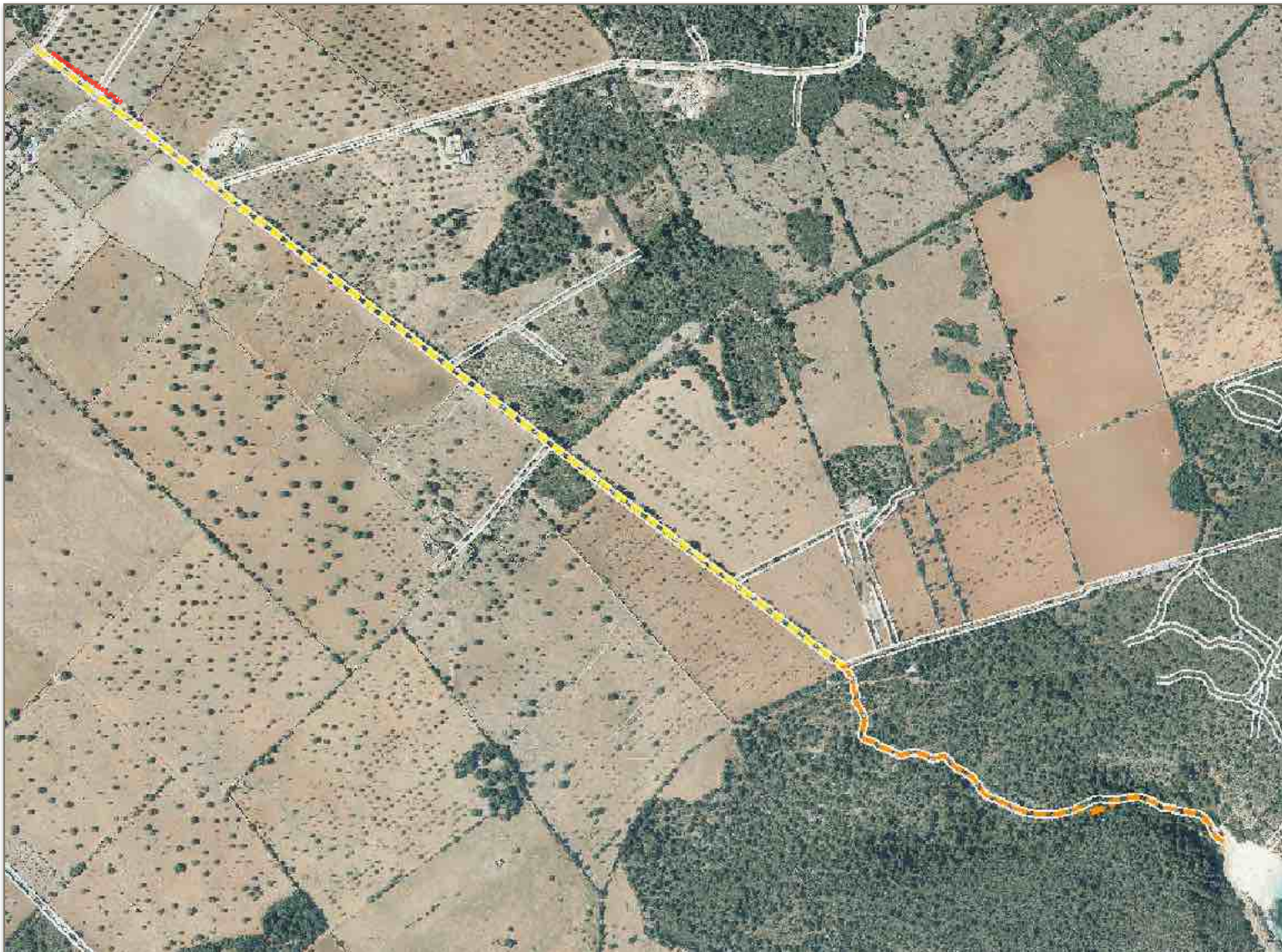

Infraestructures i equipaments

A l'àmbit del Pla Especial només s'ha detectat la infraestructura viària, ja sigui el camí públic, o el sender, que encara que no és una infraestructura té ús públic, encara que de forma irregular i sense autorització de la propietat.

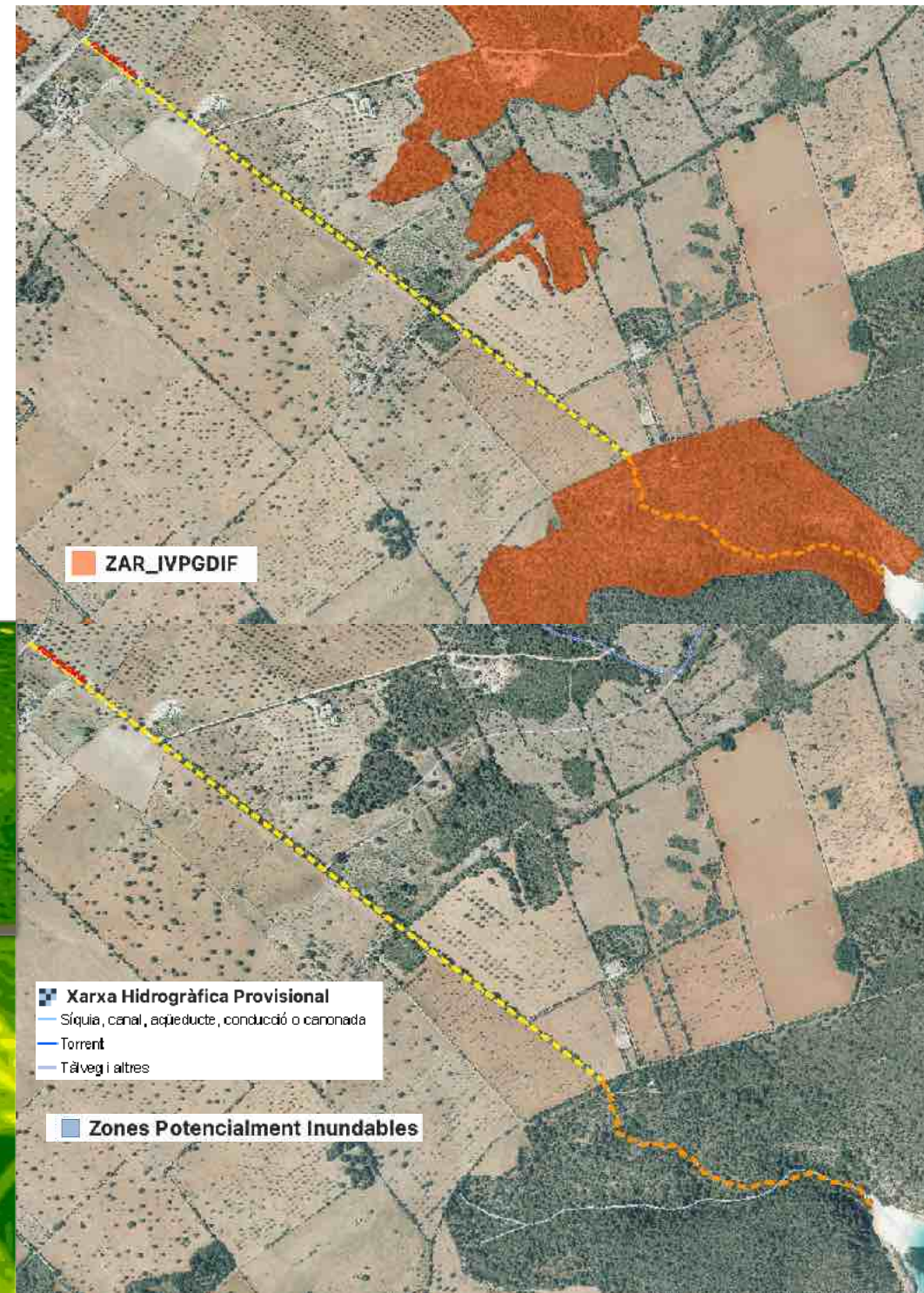
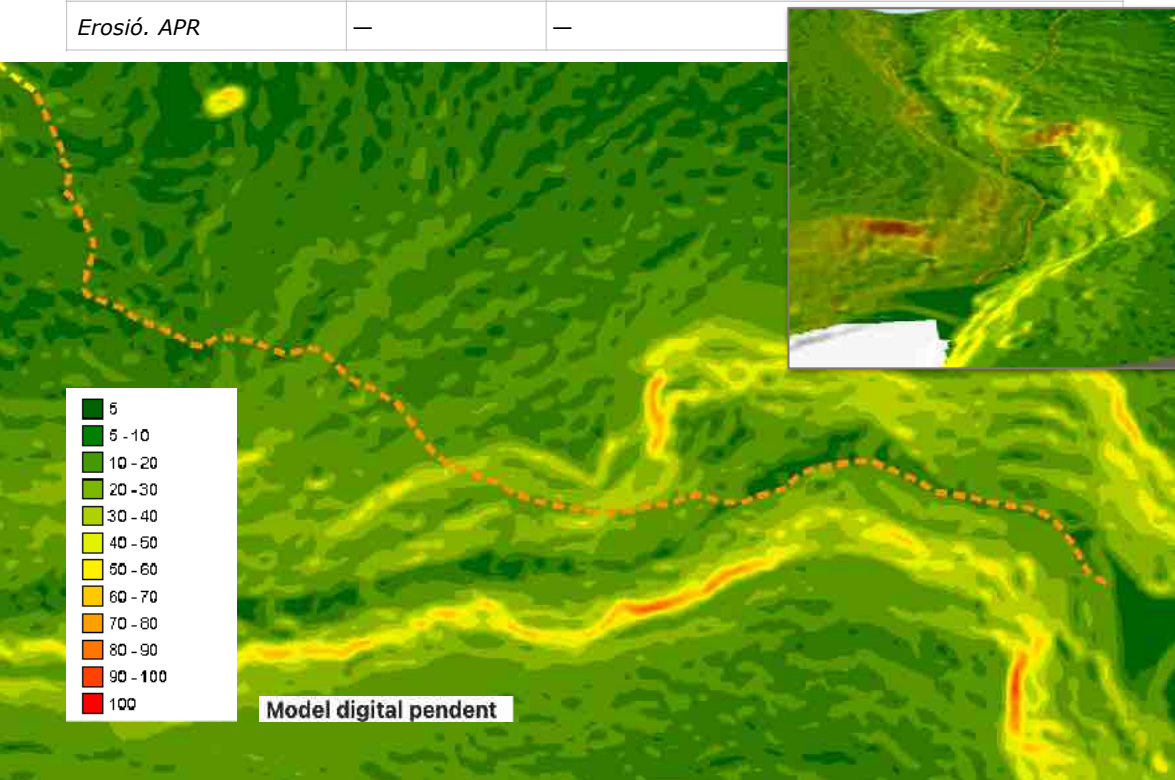
Paisatge

Veieu capítol específic d'avaluació de la incidència paisatgística.

Riscos ambientals i Àrees de Prevenció de Riscos

	Estacionament i Camí públic	Condicionament del sender actual
Incendi	—	ZAR. Zones d'alt Risc d'incendis. IV Pla Defensa Incendis (APR Incendis III PLa)
Inundació (Planura inundació; APR ARSPI)	—	—
Avinguda	—	No hi ha torrent. Hi ha un talveg que coincideix amb el camí, amb una conca superficial d'aportació molt reduïda
Esllavissament	—	—
Despreniment (veure model digital de pendents)	—	La vall per on decedenix el camí presenta puntualment penyassegats. El camí descendeix per zones amb pendents relativament baixes que a priori no són indicàries de risc de desprendiment.
Erosió. APR	—	—

V.- Efectes derivats del Pla Especial

Introducció

Al present capítol d'identifiquen els efectes previsibles derivats del Pla Especial, d'acord amb l'article 29 de la Llei 21/2013/es:

- e) *Els efectes ambientals previsibles i, si escau, la seva quantificació.*

Abast del pla i de la seva avaluació

El Pla especial de reduït àmbit territorial, objecte d'avaluació estratègica, és un pla que es desenvolupa en compliment d'un pla jeràrquic superior, amb rang de pla directorial sectorial, el qual estableix un primer nivell de determinació, on el pla especial desenvolupa alguns aspectes, i on els aspectes tècnics específics es definiran en fase de projecte i en el seu procediment d'avaluació respecte a Xarxa Natura.

D'aquesta manera, entenem que a l'avaluació del pla li correspon l'anàlisi que determina aquesta fase, així com els que afectaran a la fase de projecte i execució, mentre que no li correspon avaluar els aspectes que ja han estat aprovats, amb la seva corresponent tramitació ambiental específica.

Es considera que a cada nivell de planificació li correspon una avaluació pròpia de les competències i capacitats d'aquesta fase, i no els aspectes que són de fases anteriors, sobre les que un pla no en té cap competència ni possibilitat de modificar.

D'aquesta manera, com s'ha vist a la descripció del pla, el PIAT estableix un conjunt de paràmetres on el Pla Especial només pot augmentar el grau de definició, sense introduir modificacions que afectin al contingut del pla jeràrquicament superior:

Jerarquia i nivell d'avaluació

	Accessos	Estacionament
PIAT	• Estableix la necessitat d'ordenar i limitar l'accés, no d'eliminar l'accés. • Estableix els criteris constructius.	• Estableix la necessitat de l'estacionament. • Estableix la capacitat, per vehicles i bicicletes. • Estableix una orientació per a l'emplaçament. • Estableix els criteris constructius. • Estableix la titularitat
	L'aprovació del PIAT, i la seva avaluació, determinen la necessitat i característiques, que no podran ser objecte de reavaluació a l'avaluació dels instruments que en depenen jeràrquicament.	
Pla Especial	• Selecciona la millor alternativa de traçat	• Selecciona la millor alternativa d'emplaçament
	• Determina les dimensions específiques, tant dels accessos (secció) com dimensions i emplaçament de l'estacionament. • Determina les característiques constructives bàsiques, d'acord amb els criteris del PIAT, tant del camí com de l'estacionament. Aquestes característiques es concretaran amb més detall al projecte executiu. • Determina el sistema d'adquisició dels terrenys i la superfície afectada, tan per a viari públic com per a estacionament públic.	
	El Pla Especial és objecte d'avaluació estratègica.	
	El Pla Especial és objecte d'avaluació de repercussions sobre un indret de Xarxa Natura, en els elements situats dins aquest espai o que puguin afectar aquest espai.	
Projecte	• Determinarà característiques tècniques específiques, concretant aspectes que no pot determinar el Pla Especial, com és la secció prevista final a cada tram, elements de drenatge, entre d'altres.	
	El tram del projecte situat dins Xarxa Natura serà objecte d'avaluació en relació a aquest espai, en els aspectes que concreti.	
	No serà objecte d'avaluació la selecció del traçat ni de la secció màxima prevista, de 5 m d'expropiació.	
	Definirà necessitats específiques de tancaments, en el seu cas.	No està a Xarxa natura, no requerint-se d'avaluació.

Accions del Pla Especial

Els efectes que cal que siguin objecte d'avaluació són:

- Efectes de l'**estacionament** derivats de la seva localització segons la millor alternativa seleccionada. Comparació dels efectes de les alternatives.
- Efectes derivats de les alternatives estudiades dels **traçats** seleccionats, segons les característiques determinades pel PIAT, o segons els detalls afegits.

El desenvolupament d'un camí ben senyalitzat implicarà la desaparició progressiva dels altres senders existents.

- Efectes del **conjunt del sistema**. Els objectius del PIAT/pla especial és poder fer una regulació eficient i ordenació del sistema d'accés, establint sistemes que permetin limitar, i per tan reduir, el flux de persones que accedeixen a la platja via terrestre.

D'aquesta manera, imputables a la **fase d'execució**, les accions del projecte que s'avaluaran, relatives a l'estacionament i traça del camí d'accés són:

- Ocupació del territori, pel nou estacionament (fora de Xarxa Natura):
 - Eliminació de vegetació i usos agraris.
 - Efectes sobre el paisatge.
- Variació de la superfície ocupada pel condicionament del camí existent. Increment de la superfície ocupada pel camí existent que es condiona i disminució de superfície ocupada per altres itineraris que perdran l'ús (dins Xarxa Natura):
 - Eliminació directa de vegetació dins la franja expropiada.
 - Recuperació indirecta de vegetació als senders que perdran l'ús.
 - Efectes sobre el paisatge.

D'aquesta manera, imputables a la **fase de funcionament**, les accions del projecte que s'avaluaran, relatives a l'estacionament i traça del camí d'accés són:

- Ordenació de l'accés, amb reducció de la intensitat de l'ús sobre la platja.
- Ordenació del pas de vianants, de forma que només es pugui fer per un itinerari clar, ben delimitat i senyalitzat, evitant el trànsit dispers de persones per la zona forestal.
- Permetre l'accés a vehicles d'emergència o de necessitats especials, així com vehicles d'extinció d'incendis si fos necessari.

Descripció dels efectes i dels impactes

Metodologia. Procediment de valoració

Per als diferents factors considerats s'ha identificat si es produïen efectes relacionats amb el Pla Especial o no, i, quan es produïen, s'ha descrit l'efecte previst.

Per emetre un judici sobre cadascun dels efectes, s'han caracteritzat els diferents aspectes que defineixen aquest efecte. Tenint en compte les característiques de l'efecte, s'ha establert un **judici sobre cada impacte** tenint en compte les millores ambientals introduïdes. Els judicis dels impactes són estrictament subjectius, depenent del subjecte que fa la interpretació de la importància d'aquests efectes. Per introduir un grau d'objectivació, per a cada efecte analitzat s'han tingut en compte criteris d'avaluació o indicadors de la importància de l'efecte, que si bé poden ser quantitatius o qualitius, estableixen el marc de valoració que s'ha tingut en compte.

Judici dels impactes

IMPACTES NULS O POSITIVS

S'ha considerat convenient ressenyar o justificar els impactes positius i també els impactes nuls o no apreciables de manera significativa, justificant igualment el criteri utilitzat en la determinació d'absència d'efecte.

IMPACTES NEGATIVS

Els impactes negatius s'han enjudiciat segons els valors següents:

No significatiu o irrellevant: es tracta d'efectes amb una certa component negativa, però si bé la seva dimensió i efectes no es consideren significatius, apreciables o no impliquen una reducció de la qualitat ambiental.

Compatible: Aquell la recuperació del qual és immediata després del cessament de l'activitat, i no necessita pràctiques protectores o correctores. Això no obstant, sempre que és possible, s'introduiran millores ambientals, que no tindran la consideració de mesures correctores. També s'han inclòs en aquest apartat els efectes que si bé són negatius, s'han considerat de magnitud molt reduïda i que són compatibles amb la qualitat ambiental.

Moderat: Aquell la recuperació del qual no necessita pràctiques protectores o correctores intensives, i en què la consecució de les condicions ambientals inicials requereix de cert temps. S'inclouen en aquest apartat també els efectes, que si bé són negatius, considerats com a moderats o no greus, amb independència de la necessitat estricta d'introduir millores. No obstant això, sempre que ha estat possible, s'han previst millores ambientals, ja sigui al projecte en primer cas, o a l'estudi.

Sever: Aquell en què la recuperació de les condicions del medi exigeix l'adequació de mesures protectores o correctores, i en què, encara amb aquestes mesures, aquella repercussió necessita un període de temps dilatat.

Crític: Aquell la magnitud del qual és superior al llindar acceptable. Amb aquest es produeix una pèrdua permanent de la qualitat de les condicions ambientals, sense possible recuperació, fins i tot amb l'adopció de mesures protectores o correctores.

Factor	Subfactor	Fase / Acció	Efecte / Descripció de l'efecte	Extensió	Indicador de la importància de l'impacte	Milliores ambientals	Judici de l'impacte amb les milliores ambientals
Qualitat de l'aire	Qualitat acústica i emissions de pols	Execució de les obres	L'execució de les obres implica emissions de pols i renou de dimensió reduïda, ateses les característiques de les obres necessàries. La població afectada serà molt reduïda. Les actuacions seran temporals i localitzades. No s'afectes a les zones d'interès reproductor per l'avifauna.	Entorn immediat	- Població afectada. - Afecció a zones d'interès reproductor d'avifauna (penyasegats costaners)	Mesures estàndard en fase de projecte.	Compatible
Clima	Canvi climàtic	Execució de les obres	Emissions de CO ₂ durant l'execució de les obres. Donades les característiques de les actuacions i les seves dimensions, es considera que els efectes seran temporals i de magnitud molt reduïda, que no tindrà efectes significatius sobre el clima i el canvi climàtic.	Medi ambient en general	Emissions totals de CO₂.	Mesures estàndard en fase de projecte	Nul Irrelevant
Terra-Sòl	Relleu	Execució de les obres	Canvis molt reduïts en el relleu, sense afectar a relleu singular.	Espai ocupat	Afecció a relleu singular.		Compatible
	Recursos minerals	Execució de les obres	L'ocupació de l'espai podria implicar la pèrdua de recursos minerals del terra si la zona tingués aquest tipus de valors. A l'espai ocupat no hi ha recursos minerals de caràcter estratègic.	Espai ocupat	Afectació a àrees d'interès miner.		Nul
	Recursos Edàfics	Execució de les obres	La nova ocupació del territori pot implicar la pèrdua o el desaprofitament d'un recurs ambiental que requereix llargs períodes de temps per a la seva formació. El risc de pèrdua del recurs depèn de la gestió que es realitzi, ja que es pot reaprofitar en altres llocs. Es considera que el risc de desaprofitament del recurs és nul, ja que es realitzarà el reaprofitament al projecte.	Ampliació espai ocupat	Volums de terra amb valor edàfic perduda.	Reaprofitament al projecte.	Nul
Aigua	Hidrologia superficial. Funcionalitat xarxa torrents. Qualitat aigües superficials	Execució de les obres i fase de funcionament	Sense variació de la hidrologia superficial ni de l'escorriment ni risc de contaminació d'aigües superficials.	Espai ocupat	- Efectes sobre la xarxa de torrents. - Efectes indirectes o directes de l'increment de vessament. - Risc d'emissions contaminants.	Mesures estàndard en fase de projecte	Nul
	Risc d'inundació	Execució de les obres i fase de funcionament	Les actuacions podrien constituir una barrera que afectés el drenatge natural, sent un factor de risc si no estiguessin dissenyades adequadament. L'àmbit del Pla Especial no forma part de cap zona susceptible de ser inundada segons l'Atlas de Delimitació Geomorfològica de Xarxes de Drenatge i Planes d'Inundació de les Illes Balears. Igualment, tampoc es troba situat a una Àrea amb risc potencial significatiu d'inundació (ARPSI) ni APR d'Inundació.	Espai ocupat i entorn relacionat	Alteració de riscos d'inundació. Actuacions que impliquin increment o modificació dels riscos.		Nul

Factor	Subfactor	Fase / Acció	Efecte / Descripció de l'efecte	Extensió	Indicador de la importància de l'impacte	Milliores ambientals	Judici de l'impacte amb les milliores ambientals
Aigua	Hidrologia subterrània. Quantitat i qualitat del recurs	Execució de les obres i fase de funcionament	El desenvolupament de les actuacions i el seu ús podrien comportar efectes sobre la hidrologia subterrània en els aspectes següents: increment de la superfície impermeabilitzada, afectant la recàrrega dels aqüífers i/o emissió de substàncies contaminants que poden ser arrossegades fins als aqüífers. No es produeix afecció a les aigües subterrànies. No es produeix un increment de la superfície pavimentada ni del risc de contaminació de les aigües subterrànies.	Espai ocupat	• Magnitud de variació d'infiltració del recurs • Risc d'emissions contaminants	Mesures estàndard en fase de projecte	Nul
Recursos biològics	Hàbitats de la directiva hàbitats	Execució de les obres	El condicionament del camí per la zona forestal implica afectació a l'hàbitat de matollar, no prioritari. La superfície total de vegetació afectada per la nova secció és molt reduïda, estimada entre 0,14 ha i 0,07 ha (1.400 m ² i 700 m ²). En qualsevol cas, entenem que es produirà una compensació d'efectes, que s'estima que és del mateix ordre de magnitud, ja que es preveu una desocupació i recuperació de la vegetació a la xarxa irregular de senders i una reducció del trànsit dispers per la zona forestal de l'espai protegit derivats de disposar d'un sender clar, adequat i ben senyalitzat.	Espai ocupat	• Valor de la vegetació afectada. • Superfície de vegetació valuosa afectada.	En el seu cas, el projecte preveurà actuacions directes de restauració. El pla ja preveu mesures adients per evitar el trànsit dispers per la garriga.	Compatible (compensat)
		Fase de funcionament	L'ordenació del pas de vianants, de forma que només es pugui fer per un itinerari clar, ben delimitat i senyalitzat, i l'ordenació de l'accés, evitarà el trànsit dispers de persones per la zona forestal. El projecte implicarà la desocupació i recuperació de la vegetació en la xarxa irregular de senders. El projecte implicarà la reducció del trànsit dispers per la zona forestal de l'espai protegit.	Espai desocupat i que perd el trànsit de vianants dispers	• Valor de la vegetació recuperada. • Superfície de vegetació valuosa recuperada.		Positiu
	Fauna. Hàbitats faunístics	Execució de les obres i fase de funcionament	Els efectes sobre la fauna es centraran en el condicionament del camí i el reajustament del traçat. En relació a la fase de funcionament, es produiran efectes de reducció del trànsit per la garriga, degut a la concentració del pas de vianants en un únic itinerari i a l'ordenació de l'accés, per la qual cosa, a nivell global, entenem que el balanç correspon a una millora de l'espai com a hàbitat faunístic (hàbitat de la tortuga mediterrània).	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	• Afectació a hàbitats faunístics.	Mesures estàndard en fase de projecte. Mesures informatives i de comunicació. Mesures que pugui establir el Servei de Protecció d'Espècies.	Positiu

Factor	Subfactor	Fase / Acció	Efecte / Descripció de l'efecte	Extensió	Indicador de la importància de l'impacte	Milliores ambientals	Judici de l'impacte amb les milliores ambientals
Recursos biològics	Fauna. Avifauna	Execució de les obres i fase de funcionament	Tenint en compte les característiques de les actuacions de les actuacions, es descarten efectes sobre els hàbitats d'interès per l'avifauna. L'ordenació de l'accés, amb reducció de la intensitat de l'ús sobre la platja, suposarà una disminució de la pressió sobre els hàbitats avifaunístics pròxims.	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	Afectació a la avifauna de interès especial, especialment elements claus del Pla de Gestió en tramitació.	Mesures estàndard en fase de projecte. Mesures informatives i de comunicació.	Positiu
Economia	Activitats econòmiques afectades	Execució de les obres i fase de funcionament	Sense afectació a activitats econòmiques existents. A l'espai afectat pel projecte no apareixen activitats econòmiques, exceptuant el reduït espai ocupat per l'estacionament, on s'hi realitzen activitats econòmiques agràries de baixa rendibilitat econòmica.	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	Afecció directa o indirecta a activitats econòmiques existents.		Nul Irrelevant
	Activitats econòmiques induïdes	Execució de les obres i fase de funcionament	L'execució del projecte i el funcionament de la instal·lació impliquen el desenvolupament d'una nova activitat econòmica i la creació i el manteniment d'ocupació directa. La dimensió, en termes insulars, es considera sense rellevància.	Insular	Inducció activitats econòmiques.		Nul Irrelevant
Població	Estructura de població	Execució de les obres i fase de funcionament	Possible generació de molèsties sobre la població propera durant la fase d'execució i funcionament. Tenint en compte les característiques de les actuacions, es descarten efectes.	Municipi	- Població afectada. - Proximitat dels nuclis urbans i/ o turístics.		Nul
Usos del territori	Activitats a l'aire lliure	Fase de funcionament	L'ordenació de l'accés suposarà una reducció de la intensitat de l'ús sobre la platja. L'ordenació del pas de vianants, de forma que només es pugui fer per un itinerari clar, ben delimitat i senyalitzat, evitant el trànsit dispers de persones per la zona forestal, suposa una millora de l'accés de la població i disminució de les friccions amb els usos privats (parcel·les privades) i usos de conservació (espai protegit).	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	Alteracions de les condicions per als usos actuals del territori.		Positiu
Valors d'interès	Històric, cultural i etnològic	Execució de les obres	A les immediacions del camí apareixen diferents elements que es troben en el Catàleg de Patrimoni municipal, i d'altres tenen l'estatus de Bé d'Interès Cultural. L'element més proper a la traça correspon una de les coves de Cala Varques, on, si n'es el cas, s'hauran d'adoptar mesures de protecció en el projecte executiu i la seva tramitació ambiental.	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	Afectació o pèrdua de qualitat sobre els recursos culturals.	Mesures de protecció al projecte executiu.	Nul
	Històric, cultural i etnològic	Fase de funcionament	L'ordenació del pas de vianants, de forma que només es pugui fer per un itinerari clar, ben delimitat i senyalitzat, evitarà el trànsit dispers per zones on apareixen elements catalogats.	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	Afectació o pèrdua de qualitat sobre els recursos culturals.		Positiu

Factor	Subfactor	Fase / Acció	Efecte / Descripció de l'efecte	Extensió	Indicador de la importància de l'impacte	Milliores ambientals	Judici de l'impacte amb les milliores ambientals
Valors d'interès	Espacios protegidos. ANEI i LIC	Execució de les obres i fase de funcionament	Els efectes globals de l'ordenació de l'accés, l'ordenació del pas de vianants i de permetre el pas de vehicles d'emergències suposen efectes positius sobre la conservació dels hàbitats i taxons, i la disminució de riscos d'afecció. (Veure capítol el capítol d'avaluació de les repercussions sobre Xarxa Natura 2000, on s'avalua amb més detall l'afecció sobre aquest espai protegit).	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	Pèrdua de qualitat i aptitud per a la conservació.	Mesures estàndard en fase de projecte. Mesures informatives i de comunicació.	Positiu
	Zones humides	Execució de les obres i fase de funcionament	Sense afectació a zones humides. Un projecte pot implicar efectes sobre les zones humides. A l'àmbit, ni a la seva zona d'influència, no apareixen zones humides relacionades.	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	Alteració a la superfície de la zona humida o al seu règim hidràulic.		Nul
Infraestructures i equipaments	Infraestructures i equipaments	Execució de les obres i fase de funcionament	Millora de les infraestructures d'ús públic per gaudir de la naturalesa per l'ordenació del pas de vianants i de l'accés.	Mallorca	- Variació de la dotació d'infraestructures. - Afectació funcional a infraestructures i equipaments		Positiu
Salut i seguretat humana	Riscos naturals	Execució de les obres	Durant l'execució de les obres es complirà l'establert al Decret 125/2007, de 5 d'octubre, pel qual es dicten normes sobre l'ús del foc i es regula l'exercici de determinades activitats susceptibles d'incrementar el risc d'incendi forestal.	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	Variació dels riscos naturals que poguessin afectar les persones.	Compliment del Decret 125/2007. Mesures que estableixi el Servei de Gestió Forestal.	Compatible
		Fase funcionament	La possibilitat de pas de vehicles d'extinció d'incendis permetrà una millora en la gestió del risc d'incendi en un espai protegit.	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	Variació dels riscos naturals que poguessin afectar les persones.		Positiu
	Efectes sobre la seguretat de les persones		Disminució dels riscos sobre les persones per la millora de l'accés en condicions de seguretat i la supressió de punts perillosos (trànsit de vianants per la carretera).	Carretera i camins	Variació dels riscos que poguessin afectar les persones.		Positiu
Paisatge (veure capítol específic)		Execució de les obres i fase de funcionament	Efectes paisatgístics molt reduïts derivats de la implantació de estacionament. Es generarà una petita zona d'estacionament devora un camí existent, entenent-se que serà un element que quedarà integrat al l'entorn, sense presentar transformacions visuals apreciables o significatives.	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	Disminució de la qualitat paisatgística.	Qualitat en l'execució del projecte.	Compatible Irrelevant
			Sense efectes de la regularització del camí públic existent.				

Factor	Subfactor	Fase / Acció	Efecte / Descripció de l'efecte	Extensió	Indicador de la importància de l'impacte	Milliores ambientals	Judici de l'impacte amb les milliores ambientals
Paisatge (veure capítol específic)		Execució de les obres i fase de funcionament	Canvi en la tipologia de l'accés per espai protegit, que passa de ser un sender ample, a un camí, amb tractament de camí de terra dins una massa forestal. El camí només serà visible des del propi camí, sense ser accessible visualment des de punts d'observació exterior, atès que es una estructura horitzontal en un indret arbustiu i arbrat. No es creen elements visibles des de punts externs. Els paràmetres previstos són adients amb un entorn paisatgístic rural. La qualitat paisatgística final dependrà de la qualitat del projecte i de la seva execució material, per la qual cosa és necessària una supervisió adient de les dues accions, de disseny i execució.	Espai ocupat i desocupat i entorn proper.	Disminució de la qualitat paisatgística.	Qualitat en l'execució del projecte.	Compatible Irrelevant

VI.- Estudi de incidència paisatgística

Introducció

Si bé la legislació d'avaluació d'impacte de la CAIB preveu només per a lavaluació estratègica ordiària, no para la simplificada com és el present cas, la implementació d'un capítol específic d'valuació de l'impacte sobre el paisatge, s'ha considerat adient fer l'avaluació en un capítol específic i independent.

En relació al paisatge afectat o relacionat pel Pla, podem distingir tres unitats, la agrícola, per on discorre el camí públic, la zona de garriga que es travessada pel sender avui privat, i la zona costanera que és l'objecte d'aprofitament pels usuaris de la platja i el motiu fonamental de la visita.

Caracterització del paisatge

Zona costanera

La zona costanera és la que presenta major interès paisatgístic, si bé no resulta afectada directament pel condicionament de l'accés i de l'estacionament.

El valor paisatgístic procedeix de tractar-se d'una zona urbanísticament no transformada, amb una cala i platja verge, amb un litoral sense elements discordants i amb presència d'elements que li atorguen singularitat, com són els penya-segats i les seves coves, així com el pontàs existent, entre d'altres.

SENSIBILITAT DE LES ACTUACIONS

No es realitzen actuacions en aquesta unitat paisatgística.

Cala Varques

Cala Falcó

Es Frontó des Molar

S'estany d'en Mas

Actual camí de vianants. Garriga

A la zona del camí de vianants és on s'introduiran canvis paisatgístics, atès que es tracta d'una garriga per la qual discorr un sender fet a força de caminades que han anat eixamplant la secció del recorregut.

La zona presenta paisatge forestal, en general de garriga, excepte una zona de pineda.

El paisatge, discorrent per la traça, presenta una visibilitat reduïda, atès que només es veu el camí i el seu entorn forestal immediat, sense accedir visualment a la costa.

A més del camí principal, hi ha diferents senders que travessen la garriga i comuniquen amb la cala, els quals podran recuperar, de forma natural per recolonització de la vegetació, el seu estat natural fora camí.

SENSIBILITAT DE LES ACTUACIONS

El camí només serà visible des del propi camí, sense ser accessible visualment des de punts d'observació exterior, atès que és una estructura horitzontal en un indret arbustiu i arbrat.

S'ha previst reixeta cinegètica amb fustes, no s'ha previst pavimentació, i el projecte haurà de definir amb precisió les seves característiques tècniques dins la zona expropiada.

Actual camí públic (no es objecte de modificació visual)

Camí sense pavimentació, on només es realitzen actuacions de condicionament per facilitar el transit de vianants, sense canvis visuals.

Com es veu a les fotografies, a la zona tancada, on s'ha de travessar la propietat privada, apareixen degradacions visuals per un mal ús. El camí només és visible des del propi camí i parcel·les immediates.

SENSIBILITAT DE LES ACTUACIONS

No hi ha pròpiament actuacions, llevat de la implantació d'element per a estacionar bicicletes.

Estacionament projectat

Es preveu una zona d'estacionament arbrada, sense pavimentació ni zones de maniobra, situada devora el camí, que visualment funcionarà com un eixamplament de l'esmentat camí.

L'element més visible seran els vehicles estacionats.

S'ha previst la implantació d'arbrat o el manteniment de l'existent, quan sigui viable, per afavorir la integració.

SENSIBILITAT DE LES ACTUACIONS

Es tracta d'una estructura visualment horitzontal, on s'estacionaran vehicles, que seran els elements més visibles, es troba devora una carretera i un camí, per la qual cosa el grau d'integració visual serà elevat.

La gestió de l'estacionament, i altres mesures relacionades, implicaran evitar l'estacionament a d'altres indrets, i, especialment, a la vorera de la carretera, amb efectes visuals més importants.

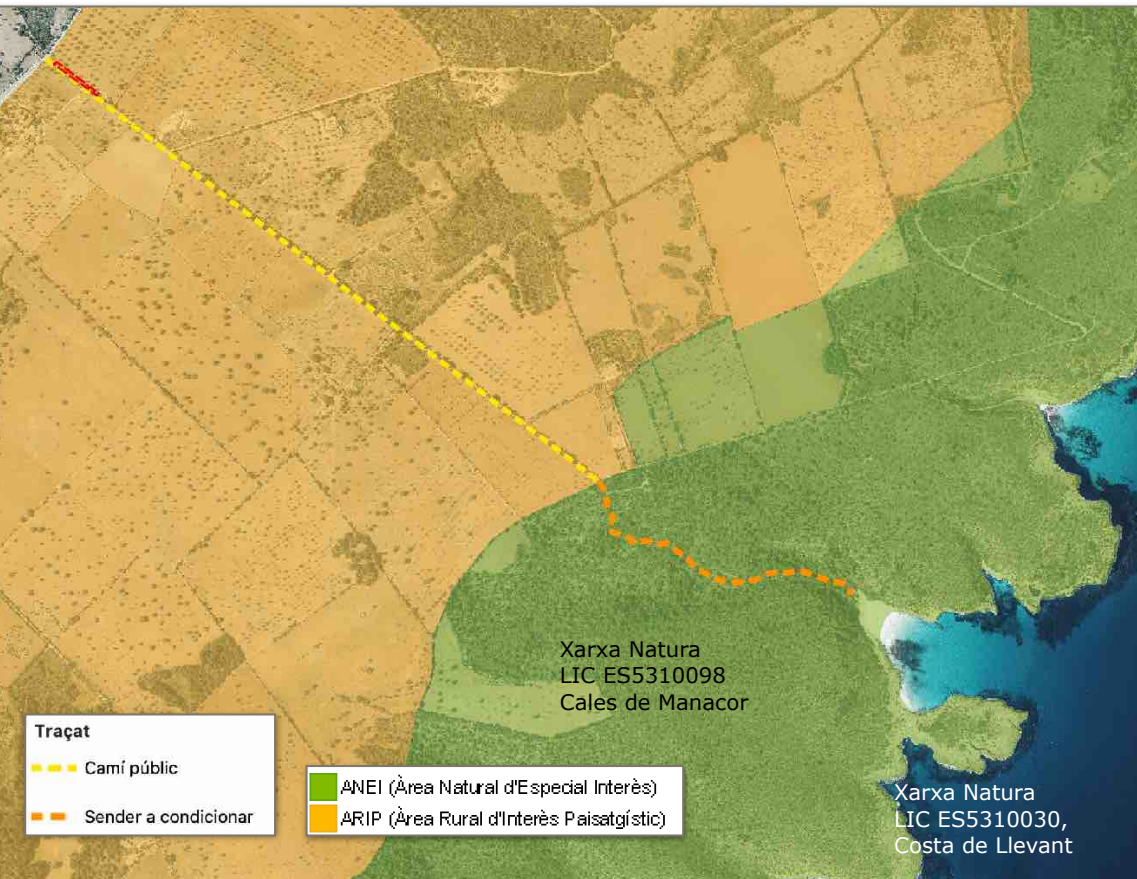

Valoració dels efectes sobre el paisatge

Tenint en compte els aspectes descrits anteriorment, el desenvolupament del Pla Especial, a través del seu projecte, implicarà els següents efectes sobre el paisatge:

	<i>Caracterització de les actuacions</i>	<i>Sensibilitat de les actuacions</i>	<i>Valoració dels efectes</i>
<i>Implantació estacionament</i>	Es tracta d'una estructura visualment horitzontal, on s'estacionaran vehicles. Els elements més visibles són els vehicles estacionats. S'ha previst la implantació d'arbrat o el manteniment de l'existent, quan sigui viable, per afavorir la integració. L'estacionament serà una zona sense pavimentar i amb ombra. La gestió de l'estacionament, i altres mesures relacionades, implicaran evitar l'estacionament a d'altres indrets, i, especialment, a la vorera de la carretera, amb efectes visuals més importants	Es troba devora una carretera i un camí, per la qual cosa el grau d'integració visual serà elevat. S'ha previst la implantació d'arbrat o el manteniment de l'existent, quan sigui viable, per afavorir la integració.	Es generarà una petita zona d'estacionament devora un camí existent, entenent-se que serà un element que quedarà integrat al l'entorn, sense presentar transformacions visuals apreciables o significatives.
<i>Adequació camí públic</i>	No hi ha pròpiament actuacions, llevat de la implantació d'element per a estacionar bicicletes.	—	—
<i>Adequació camí de vianants</i>	Es tracta de la transformació d'un sender de terra, en un camí de terra, més ample i regular, segons característiques tècniques que defineixi el projecte. La implantació del camí es realitza sobre el sender principal existent, menys una part que hi ha una rectificació. La implantació del camí implica la pèrdua de l'ús dels senders dispersos que hi ha a l'entorn, per la qual cosa es compensarà la vegetació afectada i els efectes visuals. S'ha previst reixeta cinegètica amb fustes, no s'ha previst pavimentació, i el projecte haurà de definir amb precisió les seves característiques tècniques dins la zona expropiada.	El camí només serà visible des del propi camí, sense ser accessible visualment des de punts d'observació exterior, atès que es una estructura horitzontal en un indret arbustiu i arbrat.	No es creen elements visibles des de punts externs. Els paràmetres previstos són adients amb un entorn paisatgístic rural. La qualitat paisatgística final dependrà de la qualitat del projecte i de la seva execució material, per la qual cosa és necessària una supervisió adient de les dues accions, de disseny i execució.

VII- Avaluació de les Repercussions sobre els objectius de Conservació del Lloc d'Interès Comunitari

Espais de Xarxa Natura relacionats

Una part del Pla Especial es desenvolupa en un espai de Xarxa Natura Terrestre (LIC ES5310098, Cales de Manacor) que pot resultar afectat, i contigu a un espai marítim Xarxa Natura (LIC ES5310030, Costa de Llevant), entenent que tot el sistema podria tenir incidència, ja sigui per l'execució material del projecte que se'n deriva, com pels objectius de regulació de l'afluència terrestre a la cala, i per la unificació dels itineraris actuals per a vianants en un únic itinerari.

Necessitat d'avaluació de les repercussions sobre Xarxa Natura 2000

La Llei 5/2005/CAIB, de 25 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO) estableix en el seu article 39 que, abans de l'execució d'un pla o projecte que no estigui directament vinculat a la gestió d'un espai de la Xarxa Natura 2000 i que pugui afectar-lo de manera apreciable, ha d'haver-hi un informe perceptiu de la Conselleria de Medi Ambient.

Igualment, estableix que els plans i projectes han d'anar acompanyats d'un estudi d'avaluació de les repercussions ambientals sobre els objectius de conservació i les corresponents mesures correctores i que, quan el projecte es trobi reglamentàriament sotmès al procediment d'avaluació d'impacte ambiental, l'esmentat estudi de repercussions ha de formar part de l'estudi d'impacte ambiental.

Així mateix, la Llei 21/2013/és d'avaluació ambiental determina la necessitat d'incloure l'avaluació de les repercussions dels projectes sobre la Xarxa Natura 2000 en els continguts de l'Estudi d'Impacte Ambiental, si fos necessari.

Elements clau amb objectius de conservació

Els espais terrestre (LIC ES5310098, Cales de Manacor) i marítim (LIC ES5310030, Costa de Llevant), no disposen encara de Pla de Gestió aprovat, si bé està iniciada la tramitació del Pla de Gestió de Xarxa Natura de la Costa de Llevant, que inclou, entre d'altres, aquests dos espais, i implicarà la seva declaració con a ZEC.

Entenem que es pot utilitzar aquest pla en tramitació com a referència tècnicament segura, tant quan als objectius com en relació a la informació sobre els elements clau, hàbitats i taxons de la Directiva, amb independència de la forma definitiva del pla.

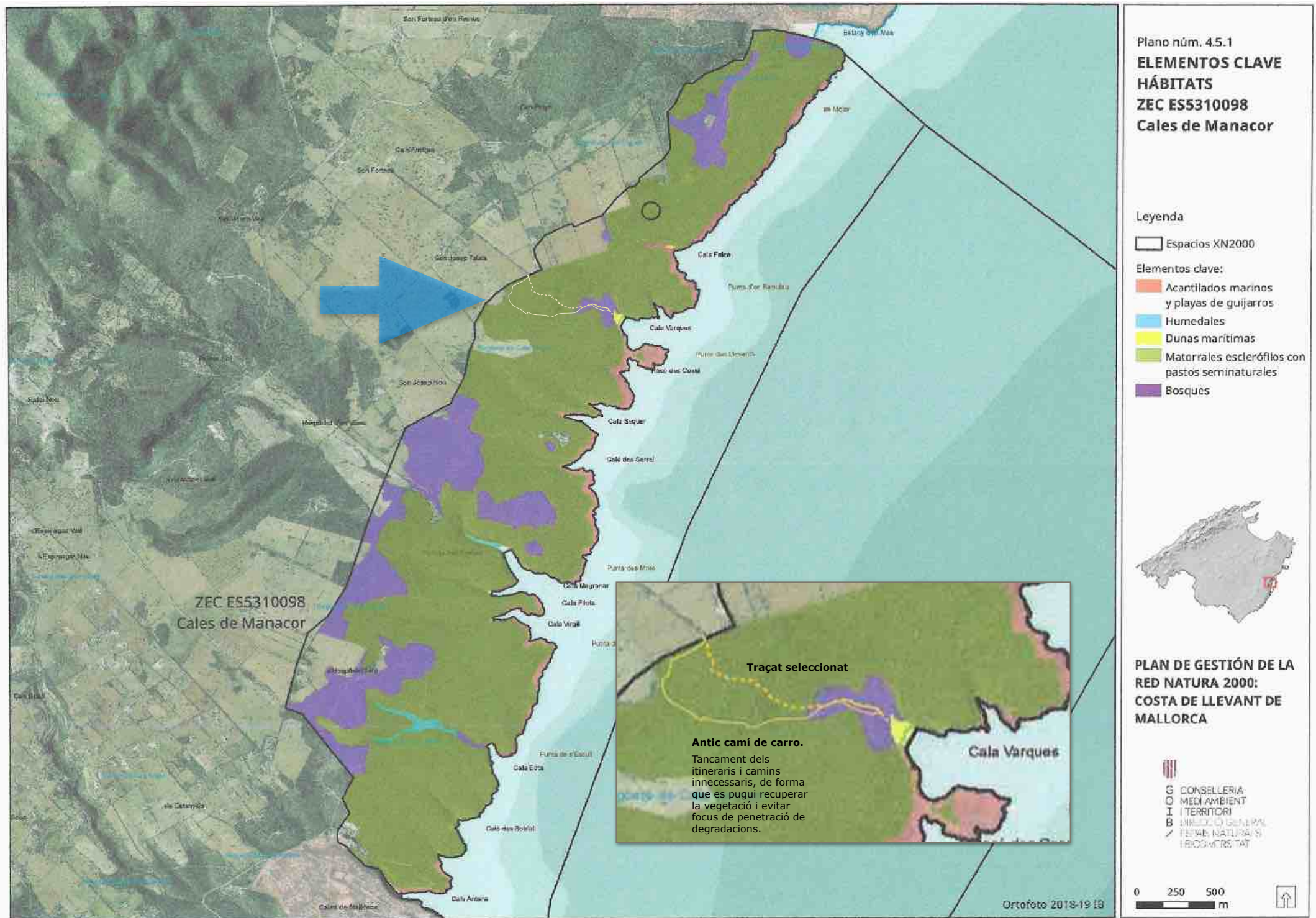
El Pla de Gestió en tramitació ha agrupat els hàbitats naturals i les espècies silvestres d'interès comunitari en elements clau en funció de les seves característiques ecològiques. Els criteris de selecció adoptats han estat els següents:

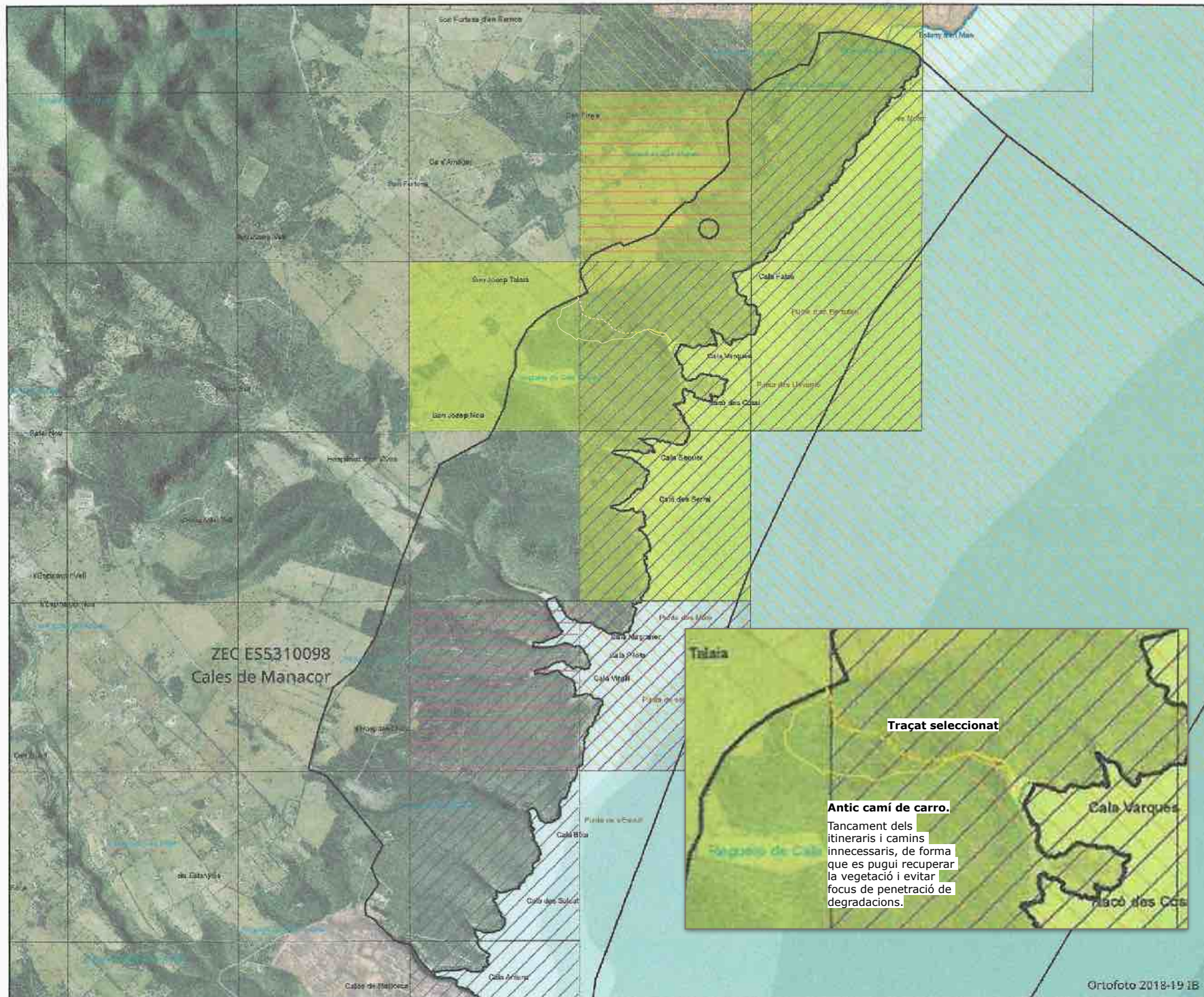
- Hàbitats o espècies la presència de les quals en el lloc sigui molt significativa i rellevant per a la seva conservació en el conjunt de la Xarxa Natura 2000 a escala regional, estatal i comunitària, i l'estat desfavorable de la qual de conservació requereixi l'adopció de mesures actives de gestió.
- Hàbitats o espècies sobre els quals existeixi informació tècnica o científica que puguin estar, o arribar a estar si no s'adopten mesures que ho evitin, en un estat desfavorable, així com aquelles que siguin bons indicadors de la salut de grups taxonòmics, ecosistemes o pressions sobre la biodiversitat, i que per això requereixin un esforç específic de monitoratge.
- Processos ecològics i dinàmiques d'interès que engloben als hàbitats i espècies d'interès comunitari i/o regional presents en els LIC.

Bàsicament els elements clau relacionats amb l'àmbit del Pla Especial són elements clau terrestres, descartant-se incidència dels usuaris que arriben caminant sobre les praderies de posidonia, atès que no hi ha praderies en els espais immediats a la platja:

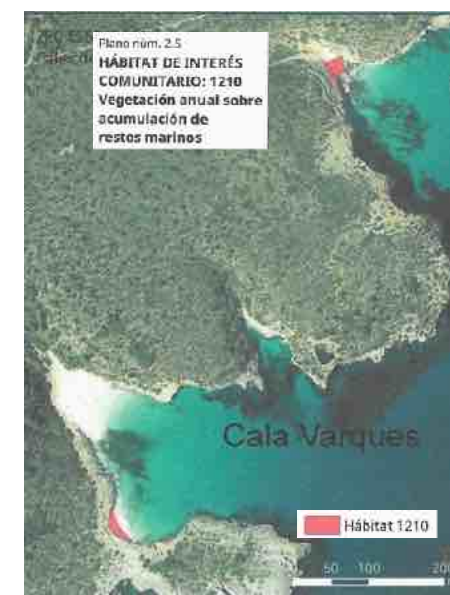
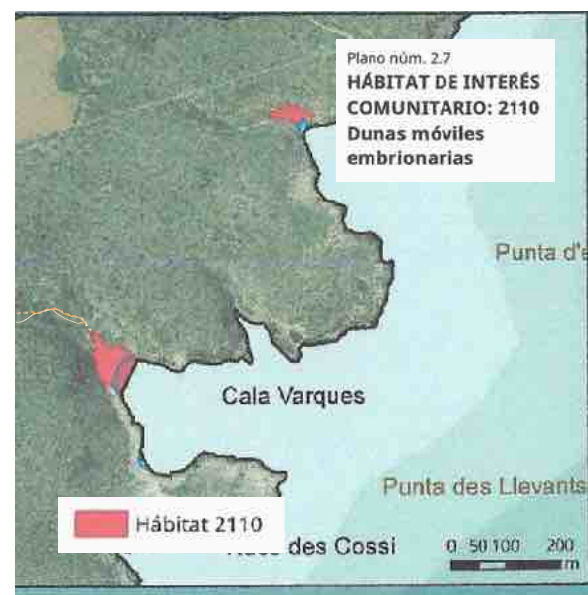
D'acord amb la informació cartogràfica del Pla, a l'àmbit territorial proper relacionat amb xarxa natura hi apareixen els següents elements clau, alguns a la zona d'afectació directa del pla especial i del projecte que se'n desenvolupi, i altres defora:

- Matollar escleròfil 5330 (el camí discorr per aquest hàbitat).
- Boscos 9540 (el camí discorr per aquest hàbitat).
- Dunes marítimes (platja, fora de l'àmbit del camí).
- Tortuga mediterrània. Molt abundant al matollar.
- Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*). (ÀREES IMPORTANTS PER ALS RAPINYAIRES A LES ILLES BALEARS. L'AIRIB 109. No s'afecta la penya-segats litorals).
- Corb marí (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*). No s'afecta a la zona costanera.
- Quiròpters (fora de l'àmbit, coves).

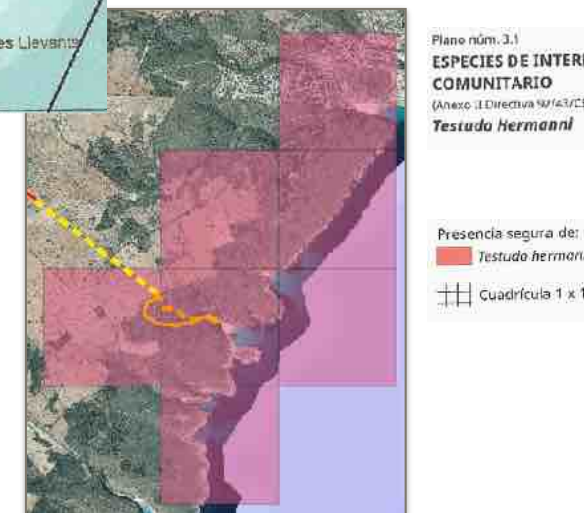
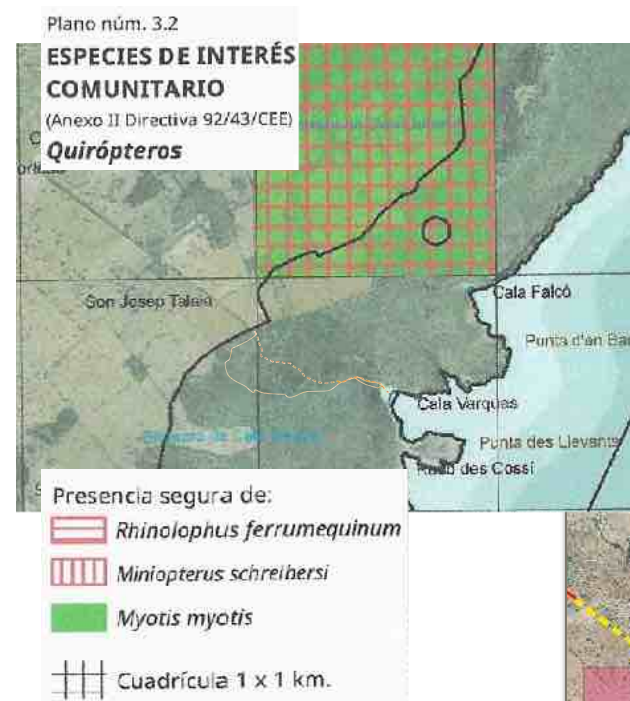
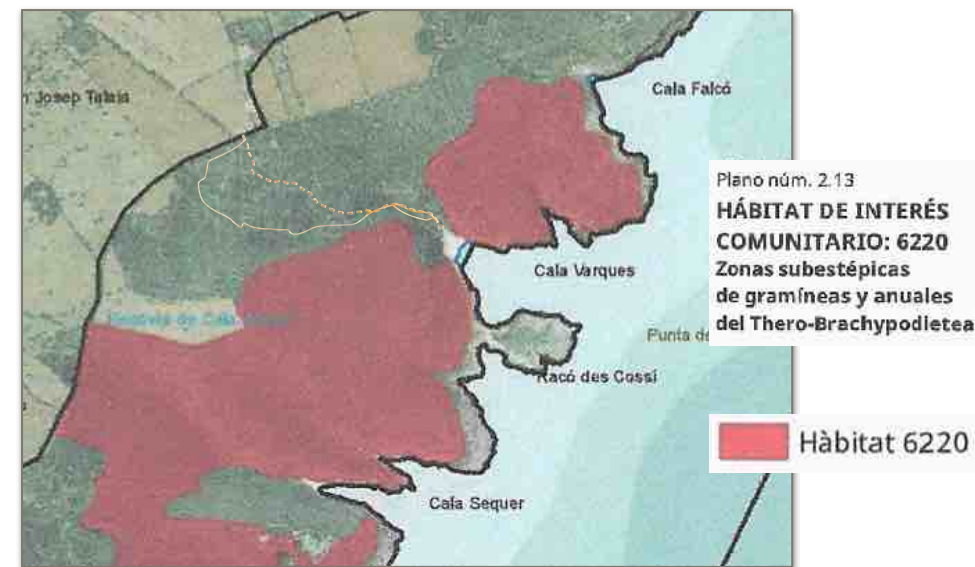

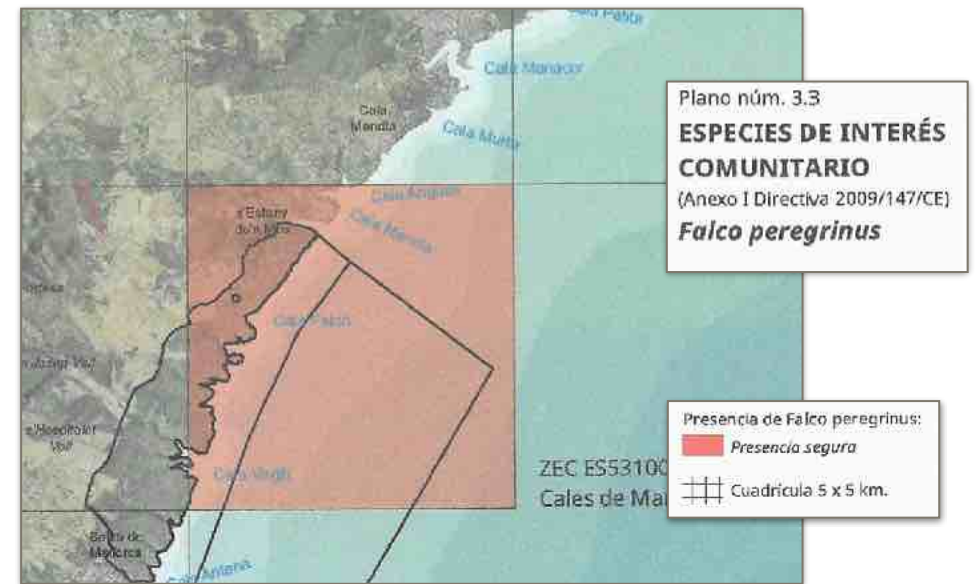
Hàbitats / Taxons	Relació amb el PE	Possible afecció
Praderies de fanerògames marines i esculls	No es troben relacionades amb les actuacions directes ni indirectes. Entenem que l'accés de vianats no té repercussió sobre les praderies.	No
Penyasegats marins i plàtges de còdols: 1210 Vegetación anual sobre desechos marinos acumulados 1240 Acantilados con vegetación de las costas mediterráneas con Limonium spp. endémicos 5430 Matorrales espinosos del tipo frigánico endémicos de Euphorbion-Verbascion	1210. No apareixen a Cala Varques, si a alguna platja propera.	No
Zones humides 1150* Llagunas costeras 1410 Pastizales salinos mediterráneos (Juncetalia maritimi) 92D0 Galerías y matorrales termomediterráneos	No apareixen	No
Dunes marítimes 2110 Dunas móviles embrionarias 2250* Dunas litorales con juniperus spp. 2260 Dunas con vegetación esclerófila del Cisto- Lavanduletalia	2110 es troba delimitat a la platja de Cala Varques, a la qual s'accedix pel camí. Entenem que la regulació de l'accés podria tenir repercussions positives sobre aquests hàbitats.	No

Hàbitats / Taxons	Relació amb el PE	Possible afecció
Matollar escleròfil amb pasturas seminaturals 5210 Matorrales arborescentes con Juniperus spp 5330 Matorrales termomediterráneos 6220* Zonas subestépicas de gramíneas y anuales de Thero- Brachypodietea	El traçat dicorr per l'hàbitat 5330. El traçat del camí no discorr per les àrees inventariades de l'hàbitat 6220*.	Si
Comunitats s'aigua dolça lligades als torrents 7220* Manantiales petrificantes con formación de tuf (Cratoneurion) 92A0 Bosques galería de Salix alba y Populus alba	—	No
Coves 8310 Cuevas no explotadas por el turismo 8330 Cuevas marinas sumergidas	—	No
Bosc 9320 Bosques de Olea y Ceratonia 9540 Pinares mediterráneos de pinos mesogeanos endémicos	El traçat travessa matollars i matollars amb fàcies de pinus halepensis (9540).	Si
Tortuga mediterrànea 1217 Testudo hermanni	A la garriga per on discorr el camí apareix la zona de distribució de <i>Testudo hermanni</i> , on s'ha constatat in situ la seva abundància.	Si
Quiròpters 1304 Rhinolophus ferrumequinum 1310 Miniopterus schreibersi 1324 Myotis myotis	Es troben a les coves que hi ha, del Pirata i des Pont, que amb dues són específicament LIC. No hi ha relació directa amb el pla.	No

Hàbitats / Taxons	Relació amb el PE	Possible afecció
Falcó peregrí A103 Falco peregrinus	No s'afecta directament a aquesta espècie, atès que la seva zona de reproducció correspon als penya-segats litorals. AIRIB-109 Cales de Manacor. Període sensible de febrer a juliol. https://www.caib.es/sites/proteccion/especies/ca/d/airib/ Entenem que la regulació de l'accés a la platja podria tenir repercussions positives indirectes sobre els hàbitats avifaunístics pròxims.	No
Aus marines A010 Calonectris diomedea A181 Larus audouinii A384 Puffinus mauretanicus A392 Phalacrocorax aristotelis desmarestii A014 Hydrobates pelagicus	Entenem que la regulació de l'accés a la platja podria tenir repercussions positives indirectes sobre els hàbitats avifaunístics pròxims.	No

Objectius de conservació dels elements clau

Elements clau sobre els que cal avaluar els efectes

D'acord amb les característiques de la traça, els hàbitats i taxons sobre els que cal avaluar els efectes directes i indirectes sobre els seus objectius de conservació són:

- Matollar escleròfil 5330 (el camí discorr per aquest hàbitat).
- Boscos 9540 (el camí discorr per aquest hàbitat).
- Tortuga mediterrània. Molt abundant al matollar.

Sobre els següents hàbitats i taxons, entenem que l'actuació no tindrà efectes directes, i els indirectes són comuns a qualsevol tipus d'ús a la zona, amb independència de l'adequació del camí. També entenem que la restricció de la capacitat d'estacionament contribuirà a davallar el nombre d'usuaris del camí i de la zona, entenent que la reducció de la intensitat de l'ús és positiva:

- Dunes marítimes (platja, fora de l'àmbit del camí).
- Falcó pelegrí (*Falco peregrinus*). (ÀREES IMPORTANTS PER ALS RAPINYAIRES A LES ILLES BALEARS. L'AIRIB 109. No s'afecta la penya-segats litorals).
- Corb marí (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*). No s'afecta a la zona costanera.
- Quiròpters (fora de l'àmbit, coves).

Objectius de conservació dels elements clau que poden resultar afectats

2. Afavorir la recuperació a un estat de conservació favorable dels tipus d'hàbitats i les espècies Natura 2000 que el requereixin, en coherència amb les estratègies de conservació o plans de maneig aprovats fins avui.

2.2. Protegir els tipus d'hàbitats i les espècies d'interès comunitari més sensibles de l'impacte que genera el trànsit i freqüentació de les persones a causa d'activitats recreatives, turístiques i residencials.

2.2.1. Instal·lar elements de senyalització dels espais Xarxa Natura 2000, dels usos (normes i regulacions, identificació d'itineraris per als vianants autoritzats, restriccions de circulació de vehicles de motor o de tracció animal) i de la interpretació dels valors naturals d'hàbitats en zones d'alta freqüentació per persones.

2.6. Prevenir els incendis forestals, garantir, en cas d'ocurrència, l'actuació ràpida i efectiva en defensa dels tipus d'hàbitats i espècies d'interès comunitari i recuperar les zones afectades pels mateixos (zones de restauració ecològica).

2.8. Ordenació dels serveis viaris

2.8.1. Creació d'un catàleg de camins de les ZEC amb la definició de tipologies de camins en funció de la mena de trànsit permès.

3. Evitar i/o corregir la degradació de l'estat de conservació dels tipus d'hàbitats i les espècies Natura 2000 presents per les activitats que es desenvolupen actualment o poden fer-ho en un futur. Garantir el desenvolupament d'usos i activitats sostenibles, compatibles amb la conservació.

4. Incrementar el nivell de coneixement, sensibilització i participació social activa en la conservació dels espais Natura 2000.

4.1. Divulgar els valors naturals dels espais objecte de gestió, els problemes de conservació, així com les mesures de gestió que és necessari aplicar entre els actors socials implicats i el públic en general per a procurar la sensibilització social, la formació i la participació ciutadana activa (especialment la dels sectors d'activitat amb interessos en l'espai).

Avaluació de l'actuació sobre els objectius de conservació

El desenvolupament del pla especial pot incidir de diferents maneres, tant a la seva fase d'execució com a la seva fase de funcionament, amb efectes negatius i uns altres positius que compensen les afeccions negatives directes.

El percentatge d'hàbitat afectat per l'ampliació de la secció real del camí, l'estimam entre el 0,006 % i el 0,027 %, entenent-se que no té significació quan als objectius de conservació, que pot quedar compensat per les mesures informatives i educatives així com per la reducció de la intensitat de l'ús que s'en deriva, per la recuperació dels senders que perdran l'ús, i que en cap cas pot haver un perjudici a la integritat de l'espai, segons els criteris normalitzats.

	Efectes negatius sobre els objectius de conservació	Millores i contribució als efectes de conservació	Efectes Positius sobre els objectius de conservació.
• Matollar escleròfil 5330 (el camí discorre per aquest hàbitat). • Boscos 9540 (el camí discorre per aquest hàbitat).	• El desenvolupament del Pla Especial implica un augment de la secció del camí, de forma que permeti, a més del pas de vianants, també el pas de vehicles emergències, extinció d'incendis i necessitats especials puntuals. • L'increment de la secció del camí implica una reduïda eliminació de superfície sobre hàbitats de la Directiva, no prioritaris, i que es troben en bon estat de conservació. • També implica afectació el reajustament de la traça en el primer tram del camí. • La superfície afectada és molt reduïda, tant en termes absoluts com en termes relatius.	• Tancament dels itineraris i camins innecessaris, de forma que es pugui recuperar la vegetació i evitar focus de penetració de degradacions. • Implantació de senyalització de xarxa natura, amb cartelleria informativa i educativa, sobre elements d'interès natural o patrimonial. • Edició d'informació web i en paper, en el seu cas. • Informació sobre usos permesos i prohibits que afectin a la qualitat ambiental de l'espai protegit.	• Recuperació de superfície actualment afectada per senders i itineraris innecessaris. Efecte positiu de signe contrari a la l'ampliació de la secció del camí. • Reducció de la dispersió de vianants per l'espai protegit. • Reducció dels efectes de degradació per la reducció de la intensitat de l'ús, que queda limitat per les mesures de limitació de l'estacionament, incloent-hi reducció de riscos. • Millora de l'eficiència de feines d'extinció d'incendis, per dotació d'una via d'extinció d'incendis. • Reducció de riscos per major grau d'informació dels usuaris.
• Tortuga mediterrània. Molt abundant al matollar.	• Les feines d'execució poden suposar algun risc sobre les poblacions de tortugues, si bé els riscos són fàcilment controlables.		

Superfície total hàbitats 5330/9540 al LIC, Ha					327,98
	Sender principal actual	Tancament de l'antic camí de carro i altres itineraris. Recuperació de vegetació i s'evita focus de penetració de degradacions.	Diferència	% afectació	
Longitud aproximada, m	700	1.100			
Amplada actual estimada, m	3,0	0,5			
Superfície afectada/recuperada, Hàbitat 5330/9540 ha	secció de 5 m	-0,14	0,06	-0,09	0,027
	secció de 4 m	-0,07	0,06	-0,02	0,006

Nota. El traçat seleccionat preveu un reajustament de la traça del primer tram del camí, per la necessitat d'evitar afectacions a l'única parcel·la edificada. A efectes de càlculs hi ha una ocupació d'espai sense sender, però també hi ha un abandonament de la traça actual, amb recuperació de la vegetació, per la qual cosa el balanç entre superfície afectada i restauració, no varia, on els percentatges d'afectació d'hàbitats naturals són extremadament baixos i irrelevants, des del nostre punt de vista.

Conclusió de l'avaluació sobre els objectius de conservació del Lloc de Natura 2000

Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad

Artículo 46 Medidas de conservación de la Red Natura 2000

4. Cualquier plan, programa o proyecto que, sin tener relación directa con la gestión del lugar o sin ser necesario para la misma, pueda afectar de forma apreciable a las especies o hábitats de los citados espacios, ya sea individualmente o en combinación con otros planes, programas o proyectos, se someterá a una adecuada evaluación de sus repercusiones en el espacio, que se realizará de acuerdo con las normas que sean de aplicación, de acuerdo con lo establecido en la legislación básica estatal y en las normas adicionales de protección dictadas por las comunidades autónomas, teniendo en cuenta los objetivos de conservación de dicho espacio.

*A la vista de las conclusiones de la evaluación de las repercusiones en el espacio y supeditado a lo dispuesto en el apartado 5, los órganos competentes para aprobar o autorizar los planes, programas o proyectos sólo podrán manifestar su conformidad con los mismos tras haberse asegurado de que **no causará perjuicio a la integridad del espacio**^{7,8} en cuestión y, si procede, tras haberlo sometido a información pública. Los criterios, para la determinación de la existencia de perjuicio a la integridad del espacio serán fijados mediante orden del Ministro de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente, oída la Conferencia Sectorial de Medio Ambiente.*

A continuació es fa una síntesi i conclusió dels aspectes més rellevants analitzats anteriorment:

Espais de Xarxa Natura potencialment afectats

Els espais potencialment afectats són:

LIC terrestre ES5310098 Cales de Manacor, on es produeixen efectes directes i indirectes.

LIC marí ES5310030, Costa de Llevant. On es podrien produir efectes indirectes, si bé **s'han descartat efectes** atesa la naturalesa del Pla que incideix sobre medi terrestre i que té com a objectiu, entre d'altres, reduir-ne la intensitat de l'ús de la platja i no es creen nous itineraris ni nous fluxos d'usuaris.

⁷ La LECO, a les seves disposicions, no té previst el procediment per a determinar si hi ha, o no, perjudici a la integritat de l'espai, entenent-se que és d'aplicació directa la normativa bàsica estatal, on aquesta determinació ha de seguir criteris objectius determinats.

⁸ MITECO 2019. *Guía metodológica de evaluación de impacto ambiental en Red Natura 2000. Criterios utilizados por la Subdirección General de Biodiversidad y Medio Natural para la determinación del perjuicio a la integridad de Espacios de la Red Natura 2000 por afección a Hábitats de interés comunitario*. Versión enero 2019.

https://www.miteco.gob.es/es/biodiversidad/temas/espacios-protegidos/criteriossgbymnperjuiciohabitats_tcm30-481533.pdf

Accions del Pla en relació a la generació d'efectes potencials

Les accions del pla, a efectes de la avaluació dels efectes sobre xarxa natura:

- Adequació com a camí de l'actual sender d'accés a la platja.
 - Ampliació de la secció total, per disposar d'un itinerari adequat i que permeti l'accés extraordinari de vehicles d'emergència i extinció d'incendis.
 - Rectificació del primer tram del camí
 - Eliminació funcional dels itineraris alternatius.
 - Recuperació progressiva, compensació parcial d'efectes de l'ampliació.
- Reducció de fluxos de persones que accedeixen caminant a la platja, com a conseqüència de la reducció de places d'estacionament.
- Mesures informatives i educatives complementaries, que es puguin desenvolupar mitjançant cartelleria i als sistemes de reserva d'estacionament.

Milliores relacionadas amb el pla

- Tancament dels itineraris i camins innecessaris, de forma que es pugui recuperar la vegetació i evitar focus de penetració de degradacions.
- Implantació de senyalització de xarxa natura, amb cartelleria informativa i educativa, sobre elements d'interès natural o patrimonial. Edició d'informació web i en paper, en el seu cas.
- Informació sobre usos permesos i prohibits que afectin a la qualitat ambiental de l'espai.
- Ajustar les característiques del projecte a les característiques topogràfiques i a les necessitats específiques del trànsit de vianants i trànsit excepcional i necessari de vehicles.

Elements clau potencialment afectats per l'actuació de forma directa

- Matollar escleròfil 5330 (el camí discorr per aquest hàbitat).
- Boscos 9540 (el camí discorr per aquest hàbitat).
- Tortuga mediterrània. Molt abundant al matollar.

S'ha descartat com a element clau potencialment afectat, ja que no hi ha canvi ni modificació de la situació actual, excepte la reducció de la intensitat de l'ús que és positiva:

- Dunes marítimes (platja, fora de l'àmbit del camí).
- Aus lligades a la costa i penya-segats marítimes.
- Quiròpters lligats a l'hàbitat coves. Elements clau potencialment afectats per l'actuació de forma directa

Efectes sobre els objectius de conservació

NEGATIU

- Matollar escleròfil 5330 (el camí discorr per aquest hàbitat), Boscos 9540 (el camí discorr per aquest hàbitat) i la tortuga mediterrània.
 - El desenvolupament del Pla Especial implica un augment de la secció del camí, i la rectificació d'un tram, de forma que permeti, a més del pas de vianants, també el pas de vehicles emergències i d'extinció d'incendis i necessitats especials puntuals.
 - L'increment de la secció del camí implica una lleugera eliminació de superfície sobre hàbitats de la Directiva, no prioritaris, i que es troben en bon estat de conservació.
 - La superfície afectada és molt reduïda, tant en termes absoluts com en termes relatius.
 - Les feines d'execució poden suposar algun risc sobre les poblacions de tortugues, si bé els riscos són fàcilment controlables.

POSITIU

- Matollar escleròfil 5330 (el camí discorr per aquest hàbitat), Boscos 9540 (el camí discorr per aquest hàbitat) i la tortuga mediterrània.
 - Recuperació de superfície actualment afectada per senders i itineraris innecessaris. Efecte positiu de signe contrari a la l'ampliació de la secció del camí.
 - Reducció de la dispersió de vianants per l'espai protegit que pugui afectar als hàbitats i taxons.

- Reducció dels efectes de degradació per la reducció de la intensitat de l'ús, que queda limitat per les mesures de limitació de l'estacionament, incloent-hi reducció de riscos.
- Millora de l'eficiència de feines d'extinció d'incendis, per dotació d'una via d'extinció d'incendis.
- Reducció de riscos per major grau d'informació dels usuaris.

Valoració global

El desenvolupament del pla, amb l'execució i funcionament del projecte, implicarà efectes negatius relacionats amb la pèrdua de superfície d'hàbitat, la qual es considera en termes absoluts i relatius molt reduïda.

Entenem que en una part molt important, els efectes negatius de reducció d'hàbitat es compensen pels efectes positius del tancament vinculat d'altres itineraris existents, així com per la limitació que implicarà sobre els usuaris totals de la platja i del camí i una clara millora en la gestió dels riscos naturals, especialment en el relacionat amb la gestió del risc d'incendi i altres riscos relacionats amb un millor coneixement per part dels usuaris.

Entenem que la superfície d'un hàbitat queda compensada per la recuperació de la vegetació en els senders i itineraris que perdran l'ús, així com per la disminució general de la pressió antròpica dispersa sobre l'espai.

Justificació de la no afecció a la integritat del lloc Xarxa natura 2000

La Directiva Hàbitats estableix que els plans de projectes que puguin afectar de forma apreciable els llocs, se sotmetran a avaluació adequada tenint en compte els objectius de conservació del lloc i que només podran autoritzar-se, després d'haver-se assegurat que no causarà perjudici a la integritat del lloc.

DIRECTIVA HÁBITATS. APARTADOS 3 Y 4 DEL ARTÍCULO 6.

Cualquier plan o proyecto que, sin tener relación directa con la gestión del lugar o sin ser necesario para la misma, pueda afectar de forma apreciable a los citados lugares, ya sea individualmente o en combinación con otros planes y proyectos, se someterá a una adecuada evaluación de sus repercusiones en el lugar, teniendo en cuenta los objetivos de conservación de dicho lugar. A la vista de las conclusiones de la evaluación de las repercusiones en el lugar y supeditado a lo dispuesto en el apartado 4, las autoridades nacionales competentes sólo se declararán de acuerdo con dicho plan o proyecto tras haberse asegurado de que no causará perjuicio a la integridad del lugar de que se trate y, si procede, tras haberlo sometido a información pública.

(4). Si, a pesar de las conclusiones negativas .../...

Aquests aspectes es troben igualment recollits a la legislació estatal, incorporant l'obligació de determinar aquesta afectació a través de criteris objectius.

Ley 42/2007, de 13 de diciembre, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad

Artículo 46 Medidas de conservación de la Red Natura 2000

46.4 .../... se someterá a una adecuada evaluación de sus repercusiones en el espacio, que se realizará de acuerdo con las normas que sean de aplicación, de acuerdo con lo establecido en la

legislación básica estatal y en las normas adicionales de protección dictadas por las comunidades autónomas, teniendo en cuenta los objetivos de conservación de dicho espacio.

A la vista de las conclusiones de la evaluación de las repercusiones en el espacio y supeditado a lo dispuesto en el apartado 5, los órganos competentes para aprobar o autorizar los planes, programas o proyectos sólo podrán manifestar su conformidad con los mismos tras haberse asegurado de que no causará perjuicio a la integridad del espacio en cuestión y, si procede, tras haberlo sometido a información pública. Los criterios para la determinación de la existencia de perjuicio a la integridad del espacio serán fijados mediante orden del Ministro de Agricultura, Alimentación y Medio Ambiente, oída la Conferencia Sectorial de Medio Ambiente.

En el present capítol s'ha realitzat l'avaluació de les repercussions tenint en compte els objectius de conservació definits al Pla de Gestió (en tramitació) de l'espai XN2000, havent-se conclòs a la valoració global que l'ordenació de l'accés, l'ordenació del pas de vianants i permetre el pas de vehicles d'emergències suposen efectes positius sobre la conservació sobre els hàbitats i taxons, i la disminució de riscos d'afecció.

En qualsevol cas, la determinació sobre si es causa o no un perjudici a la integritat de l'espai s'hauria de determinar a través dels criteris fixats des del Ministeri de Medi Ambient, tal com especifica l'article 46.4 de la Llei estatal de Patrimoni i Biodiversitat esmentat anteriorment.

Si bé aquesta ordre del ministre de medi ambient no ha estat encara emesa, sí que hi ha instruments guia disponibles com la Guia Metodològica del Ministeri de Medi Ambient⁹. L'àmbit d'aplicació d'aquests Criteris comprèn qualsevol projecte o plans i programes que disposin d'un nivell de detall adequat i que pugui

⁹ MITECO 2019. **Guía metodológica de evaluación de impacto ambiental en Red Natura 2000**. Criterios utilizados por la Subdirección General de Biodiversidad y Medio Natural para la determinación del perjuicio a la integridad de Espacios de la Red Natura 2000 por afección a Hábitats de interés comunitario. Versión enero 2019.

https://www.miteco.gob.es/es/biodiversidad/temas/espacios-protegidos/criteriossgbymnperjuiciohabitats_tcm30-481533.pdf

afectar la integritat d'un espai determinat de la Xarxa Natura 2000.

El procediment de la Guia del Ministeri preveu l'anàlisi successiva de diferents condicions per determinar si el pla produeix un perjudici o no sobre la integritat de l'espai:

- a. Pèrdua de superfície absoluta. Si la superfície que es preveu afectar per l'impacte residual no supera el valor llindar, s'entendrà que el pla no presenta impactes apreciables i s'haurà conclòs l'avaluació.
- b. Pèrdua de superfície relativa afectada per l'impacte residual.
- c. Deteriorament de l'estat de conservació de l'hàbitat.

En el present cas, tal com s'ha justificat, el condicionament del sender principal suposa l'afecció (en el supòsits més desfavorables) a una superfície d'hàbitats estimada entre **0,14 ha** i **0,07 h**, la qual cosa suposa un 0,027% de la superfície total dels hàbitats al LIC, essent hàbitats que es troben en bon estat de conservació.

Aquesta pèrdua de superfície (en el cas més desfavorable) no suposa un deteriorament de l'estat de conservació de l'hàbitat al LIC. Al contrari, es considera que l'ordenació de l'accés per un únic camí, la limitació de la intensitat de l'ús mitjançant la reducció del estacionaments, i la possibilitat de trànsit de vehicles d'emergències i extinció d'incendis, implica reducció de la pressió antròpica dispersa amb efectes positius sobre la conservació dels hàbitats i taxons, i la disminució de riscos d'afecció.

Es considera, per tant, que el Pla especial i el seu desenvolupament no suposen una afecció a la integritat del lloc Xarxa natura 2000.

Superfície total hàbitats 5330/9540 al LIC, Ha					327,98
		Sender principal actual	Tancament de l'antic camí de carro i altres itineraris. Recuperació de vegetació i s'evita focus de penetració de degradacions.	Diferència	% afectació
Longitud aproximada, m		700	1.100		
Amplada actual estimada, m		3,0	0,5		
Superfície afectada/recuperada, Hàbitat 5330/9540 ha	secció de 5 m	-0,14	0,06	-0,09	0,027
	secció de 4 m	-0,07	0,06	-0,02	0,006

Nota. El traçat seleccionat preveu un reajustament de la traça del primer tram del camí, per la necessitat d'evitar afectacions a l'única parcel·la edificada. A efectes de càlculs hi ha una ocupació d'espai sense sender, però també hi ha un abandonament de la traça actual, amb recuperació de la vegetació, per la qual cosa el balanç entre superfície afectada i restauració, no varia, on els percentatges d'afecció d'hàbitats naturals són extremadament baixos i irrelevants, des del nostre punt de vista.

VIII.- Efectes sobre plans sectorials i territorials concurrents

**Contenido Documento ambiental estratégico (evaluación *simplificada* planes)
Ley 21/2013/es. (texto vigente desde 07 de Diciembre de 2018)**

f) Los efectos previsibles sobre los planes sectoriales y territoriales concurrentes.

Entenem que el Pla d'àmbit Territorial Reduït desenvolupa els objectius i directrius d'un pla de Rang Superior.

El Pla té com a objectiu ordenar l'accés fins a la cala, en un espai protegit, mantenint un ús existent i necessari, si bé d'una manera més ordenada, i evitant el trànsit més difús que hi ha en l'actualitat.

No s'han detectat altres plans sectorials o territorials que tinguin objectius concurrents, si bé es tracta d'espais afectats per diferent figures de protecció que pretenen harmonitzar els usos socials amb la conservació dels seus valors naturals i paisatgístics.

IX.- Millores ambientals i seguiment ambiental

**Contenido Documento ambiental (evaluación *simplificada* planes)
Ley 21/2013/es. (texto vigente desde 07 de Diciembre de 2018)**

g) Las medidas que permitan prevenir, reducir y compensar y, en la medida de lo posible, corregir, cualquier efecto negativo relevante en el medio ambiente de la ejecución del proyecto.

h) La forma de realizar el seguimiento que garantice el cumplimiento de las indicaciones y medidas protectoras y correctoras contenidas en el documento ambiental.

Introducció

El Pla Especial desenvolupa les previsions del PIAT, i s'executarà mitjançant un projecte que requerirà, entenem, avaluació sobre els objectius de conservació sobre xarxa natura, si bé ja amb un traçat definit, dins del passadís expropiat que ha proposat el Pla avaluat.

D'aquesta manera, entenem que en la fase present es poden definir millores que haurà d'incorporar el projecte tècnic, i que el seguiment ambiental no es podrà fer sobre el pla especial, sinó sobre l'execució i funcionament del projecte, quan s'executi.

Millores ambientals a tenir en compte pel projecte

Es proposen les següents millores ambientals i de seguiment, a tenir en compte en la fase de redacció del projecte i en la seva avaluació dels seus efectes sobre xarxa natura:

- Ajustar la secció del camí a les necessitats estrictes per les funcions previstes, adequant-se a les condicions topogràfiques de cada indret.
- Ajustar la zona a transformar, quan sigui viable, als elements arbustius de major interès.
- Valorar la necessitat de fer actuacions específiques per facilitar la recuperació de les comunitats vegetals als camins i itineraris que perdran l'ús.
- Implantació de panells informatius sobre els valors ambientals i les bones pràctiques a seguir pels usuaris. Incloure aspectes relatius a la conservació de la tortuga mediterrània; de la localització dins Xarxa Natura 2000; de les prohibicions i recomanacions de seguretat.
- Implantació de senyalització adient, que eviti el trànsit fora de l'itinerari establert. Inclusió de les limitacions del pas de vehicles.
- Establir les mesures de conservació en relació a la prevenció del risc d'incendis, tant en els aspectes de mantenir la funcionalitat del camí per a necessitats de prevenció, com les mesures de conservació a realitzar periòdicament.

Aspectes de de vigilància ambiental a tenir en compte en l'execució del projecte

Atès que el projecte per poder executar les actuacions requerirà de valoració de les repercussions sobre Xarxa Natura 2000, es considera que és en aquesta fase que s'han de redactar les mesures específiques de vigilància, si bé s'assenyalen les qüestions més rellevants que ha de preveure aquesta vigilància, a més de les mesures estàndard de seguiment habituals de projectes:

- Mesures de control d'afecció a tortugues a la fase d'obra, entenent-se que els exemplars que puguin aparèixer a la zona d'obres han de deixar-se a la mateixa garriga.
- Mesures reglamentàries de prevenció del risc d'incendi.
- Mesures per evitar l'afectació a les zones boscoses.
- Mesures per a evitar afecció a les platges d'arena i sistema dunar durant la construcció, en el seu cas.

X.- Síntesis i conclusions

1.- El present document ambiental estratègic té com a objecte realitzar una avaluació ambiental del pla i dels projectes que es deriven, així com de les repercussions sobre els objectius de conservació del lloc de Xarxa Natura.

2.- Entenem que el procediment d'avaluació que li correspon al Pla, per tractar-se d'un pla d'àmbit reduït, és el procediment d'avaluació ambiental estratègica simplificat.

Avaluació ambiental estratègica. Decret Legislatiu 1/2020/caib 12.3. Seran objecte d'avaluació ambiental estratègica simplificada:

a) Els plans i els programes esmentats en les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article, i les seves revisions, que estableixin l'ús, en l'àmbit municipal, de zones d'extensió reduïda.

3.- La necessitat legal d'ordenació de l'accés a Cala Varques, deriva del que va establir el Pla d'intervenció en àmbits turístics de Mallorca (PIAT).

El PIAT estableix l'obligació de regular i ordenar els aparcaments de determinades platges aïllades de Mallorca (Annexe VII PIAT) per tal de controlar l'accés i la sobrecàrrega d'aquestes platges.

El PIAT estableix uns criteris per a ordenar els accessos i l'estacionament a la planificació urbanística, incloent-hi la capacitat dels estacionaments necessaris, així com uns indicadors del seguiment del desenvolupament del PIAT mitjançant els instruments que han desenvolupar-ho.

4.- A més de la necessitat establerta pel PIAT, l'accés a Cala Varques presenta una sèrie de circumstàncies que fan molt necessària la regulació i limitació d'aquest accés.

En l'actualitat l'accés es realitza caminant per una carretera sense vorals, i també per camins privats, saltant tanques i parets, i sense consentiment dels propietaris, existint riscos sobre la salut.

Igualment, la falta de camins delimitats i de senyalització, ha originat que existeixin, a més del sender principal, diferents senders dispersos dins la massa forestal.

5.- El Pla Especial ha previst una zona d'estacionament amb capacitat estrictament limitada i adaptada als paràmetres que estableix el PIAT.

El desenvolupament de l'estacionament, amb d'altres mesures complementaries, permetrà gestionar i controlar l'accés fins a la cala i limitar la seva intensitat d'ús.

L'estacionament serà arbrat, i s'ha situat immediat a la carretera i limitant amb un camí públic, per la qual cosa només requerirà de superfície per estacionar, sense espai addicional per a fer maniobres ni circular. L'estacionament s'ha previst de terra sense pavimentació impermeable.

No s'han detectat efectes significatius derivats de la seva implantació.

6.- El Pla Especial ha previst la regularització del camí públic, amb accés rodat limitat, mitjançant terra, per millorar el trànsit de vianants i de bicicletes.

No s'han detectat efectes significatius derivats de la seva implantació.

- 7.- El Pla Especial ha previst la millora de l'accés de l'itinerari per l'espai protegit, convertit el sender ample, en camí regular, que faciliti el pas dels vianants i que permeti, en casos excepcionals, el trànsit de vehicles d'urgències i extinció d'incendis.

La actuació implica la eliminació dels altres senders dispersos que hi ha a la zona.

El condicionament del sender ample a camí, implica , per una part, afectació molt reduïda a superfície forestal, que és hàbitat de la Directiva Hàbitats. En sentit contrari i compensatori, implica la pèrdua de l'ús dispers pels diferents itineraris, aconseguint-se una millora d'aquestes comunitats.

L'ordenació de l'accés per un únic camí, així com la limitació de la intensitat de l'ús mitjançant la reducció del estacionaments, implica reducció de la pressió antròpica dispersa amb efectes positius sobre la conservació i per disminució de riscos.

- 8.- En conclusió, després d'haver realitzat l'avaluació dels efectes, es considera que el desenvolupament del Pla Especial (PIAT+Pla Especial+Projecte tècnic), en el seu conjunt, implica efectes positius de diferent naturalesa, amb un balanç global positiu:

- El resultat final implicarà la reducció de superfície utilitzada per senders que perdran l'ús i permetran la recuperació de la vegetació natural.
- El resultat final implicarà evitar el trànsit dispers per la garriga, reduint-se els riscos d'afeccions i sobre la població local de la tortuga mediterrània.
- Es millora l'experiència dels usuaris de la platja, per qüestions de seguretat (en la carretera i al evitar saltar parets i tanques); i per la reducció de la massificació.
- Es milloren les infraestructures d'ús públic de gaudi de la naturalesa.